nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 291 (9293)

TRST, nedelja, 14. decembra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PO OBISKU

Obisk deželnega odposlanstva iz Furlanije - Julijske krajine v SR Sloveniji je ponovno vzpostavil stik na najvišji ravni med sosednima deželama po znanih dogodkih lanskega leta. Tako je dobila «veriga» medsebojnih stikov tretji člen po obisku deželnega odposlanstva v Sloveniji v letu 1965 in po povratnem obisku v naši deželi v letu 1969, pritrjen pa je že četrti člen, ki ga bo sklenil prihodnje leto predsednik IS Slovenije Marinc z obiskom v Furlaniji-Julijski krajini.

Po izrazito prijateljskem vzdušju, ki je prevevalo ljubljanske pogovore in po vsebini skupne izjave, v kateri sta delegaciji strnili poročilo o opravljenem delu in pripravljenost na nadaljnje poglabljanje medsebojnih stikov in sodelovanja, se zdi ta zadnji člen v verigi kar trden in zanesljiv, saj je podpis najnovejšega italijansko - jugoslovanskega sporazuma odstranil zadnje zapreke in zgladil pot za hitrejše zbliževanje med sosednima deželama. V pogovorih sta odposlanstvi lahko ugotovili, da imata SR Slovenija in Furlanija - Julijska krajina kljub različni politični, družbeni in gospodarski ureditvi, mnogo skupnega. Tudi iz zaključne izjave je razvidno, da so te skupne točke zelo številne in da zajemajo celoten tok človeškega udejstvovanja, od kulture do gospodarstva.

V tem okviru sta delegaciji na tridnevnih pogovorih posvetili pozornost predvsem vprašanju narodnostnih manjšin in vprašanju gospodarskega sodelovanja, to je dvema vprašanjema, ki zanimata tudi v luči najnovejšega meddržavnega dogovora predvsem prebivalstvo vzdolž skupne meje.

Glede prvega vprašanja sta odposlanstvi zavzeli soglasno stališče, da predstavljata obstoj in neoviran razvoj slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Sloveniji pomembno obogatitev družbenega in kulturnega življenja onbakraj meje. Manjšini sta pozitiven dejavnik za izmenjavo kulturnih in duhovnih vrednot, za medsebojno razumevanje in za razvoj plodnega sodelovanja. Temu pozitivnemu stališču sledi logičen sklep, da je treba najnovejši italijansko - jugoslovanski sporazum tolmačiti kot obvezo, da se v praksi dosledno uveljavijo načela popolne zaščite manjšin, da se zagotovi varstvo njunega narodnostnega značaja in da se jima zajamči enakopraven razvoj v družbi, v kateri živita. V tej zvezi se je dežela Furlanija - Julijska krajina prek svojih najvišjih predstavnikov obvezala, da bo v okviru svojih pristojnosti uresničevala določila, ki jih vsebujeta predgovor k sporazumu in sam sporazum, in da se bo hkrati zavzemala pri osrednjih organih v Rimu za sprejem potrebnih zakonov, ki so v njihovi pristojnosti. Slovenska narodnostna skupnost sprejema to dvojno obveznost naših deželnih predstavnikov in upravičeno pričakuje, da se bo na obeh ravneh uresničevala z večjo odločnostjo in učinkovitostjo kot doslej.

Če k temu dodamo obveznost, da se v okviru kulturno - prosvetnega sodelovanja omogoči razvoj čim širših stikov manjšine s kulturo, izročili in jezikom matične domovine in da se v luči sporazuma okrepijo strukture manjšinskega šolstva ter zagotovijo pogoji za neovirano delovanje njenih kulturnih in drugih inštitucij, mora biti ocena o tem novem stiku med vladama Slovenije in Furlanije - Julijske krajine v bistvu pozitivna. Obisk ni sicer prinesel nobenih konkretnih ali takojšnjih rešitev za manjšinske probleme — ki si jih tudi ni bilo pričakovati — kakor ni odpravil prepone stalnega sklicevanja na omejenost deželnih pristojnosti (ki so le precejšnje). Je pa močno poživil manjšinsko problematiko in jo hkrati postavil na širši temelj osimskega sporazuma.

Prav tako je bila postavljena na širšo osnovo gospodarska tematika. Že sestava obeh delegacij kaže na namen slovenske in deželne vlade, da bi izkoristili obisk za globljo preučitev gospodarskih problemov skupnega interesa. Ti problemi niso od danes in na tem področju se je že v preteklosti razvilo ugodno sodelovanje. Osimski sporazum pa je vdahnil svežega kisika ter hkrati postavil pred Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino vrsto novih in predvsem skupnih nalog v zvezi s pripravami in poznejšo režijo nekaterih novih gospodarskih pobud. Najbolj obsežna in zahtevna med njimi je zamisel o ureditvi skupne industrijske proste cone na Krasu, katere uresničitev bo naložila največja bremena prav Sloveniji in naši deželi. Razumljivo je, da so zato pogovori veljali v prvi vrsti temu vprašanju in tudi glede tega sta se Slovenija in Furlanija - Julijska krajina prek svojih najvišjih predstavnikov obvezala, da bosta okrepili sodelovanje, uvedli rednejše medsebojne stike in predvsem brez odlašanja pristopili na tehnični ravni k pripravam za čim prejšnje uresničenje določb novega sporazuma.

Tudi s tega vidika je ocena obiska pozitivna, in sicer ne le s strogo gospodarskega, temveč tudi z manjšinskega vidika, kajti tudi gospodarsko sodelovanje, zlasti ko gre za pobude večjega obsega — in industrijska cona na Krasu bo zadobila evropski pomen — nujno ugodno vpliva na zbliževanje med narodi, na vsestranski razvoj medsebojnih stikov in torej na utrjevanje prijateljstva, sožitja in miru.

Pogoji za krepkejši gospodarski zamah na tem skupnem prostoru med Alpami in morjem so torej dani. Dana je tudi osnova, da se na tem območju dokončno uredi vprašanje popolne enakopravnosti narodnostnih manjšin v sklopu večinskih narodov, brez česar si ni mogoče pričakovati večjih uspehov na drugih področjih. Slovenska narodnostna skupnost v Furlaniji - Julijski krajini, ki si že od vsega začetka prizadeva za poglabljanje prijateljskih odnosov med sosednima državama iz še posebej med obmejnima deželama, je pripravljena v tem novem vzdušju še bolj zavzeto opravljati svojo vlogo aktivnega pobornika sožitja, sodelovanja in miru v tem delu Evrope, kar bo toliko laže opravljala, če bo uživala popolno enakopravnost in vse narodnostne pravice na celotnem območju Furlanije - Julijske krajine.

Lahko torej rečemo, da je splošna ocena obiska pozitivna in da bo še bolj, ko bomo lahko ugotavljali tudi konkretno njegove rezultate.

ELIO FORNAZARIČ

DANES

Ob vprašanju prekinitve nosečnosti se je razplamtela ostra polemika med italijanskimi strankami, ki so se razdelile na dva tabora. Na eni strani komunisti branijo svoje «odgovorno stališče», na drugi pa stranke tako imenovane laične fronte obtožujejo KPI, da se je izneverila idealom laičnosti in da popušča krščanski demokraciji le v imenu uveljavljanja strategije zgodovinskega kompromisa. Polemika pa presega ozki okvir zakonskega osnutka o splavu in zadeva tudi usodo Morove vlade ki so ji socialisti že izrekli nezaupnico, medtem ko se KPI predstavlja kot močna in odgovorna vladna sila.

Nova španska vlada ministrskega predsednika Ariasa Navarra je prisegla pred Juanom Carlosom. Poleg premiera Navarra je spregovoril tudi prvi podpredsednik vlade general De Santiago, ki je v svojem posegu zagovarjal potrebo po nadaljevanju frankističnega režima, po smernicah, ki jih je začrtal diktator Franco. Njegov govor je izzvenel kot program nove vlade, kljub vsem zagotovilom Navarra o «odprtju» in postopni demokratizaciji. V Madridu so medtem ustanovili skupen koordinacijski odbor dveh največjih opozicijskih skupin, se pravi demokratičnega odbora in demokratične platforme, ki združujeta demokratično opozicijo od komunistov in socialistov do demokristjanov in monarhistov.

V Bologni se je zaključil peti vsedržavni kongres kmečke sindikalne organizacije Alleanza dei Contadini. Delegati so obvezali vsedržavno vodstvo da se zavzema za čimprejšnjo odobritev v parlamentu zakona o globalni zaščiti Slovencev na podlagi že dolgo vloženih zakonskih načrtov. Kongres je izvolil vsedržavni svet, v katerem je tudi tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk.

Kazensko sodišče v Rimu je včeraj obsodilo na štiri leta zaporne kazni in na petletno prepoved javnih služb misovskega poslanca Sacuccija, katerega je spoznalo za krivega oživljanja fašistične stranke v okviru gibanja «ordine nuovo».

Francoska policija je včeraj izročila italijanski, fašističnega morilca Maria Tutija, ki je bil že obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora policijskih podčastnikov Falca in Ceravola v Empoliju. Desničarski skrajnež je prispel v Firence, kjer je bil zaprt v samico, z vojaškim letalom pod močnim policijskim spremstvom.

PO ČETRTKOVEM GLASOVANJU V KOMISIJAH ZA ZDRAVSTVO IN ZA PRAVOSODJE

OSTRA POLEMIKA MED STRANKAMI O ZAKONSKEM OSNUTKU O SPLAVU

Nesoglasja zadevajo tudi usodo Morove vlade in reševanje gospodarske krize
Socialisti za nezaupnico vladi - Komunisti: priznati KPI vlogo vladne sile

RIM, 13. — Vprašanje prekinitve nosečnosti, o katerem razpravljata v teh dneh komisiji za pravosodje in za zdravstvo poslanske zbornice, je še vedno glavni problem, okrog katerega se je razvnela polemika med strankami. Na eni strani KPI brani svoje «odgovorno stališče», na drugi pa stranke takoimenovane laične fronte obtožujejo komuniste, da so se izneverili svoji laičnosti in so popustili demokristjanom ob vprašanju splava, da bi lahko podkrepili svojo strategijo zgodovinskega kompromisa.

Socialdemokratski poslanec Beluscio je med zborovanjem v Cosenzi poudaril, da je glasovanje o splavu v komisijah poslanske zbornice dejansko uzakonilo zgodovinski kompromis. Če je razumljivo stališče KD, ki se sklicuje na verska načela, ni mogoče odobravati vedenja komunistov, ki so prezrli ideale laičnosti in ki bodo odgovorni za morebitni poraz laikov v parlamentu. V tem okviru bo referendum o splavu celo koristen, ker ne bo vnesel zmede v politično razpravo, pač pa bo prispeval k stvarnemu uokvirjenju vprašanja.

Ženska komisija pri PSI je znova ponovila svojo zahtevo po svobodnem in brezplačnem splavu v bolnišnicah, združenje italijanskih žena UDI pa je napovedalo za 17. december «dan boja», katerega cilj je doseči pravičen zakon o splavu. Vodstvo UDI sporoča, da bo za ta dan priredilo vrsto manifestacij, razprav in okroglih miz o vprašanju prekinitve nosečnosti ter bo poseglo pri predsednikih pristojnih parlamentarnih komisij, da bo v zakonu o splavu uveljavljeno načelo odgovorne izbire ženske.

Silvano Miniatti, ki je član vsedržavnega vodstva PDUP pa je poudaril, da je KPI z glasovanjem o 2. členu zakonskega osnutka o splavu razbila enotnost levičarskih in laičnih sil, s katerimi je vodila boj za razporoko, hkrati pa je tudi prezrla zahteve italijanskih žena po svobodni odločitvi o materinstvu. Miniatti poudarja nadalje, da gre brez dvoma za hud poraz, a bitka še ni zgubljena, ker se z enotno mobilizacijo lahko prepreči vsak ponižujoč kompromis in se obnovi enotnost levičarske fronte.

Polemika torej plamti in presega ozek okvir splava ter zajema vsa najkočljivejša vprašanja italijanskega političnega položaja od usode Morove vlade do poraznega stanja v gospodarstvu. Tudi v tem pogledu se stranke razhajajo, kot je poudaril med zborovanjem v Rimu socialistični poslanec Nevol Quercioli, ki se je ustavil predvsem ob polemiki med KPI in PSI. Stranki — je poudaril govornik — sta načeli polemiko ob različnih političnih vprašanjih (splav, RAI, vlada), kar je spričo sedanjega položaja v državi porazno. Nujno je torej najti skupni jezik in dejansko enotnost italijanske levice, ki je omogočila znatni napredek zadnjih let.

Na povsem drugačen ton je uglašen članek, ki ga je za genovski list «Il Lavoro» napisal poslanec Silvano Labriola, ki v PSI odgovarja za krajevne ustanove. Labriola uvodoma ugotavlja, da bi nedavni sklep socialističnega vodstva lahko najjasneje sintetizirali takole: če bi Morova vlada zahtevala zaupnico v parlamentu na osnovi dosedanjih rezultatov, bi socialisti glasovali proti.

Vodstvo KPI pa je danes objavilo dokument, ki ga je odobrilo na snočnji seji in ki zadeva v glavnem gospodarski položaj v državi. S tem v zvezi komunisti poudarjajo, da se ne zavzemajo za nediskriminirano reševanje vseh podjetij, zlasti še, ko ne gre za podjetja, ki bi bila ključnega pomena za gospodarstvo, zahteva pa vsekakor, da se ugotovijo odgovornosti podjetnikov in politikov pri načrtovanju in nakazovanju glavnih smernic ekonomske politike. KPI poudarja nadalje, da bi moral srednjeročni načrt za razvoj gospodarstva vsebovati smernice za večjo zaposlitev v osnovnih vejah gospodarstva, kratkoročni načrt pa ohraniti zaposlitev na sedanji ravni. Vsekakor pa bi bil razvoj gospodarstva in družbe v demokratični smeri nemogoč brez doprinosa KPI, ki je zrela, da postane vladna sila.

ZAKLJUČENO VSEDRŽAVNO POSVETOVANJE KMEČKE SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Kongres Alleanze dei contadini za globalno zaščito Slovencev

Izvoljen novi vsedržavni svet, v katerem je tudi tajnik Kmečke zveze Volk - Poudarjena odločna zahteva po enotnosti vseh kmetov, kar je bistven pogoj za njihovo gospodarsko in družbeno uveljavitev

BOLOGNA, 13. — Ob polni udeležbi več kot 1.200 delegatov, obdelovalcev zemlje iz vseh krajev Italije, ki je zares neobičajna pri tako množičnih shodih, se je po otvoritvi 9. t.m. nadaljevalo in danes zaključilo delo V. kongresa kmečke sindikalne organizacije Alleanza Nazionale dei Contadini.

Dva dni je delo potekalo v petih specializiranih komisijah, pri vsaki so sodelovale stotine udeležencev, s poglobljenimi analizami in predlogi je nastopilo na desetine delegatov, v stalno živi in zavzeti razpravi.

V četrtek popoldne in v petek so je kongres nadaljeval s splošno razpravo in s pozdravi tujih uradnih delegacij in delavskih sindikatov. Pozdrave so poslali kongresu italijanskih kmetov tudi predsednik republike Leone, predsednika obeh vej parlamenta, predsednik vlade Moro, tajniki strank ustavnega loka, prisostvovali so tudi opazovalci Coldiretti in Confagricultura, to je uradni predstavniki organizacije neposrednih obdelovalcev, katerim načeluje še vedno poslanec Bonomi, in veleposestnikov.

Iz nastopov vseh delegatov, ki so posegli v razpravo, je vel prepričan navdih, ki je dal po našem mnenju pečat kongresu: volja in potreba po enotnosti vseh kmetov ne glede na politično prepričanje in svetovni nazor v avtonomnem kmečkem sindikatu, kot pogoj za družbeno in gospodarsko uveljavljanje kmečkega razreda. To je bil veličasten izraz zrelosti, sposobnosti trezne presoje dejanskih razmer in razmerij v italijanski družbi in v njenem kmečkem delu, dovzetosti za kritični in v več primerih odkrito samokritični pregled preteklosti, iz katerega črpati nauk za boljšo prihodnost: enotnost, odprtost, samostojnost za novo kmetijstvo v novi družbi.

Delegacija tržaške Kmečke zveze je pozorno sledila vsemu delu kongresa, prispevala izkušnje in predloge naših kmetov med delom v komisijah, bila deležna nadvse prijateljskega odnosa vseh delegatov, ki se je tudi javno pokazal ob nastopu v splošni razpravi. Ta bratski odnos se je izrazil tudi v povabilu emilijskega kmeta Reggiola, pri katerem so bili tržaški delegati na domačem kosilu, ter so si ogledali kmetijo in nekatere zadružne ustanove, ki predstavljajo steber tamkajšnjega sodobnega kmetijstva.

V petek je spregovoril tajnik Kmečke zveze, kar je izzvalo, po razumljivem molku ob pozdravu v slovenščini, spontan in buren aplavz polne dvorane pri prevodu. Lucijan Volk je najprej izrazil odobravanje izbiram, ki jih nakazujejo teze kongresa, po kratkem pregledu stanja kmetijstva na Tržaškem, kjer so bili in so še kmetje dvakrat diskriminirani, kot delovna kategorija in kot pripadniki manjšinske skupnosti (aplavz ga je prekinil, ko je poročal o dolgoletni škandalozni aferi okrog kmečke bolniške blagajne in zmagovitem koncu), poudaril zadovoljstvo vse demokratične javnosti v zvezi z zadnjimi sporazumi med Italijo in Jugoslavijo, ki med drugim odpirajo nove možnosti razvoja tržaškemu in deželnemu gospodarstvu. Toda domači kmetje hočejo biti soudeleženi pri odločitvah o tem razvoju in imajo pravico biti zastopani v ustanovi za industrijsko pristanišče, ki bo upravljala industrijsko prosto cono ob meji. Omenil je, da z novim sporazumom zapadejo mednarodne garancije londonskega sporazuma, kar nalaga demokratični državi obveznost, da s svojimi zakoni zagotovi pravice Slovencev v Italiji. Na njegov predlog je kongres z aplavzom obvezal nove vodstvene organe, da se zavzemajo, da parlament nujno začne obravnavati in odobri zakon za globalno zaščito slovenske narodne skupnosti v Italiji, na podlagi že dolgo vloženih zakonskih načrtov. Zdi se nam, da je to prva vsedržavna množična organizacija v Italiji, ki se tako jasno izreka, še pred dokončno ratifikacijo sporazumov, kar je nemajhnega pomena ,obenem pa priča o visoki stopnji demokratičnosti.

V petek popoldne je ob splošnem odobravanju prepolne dvorane nastopil z več kot enournim govorom minister za kmetijstvo senator Marcora, ki se je, sklicujoč se na svojo preteklost partizanskega komandanta, zavzel za enotnost naporov vseh demokratov za premostitev sedanje hude krize. Poudaril je neenakopraven položaj italijanskega kmetijstva v Evropski gospodarski skupnosti, iz katerega izhajajo neskladnosti in resne težave. Poudaril je potrebo po potrpežljivem iskanju enotnosti med kmeti, solidarnosti delavskih sindikatov, učinkovitejšega poslovanja javnih uprav, da prevzame kmetijstvo pravo mesto v naporih za premostitev splošne krize in za skladen gospodarski razvoj vsedržavne skupnosti.

Po odobritvi sklepne resolucije, ki nakazuje naloge organizacije za bližnjo prihodnost, je kongres izvolil novi vsedržavni svet, ki ga sestavlja 118 članov, med katerimi je bil potrjen tudi tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk.

Za zaključek se nam zdi vredno omeniti, da je imel človek ob koncu vtis, da je bil priča in soudeležen pri dogodku, ki je dokazal še enkrat, kako je delovno ljudstvo izredno občutljivo in zrelo ter kako je toliko bolj upravičeno zahtevati, da se neustrezne stare strukture družbenega ustroja prilagodijo tej zreli moči, ki odpira novo, optimistično bodočnost.

L. V.

MEDTEM KO SE V ŠPANIJI NADALJUJE REPRESIJA

Vlada Ariasa Navarra prisegla v znamenju nadaljevanja režima

«Črna duša» nove vlade, general De Santiago, poudaril, da je potrebno spoštovati smernice, ki jih je začrtal diktator Franco

MADRID, 13. — Nova španska vlada ministrskega predsednika Ariasa Navarra je danes prisegla pred kraljem Juanom Carlosom. V svojem uvodnem govoru je Navarro izjavil, da še vedno veljajo načela o «odprtju», ki jih je napovedal februarja 1974 in da bodo ta še vnaprej vodila njegovo akcijo. Nalogo, da seznani javnost z resničnim bistvom nove vlade je imel prvi podpredsednik general Fernando De Santiago, ki je v svojem govoru večkrat omenil Franca in poudaril, da je potrebno nadaljevati njegovo politiko brez oklevanja, brez odklonov in brez pustolovščin, da bi «zagotovili španskemu ljudstvu miren in prost razvoj.»

Program nove vlade še ni znan, po vsej verjetnosti ga bodo objavljali komaj v ponedeljek, ko se bo prvič sestala novosestavljena vlada.

Istočasno s prisego so v Madridu sporočili, da sta španski demokratični odbor in španska demokratična platforma, poglavitni organizaciji demokratične opozicije, sestavili koordinacijski odbor, ki bo še razvil in poglobil skupno izjavo obeh organizacij, ki so jo objavili 30. oktobra letos. Tajnika obeh skupin sta vsekakor poudarila, da je skupna deklaracija še vedno veljavna, vsaj dokler bo sedanji režim ohranil svoje značilnosti.

Španski demokratični odbor so ustanovili v Parizu konec julija 1974, ko je Franco prvič zbolel, na pobudo tajnika KP Španije Santiaga Carrilla in monarhista Calva Serera. Obsega komunistično partijo, socialiste, ilegalne delavske komisije ter liberalne monarhiste. Demokratično platformo pa sestavljajo delavska socialistična stranka, demokristjani ter karlisti. Obe organizaciji sta si pred Francovo smrtjo prizadevali za skupen nastop in za akcijsko enotnost za vzpostavitev demokratične in pluralistične države.

Medtem prihajajo še vedno iz Španije vesti o manifestacijah proti režimu in o represijah frankističnih oblasti. V baskovski pokrajini Vizcaya je trenutno v zaporu vsaj 165 baskovskih rodoljubov pod obtožbo, da pripadajo separatistični organizaciji ETA, ilegalnim sindikalnim organizacijam ter raznim opozicijskim strankam.

V torek v Parizu začetek konference Sever - Jug

PARIZ, 13. — V torek se bo v Parizu začel obširen dialog, katerega naloga bo, vsaj v zamisli organizatorjev in pobudnikov, postaviti temelje za nove bolj pravične mednarodne gospodarske odnose ter zagotoviti pravičnejšo razdelitev svetovnega bogastva. Začela se bo namreč «konferenca o mednarodnem gospodarskem sodelovanju», ki so jo v zadnjem času označili kot dialog «Sever - Jug» in na kateri se bodo sestali predstavniki zahodnih industrializiranih držav potrošnic petroleja, države proizvajalke nafte in predstavniki držav v razvoju. Napovedana je udeležba 27 zunanjih ministrov: ZDA, EGS (kot enoto jo bo zastopal začasni predsednik, italijanski zunanji minister Rumor), Japonske, Kanade, Avstralije, Španije, Švedske in Švice za industrializirane države; Saudske Arabije, Irana, Iraka, Alžirije, Indonezije, Nigerije in Venezuele za članice OPEC ter dvanajst držav v razvoju: Argentina, Brazilija, Mehika, Indija, Jugoslavija, Jamajka, Pakistan, Peru, Kamerun, Egipt, Zaire in Zambija, ki nimajo petroleja, razpolagajo pa z drugimi surovinami.

Potrebnih je bilo dolgih 14 mesecev težavnih diplomatskih pogajanj, da bi premostili vse ovire, ki so bile na poti sklicanja te konference. Pobudo je dal konec leta 1974 francoski predsednik Valery Giscard D'Estaing in aprila letos se je sestala prva pripravljalna konferenca, ki so se je udeležili visoki vladni predstavniki držav proizvajalk petroleja, držav v razvoju in industrializiranih držav. Posvetovanje je kaj kmalu propadlo zaradi nepopustljivosti Američanov, ki niso hoteli pristati na zahtevo držav v razvoju, da se razprava razširi tudi na vprašanje surovin, razvoja in financ, temveč so trdovratno vztrajali pri svoji trditvi, da mora konferenca obravnavati zgolj vprašanje energije.

ZGLEDNA RAZSODBA RIMSKEGA KAZENSKEGA SODIŠČA

Štiri leta zaporne kazni za poslanca MSI Saccuccija

Misovski parlamentarec je bil obsojen na osnovi zakona Scelba, ki prepoveduje oživljanje fašistične stranke

RIM, 13. — Kazensko sodišče v Rimu je danes obsodilo na štiri leta zaporne kazni misovskega poslanca Sandra Saccuccija, ki je bil obtožen oživljanja razpuščene fašistične stranke. Sodniki so nadalje sklenili, da prepovejo obtožencu za pet let vsakršno javno službo.

Tako se je zaključil proces proti pripadnikom zloglasne fašistične organizacije «ordine nuovo», ki ga je minister Taviani razpustil na osnovi tako imenovanega zakona Scelba. Rimsko sodišče je pripadnikom omenjene organizacije sodilo že pred poldrugim letom, za proces proti Saccucciju pa so morali počakati, da je parlament dal ustrezno dovoljenje.

Današnja sodna obravnava se je začela z zaslišavanjem misovskega poslanca, ki je zavrnil vse obtožbe, in s posegom njegovega odvetnika, ki je zahteval popolno oprostitev, češ da obtoženec ni zagrešil kaznivih dejanj.

Povsem nasprotnega mnenja pa je bil javni tožilec dr. Vittorio Occorsio, ki je v svojem kratkem posegu uvodoma poudaril, da je bil Saccucci v skupini pripadnikov «ordine nuovo», ki jim je sodišče sodilo pred poldrugim letom. Dodal je tudi, da je tedanji notranji minister Taviani na osnovi razsodbe kazenskega sodišča razpustil gibanje, ki je skušalo oživiti fašistično stranko.

Zajeten sveženj dokaznega gradiva, ki so ga zbrali preiskovalci v več letih napornega dela, kaže, kako je to gibanje večkrat kršilo zakon Scelba iz leta 1952, ki prepoveduje obnavljanje fašistične stranke. Na tej osnovi je dr. Occorsio zahteval za obtoženca tri leta zaporne kazni in triletno prepoved za javne službe.

Po poldrugi uri posvetovanja so sodniki sklenili, da bodo še strožji kot je zahteval tožilec.

Enajst vojakov aretiranih v Mestrah

MESTRE, 13. — Na ukaz padovskega vojaškega pravdništva je bilo sinoči v vojašnici «Matter» v Mestrah aretiranih 11 pripadnikov bataljona «lagunari». Vsi so obtoženi «sodelovanja v prevratniški dejavnosti», ker so 3. decembra v okviru vsedržavne manifestacije za demokratizacijo oboroženih sil zavrnili kosilo. Obtoženci so že zaprti v vojaškem zaporu v Peschieri del Garda.

RIM, 13. — Predsednik PSI Nenni in tajnik De Martino sta imela danes daljši pogovor s tajnikom portug. socialistične stranke Mariom Soaresom, s katerim sta preučila najpomembnejša vprašanja skupnega interesa. Poudarila sta še enkrat solidarnost italijanskih socialistov s portugalsko revolucijo.

Francija izročila fašista Tutija

Skrajnež je bil obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora policijskih podčastnikov v Empoliju

FIRENCE, 13. — Francoska policija je danes izročila italijanski fašističnega morilca Maria Tutija, ki je bil spomladi obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora policijskih podčastnikov Falca in Ceravola v Empoliju. Morilec je že prispel v Firence.

Tuti je prispel na florentinsko letališče z vojaškim letalom «C. 47 Dakota», ki se je ustavilo pred letališkim poslopjem. Od tod so ga pod močnim policijskim spremstvom odpeljali v kaznilnico. Morilec, ki si je pristrigel brado, je bil na videz miren. V nekaj minutah, ki jih je prebil na letališču, ni črhnil besedice in se ni zmenil za časnikarje in fotografe, ki so se zbrali v velikem številu. Samo preden je sedel v policijski avto, se je obrnil do agentov: «Priporočam se, ne pozabite, kar sem vam povedal.»

Mario Tuti, ki je bil zaposlen kot geometer na občini v Empoliju, je 24. januarja ubil podčastnika Falca in Ceravola, ki sta ga na ukaz preiskovalnega sodnika iz Rietija hotela aretirati. Takoj nato je pobegnil in našel pribežališče v Franciji, od koder pa se je vsekakor pogosto vračal v Italijo. Njegova drznost ga je pokopala, ker so mu agenti protiterorističnega oddelka prišli na sled in odkrili njegovo skrivališče v Saint Raphaelu. Francoske agente, ki so prišli ponj, je Tuti prav tako sprejel z ognjem iz avtomatskega orožja in silovit spopad se le za las ni zaključil s tragedijo.

Na sliki: fašistični skrajnež Mario Tuti stopa iz vojaškega letala, ki ga je pripeljalo v Firence.

NADALJUJE SE STAVKA IN ZASEDBA ŠOLE

Dijaki slovenske strokovne šole izdali dokument s svojimi zahtevami

Osnovni zahtevi sta avtonomija in izpopolnitev šole - Dijaki se v dokumentu sklicujejo na obveze in obljube predstavnikov oblasti

Na slovenskem strokovnem zavodu, ki deluje v sklopu šole «Galvani» se nadaljuje zasedba. Tako so sklenili dijaki, ki so obenem sprožili vrsto pobud, da bi čim bolj seznanili javnost s položajem, v katerem se nahajajo. V teku so priprave na srečanja z oblastmi in organizacijami, pri katerih še niso bili, poleg tega pa skušajo dijaki sami smotrno izkoristiti čas, ki ga prebijejo na zasedeni šoli. V ta namen je za naslednji teden na programu sklicanje celotnega dijaškega zbora ter organiziranje študijskih skupin.

Dijaki so včeraj v zvezi s položajem v šoli izdali naslednjo resolucijo:

«Četrtega decembra smo dijaki slovenske strokovne šole, ki deluje v sklopu strokovnega zavoda «Galvani» sklenili, da krenemo v akcijo z namenom, da opozorimo pristojne oblasti in vso javnost o tem, kaj se na naši šoli dogaja in v kakšnih razmerah smo prisiljeni graditi našo bodočo življenjsko pot. Vsakdo izmed nas je izbral to smer šolanja iz več razlogov, ki gredo od osebnega zanimanja, do potrebe po strokovni zaposlitvi, ki danes čedalje bolj terja ustrezno splošno izobrazbo.

Pri tej izbiri pa nas je vodila tudi zavest, da lahko nadaljujemo študij v materinem jeziku, kar ni bilo dano mnogim, ki so se pred nami usmerili v poklicne šole. Veliko je namreč število mladih, ki so pred leti morali nadaljevati študije na italijanskih strokovnih šolah, ker slovenskega zavoda še ni bilo. Dobro vemo, koliko je bilo treba truda in prizadevanja vseh slovenskih organizacij in demokratičnih sil, da smo prišli do tega, kar naj bi bila slovenska strokovna šola. Danes to še posebej poudarjamo, potem ko na lastni koži občutimo težo pomanjkljivosti in nezanimanja, ki ga je bila naša šola deležna v petih letih delovanja. Ni prvič, da se oglašamo do vseh oblasti, ki so dolžne po sprejetih obveznostih omogočati slovenski manjšini vsestranski razvoj, v katerega spada tudi strokovna šola. Kritičen položaj, v katerem smo danes, nam še bolj utrjuje prepričanje, da vztrajamo v boju, ki ni samo naš, ampak izraža hotenje celotne slovenske narodnostne skupnosti. Vemo, da bo naša akcija dosegla svoj smisel le če bodo oblasti takoj šle na pot rečevanja naših zahtev, ki so zelo konkretne. Ni izgovora, ki bi mogel danes opravičiti dolgo zavlačevanje. Noben razlog ne odtehta škode, ki jo to zavlačevanje prizadene vsem Slovencem in če se razmere na šoli ne uredijo tako, da se omogoči reden pouk vsaj na isti ravni, kot to velja za ostale slovenske šole. Z italijanskimi dijaki šole «Galvani» vodimo enotno akcijo za rešitev številnih problemov, obenem pa znova poudarjamo vse potrebe, do katerih imamo kot slovenska šola še posebno pravico.

Naša resolucija je namenjena celotni javnosti, še posebno pa bi radi z njo opozorili deželno vlado, ki se je ob nedavnem obisku v SR Sloveniji še enkrat pozitivno izrazila o vlogi narodnostnih manjšin, ki naj bi po podpisu sporazuma med Italijo in Jugoslavijo še okrepila prijateljsko sodelovanje med sosednima državama. Vprašanje naše šole je odlična priložnost, da oblasti ta stališča tudi v praksi izvedejo.

Obnavljamo najnujnejše zahteve za rešitev vprašanja naše šole:

1. Popolna avtonomija slovenskega strokovnega zavoda, in sicer vsaj na isti ravni kot velja za ostale slovenske šole;
2. Rešitev vprašanja 4. in 5. razreda za orodne mehanike.

V solidarnosti z italijanskimi dijaki zahtevamo: več strojev in drugih učnih pripomočkov; izpopolnitev učnih prostorov in povečanje števila učilnic; izpopolnitev varnostnih naprav v kemijskem laboratoriju; četrti razred za telegrafiste in četrti in peti razred za kemijske analitike in elektrikarje.

Dijaki zasedene strokovne šole

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka je naslovil vprašanje na deželni odbor, da bi zvedel «kakšne korake namerava storiti v zvezi z gornjim nevzdržnim stanjem, ki je na slovenski strokovni šoli v Trstu in ki je pripeljalo do odločne akcije vseh dijakov, ki jim pogoji na šoli ne morejo jamčiti rednega pouka na ustrezni in kvalitetni ravni.»

Danes spominska svečanost na openskem strelišču

Danes, 14. decembra, ob obletnici usmrtitve Tomažiča, Kosa, Vadnjala, Bobka in Ivančiča prirejajo združenja VZPI - ANPI, ANPPIA in A-NED spominsko svečanost na kraju, kjer so bili ustreljeni. Svečanost bo ob 15. uri, ko bosta spregovorila Eugenio Laurenti in dr. Jan Godnič.

SINOČI V KULTURNEM DOMU

VEČER USTVARJALNOSTI KOROŠKIH SLOVENCEV

Likovna razstava in literarni večer

V Kulturnem domu so se nam sinoči predstavili slovenski kulturni ustvarjalci s Koroškega. Zares zanimiv in obiskan večer sta priredili prosvetni zvezi iz Trsta in Celovca ter klub «Mladje», okoli katerega se ustvarjalci, s katerimi smo se sinoči spoznali, v glavnem zbirajo.

Gre za razstavo likovnih del, pri kateri so sodelovali Ernst Arbeitstein, Jože Boschitz, Hubert Greiner, Gustav Januš, Valentin Oman, Jože Stefan, Rihard Vakaj ter Zorka Weiss. Razstavo je odprl predsednik SPZ Klavdij Palčič, nakar je v mali dvorani sledil literarni večer. Anita Hudl je brala dva prozna sestavka, Gustav Januš in Valentin Polanšek sta brala svoje poezije, Florjan Lipuš pa svojo «fantapolitično» povest o iztrebljenju koroških Slovencev. Iz vseh je izzvenel grenki sarkazem, ironija, ki opredeljuje v veliki meri to manjšinsko literaturo. Prav o tej temi se je nato razvila tudi živahna razprava. Skupino literatov je predstavil tržaški kulturni delavec Miroslav Košuta. K temu zanimivemu večeru se bomo še povrnili.

Mladinska revija GALEB

vabi vse svoje zveste bralce in naročnike na

NAGRADNO ŽREBANJE

Žrebanje bo v Kulturnem domu v TOREK, 16. DECEMBRA, po predstavi mladinske igre OSTRŽKOVE DOGODIVŠČINE

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

KULTURNI DOM

30 let nepretrganega delovanja

MAKSIM GORKI

BARBARI

prizori iz okrajnega mesta

Prevod **Janko Moder**
Scena **Petar Pašič**
Kostumi **Božana Jovanovič**
Glasba **Bojan Adamič**
Režija **STEVO ŽIGON**

Nastopajo: Livij Bogatec, Miranda Caharijeva, Jožko Lukeš, Mira Sardočeva, Bogdana Bratuževa, Danilo Turk, Dušan Jazbec, Nerina Švabova, Stane Starešinič, Zlata Rodoškova, Anton Petje, Lidija Kozlovičeva, Rado Nakrst, Aleksij Pregarc, Alojz Milič, Silva Raztresenova, Silvij Kobal, Anton Kalc, Stojan Colja, Stane Raztresen, Adrijan Rustja, Stanislava Boninsegna, Josip Šušteršič, Ferdo Kokošar, Enij Reinhart, Stojan Sancin, Ludvik Zajec.

V petek, 19. decembra, ob 20.30 - **abonma red A** - premierski
V soboto, 20. t.m., ob 20.30 - **abonma red B** - prva sobota po premieri
V nedeljo, 21. t.m., ob 16. uri - **abonma red C** - prva nedelja po premieri
V ponedeljek, 22. t.m., ob 20.30 - **abonma red D** - mladinski v sredo
V torek, 23. t.m., ob 20.30 - **abonma red E** - mladinski v četrtek
V petek, 26. t.m., ob 16. uri - **abonma red G** - okoliški

Gledališča

ROSSETTI
DANES ob 16. uri: «NAMIŠLJENI BOLNIK» Moliera v izvedbi dramske skupine Romola Vallija. Prevod Cesare Carboli, režija Giorgio De Lullo, scene in kostumi Pier Luigi Pizzi. Rezervacije pri osrednji blagajni. Abonentom 20 odst. popusta.

AVDITORIJ
Teatro Stabile - Pri osrednji blagajni, Pasaža Protti 2 lahko abonenti reda «stalni» rezervirajo prostore za predstavo «ANATOL», ki bo na sporedu v Avditoriju.

VERDI
Ponovitve opere «ARIANNA E BARBABLU'» Paula Dukasa, v premierski zasedbi bodo: DANES, ob 16. uri (red D), v torek, ob 20. uri (red B / A), v četrtek, ob 20. uri (red C / C), v soboto, ob 18. uri zadnja ponovitev (red S).

Šolske vesti

Ravnateljstvo trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois sporoča, da bodo volitve za obnovo enoletnih šolskih organov zavoda (razredni in disciplinski svet) DANES, 14. decembra, od 8. do 20. ure. Danes bodo dijaki volili svoje predstavnike tudi v zavodni svet.

Kino

La Cappella Underground 19.00 «A B Cinema». Film režiserja G. Bertoluccija.
Ariston 15.30 «Non toccare la donna bianca». Igrajo M. Mastroianni, U. Tognazzi, M. Piccoli, C. Deneuve.
Grattacielo 15.00 «Il gatto mammone». Lando Buzzanca, Rossana Podestà, Gloria Guida. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice matineja 10.00 «La gang dei doberman». Barvni film.
Fenice 15.00 «Gente di rispetto». Franco Nero, James Mason. Barvni film.
Excelsior matineja 10.00 «Snoopy, il cane contestatore». Risanke.
Excelsior 14.30 «Un sorriso, uno schiaffo, un bacio in bocca». Igrajo M. Morra, R. Pozzetto, E. Lucherini. Barvni film.
Nazionale 15.00 «Los Angeles 5⁰ distretto polizia». Igra William Holden. Barvni film.
Eden 15.00 «Amici miei». Ugo Tognazzi, Gastone Moschin, Philippe Noiret. Barvni film.
Ritz 15.30 «Detectiv Harper: acqua alla gola». Igra: Paul Newman.
Aurora 15.30 «Due cuori, una cappella». Barvni film.
Capitol 15.30 «Shampoo». Warren Beaty in Cristie. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 15.30 «Son tornate a fiorire le rose». Walter Chiari. Barvni film.
Moderno 15.00 «Mezzogiorno e mezzo di fuoco», režiral Mel Brooks. Barvni film.
Filodrammatico 15.00 «L'amica di mio marito». Silvia Kristel. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ideale 15.00 «Assasinio sull' Orient-express». M. York, Richard Widmark, Vanessa Redgrave.
Impero 15.00 «Buttiglione diventa capo del servizio segreto». Barvni film.
Vittorio Veneto 15.00 «Peccati di famiglia». Igrata Edi Williams, Renzo Montagnani. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Abbazia 14.30 «Romanzo popolare». U. Tognazzi, O. Muti. Barvni film.
Radio 14.30 «La mafia lo chiamavano il Santo». Roger Moore.
Astra 15.30 «Travolti da un insolito destino nell'azzurro mare d'agosto». G. Giannini in A. Melato. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 15.00 «W.H.I.F.F.S. - La guerra esilarante del soldato Frapper». Barvni film.
Volta - Milje 15.00 «Malizia». Laura Antonelli, T. Ferro, A. Momo. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

OD JUTRI DALJE NOVE CENE IN NOV VOZNI RED

Občinsko podjetje Acegat preuredilo avtobusne proge na zahodnem Krasu

Uvedba prog 42 (Trst-Prosek), 43 (Cerovlje-Štivan), 44 (Trst-Nabrežina), 45 (Trst-Repentabor) in 46 (Trst-Samatorca) namesto dosedanje proge P/D

Z jutrišnjim dnem stopi v veljavo preureditev Acegatovih avtobusnih prog na zahodnokraškem področju. Gre za proge, ki jih je pred časom upravljalo podjetje La Carsica in na katerih so doslej vozili avtobusi z oznako P/D. Preureditev prog sicer ne bo bistveno izboljšala dosedanjih zvez in tudi novi vozni redi se le malo razlikujejo od dosedanjih. Nekatere novosti pa so predvsem v cenah, kajti odslej na avtobusih ne bo več sprevodnikov, ampak bodo izdajali vozovnice avtomati. Zaradi tega je Acegat spremenil cene na skoraj vseh progah, ki so, v večini primerov, nižje kot doslej.

Preureditev prevozne službe na zahodnokraškem področju predvideva pet prog:

PROGA 42: Trst - Prosek: na tej progi bo vozilo 24 avtobusov dnevno. Prvi jutranji odhod s Proseka ob 5.30, zadnji ob 23.39; prvi odhod iz Trsta ob 5.55, zadnji 5 minut čez polnoč; cena vozovnice 100 lir (dva odseka po 50 lir: Trst - bivša mitnica in bivša mitnica - Prosek).

PROGA 43: Cerovlje - Šempolaj - Nabrežina - Sesljan - Devin - Štivan - Papirnica: avtobusi bodo vozili za poskusno dobo 30 dni po voznem redu, ki ga je devinsko - nabrežinska občina natisnila v 1.500 izvodih in ga v teh dneh razdeljujejo med prebivalstvom. Cena vozovnice 50 lir.

PROGA 44: Trst - Prosek - Križ - Nabrežina: na tej progi bo vozilo 33 avtobusov dnevno. Skoraj vse vožnje so podaljšane do nabrežinskega zdravilišča, le ena do Šempolaja. Potniki iz te vasi se bodo morali zato posluževati avtobusov na progi 43 in prestopiti v Nabrežini. Prvi odhod iz Nabrežine ob 5.43, zadnji ob 23.30, prvi odhod iz Trsta ob 6.20, zadnji 5 minut čez polnoč. Cene: Trst - Križ 100 lir, Trst - Nabrežina 150 lir, Prosek - Križ 50 lir in Prosek - Nabrežina 100 lir.

PROGA 45: Trst - Prosek - Občine - Repentabor - Col - Veliki Repen: nekatere vožnje gredo skozi Briščike, ena pa k Fernetičem. Začetna postaja je skoraj za vse avtobuse na Proseku, kjer morajo potniki prestopiti. Cena: Trst - Briščiki 100 lir, Trst - vasi repentabrske občine 150 lir.

PROGA 46: Trst - Prosek - Gabrovec - Zgonik - Saležd - Samatorca: nekatere vožnje gredo skozi Repnič. Tudi potniki iz zgoniške občine bodo morali večkrat prestopiti na Proseku. Cena: Trst - Gabrovec 100 lir, Trst - ostale vasi zgoniške občine 150 lir.

PD «Prosek-Kontovel» je imelo sinoči občni zbor

V Soščevi hiši na Proseku je bil sinoči občni zbor prosvetnega društva «Prosek - Kontovel». Ob, žal, ne največji udeležbi članstva, je občni zbor pojagal obračun o dosedanjem delu društva, ki je beležilo številne razveseljive uspehe predvsem na pevskem, dramskem in godbenem področju ter začrtal smernice za bodoče delovanje. Tako v poročilu predsednika Marjana Pertota kot v razpravi, ki je sledila, je bila glavna pozornost posvečena vprašanju vključevanja mladine v prosvetno delo. Po daljši razpravi o drugih problemih, je članstvo sklenilo odložiti volitve novega odbora. Podrobneje bomo o sinočnjem občnem zboru še poročali.

JUTRI V ZGONIKU

Izredna seja občinskega sveta

V odsotnosti zgoniškega župana je podžupan Boris Simoneta sklical v ponedeljek, 15. t.m., ob 20. uri izredno sejo občinskega sveta. Na dnevnem redu je razprava o šolskih okrajih.

Tržaška knjigarna sporoča, da je izšel

SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

II. knjiga od **I** do **NA**

Vabimo naročnike, da jo dvignejo.

Prosvetno društvo «I. GRBEC» v Škednju, Ul. di Servola 124/1 vabi na ogled

SLIKARSKE RAZSTAVE

umetnikov: **Grimalde, Kravosa, Švare, Vecchieta in Volka,** ki bo v društvenih prostorih.

Razstavo začnemo z govorom pesnika MIROSLAVA KOŠUTE in s predvajanjem filma o delu umetnikov, ki ga je posnel ALJOŠA ŽERJAL.

Ob tej priložnosti bo na razpolago mapa grafičnih listov, izdanih za **30-letnico osvoboditve.**

Otvoritev v četrtek, 18. t.m., ob 20. uri.

Razstava bo odprta do 6. januarja 1976 ob delavniki od 18. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure.

SPD I. GRUDEN - NABREŽINA

PROSVETNO DELOVANJE V NABREŽINI NEKDAJ IN DANES

Spored:

DANES, 14. decembra

Razstava dokumentov

Razstava izdelkov z likovnega natečaja osnovnošolske mladine in z literarnega natečaja za srednješolske dijake.

ob 17. uri

Zaključna prireditev.

Razstava bo odprta od 9. do 18. ure.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST
Kulturni dom

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

Klaus Eidam

OSTRŽKOVE DOGODIVŠČINE

Prevedel **Ervin Fritz**
Scena **Demetrij Cej**
Kostumi **Milena Kumar**
Glasb. oprema **France Lampret**
Koreografija **Janez Mejač**
Režija **Emil Aberšek**

V torek, 16. t.m., ob 15.30. Zadnja predstava bo v torek, 13. januarja 1976.

Krožek za družbene in politične vede « PINKO TOMAŽIČ » v Trstu

V četrtek, 18. t.m., ob 20. uri bo na sedežu KPI na Trgu Stare mitnice (Largo Barriera Vecchia) 11/II večer posvečen temi:

BENEŠKA SLOVENIJA DANES

Govorila bosta:

prof. Pavel Petricig
pokrajinski svetovalec KPI v Vidmu

Dino Del Medico
tajnik Zveze beneških izseljencev

VLJUDNO VABLJENI

RESOLUCIJA VODSTVA TRŽAŠKIH KOMUNISTOV

Za KPI njena stališča niso v nasprotju s slov. okrajem

V resoluciji zavračajo namigovanje na sporazume s KD Potrebna je sprememba pooblaščenih odlokov in ustanovitev slovenskih šol v Benečiji

Včeraj se je sestal izvršni komite tržaške KPI, ki je obravnaval predloge deželnega odbora o razmejitvi šolskih okrajev v zvezi z vprašanjem jamstev za samostojnost slovenske šole in pouka.

Izvršni komite KPI, je rečeno v sprejeti resoluciji, najprej odločno zavrača iz trte izvita namigovanja nekaterih listov o domnevnih tihih sporazumih, ki naj bi botrovali predlogu deželnega odbora, med KPI in drugimi političnimi silami, med katerimi KD.

Taka podtikanja so neosnovana, strumentalna in nevarna — trdi resolucija KPI — in lahko ustvarijo le zmedo ter ločevanja.

KPI meni, da so predlogi deželnega odbora vredni kritike, ker so bili pripravljeni «na silo» in ne ustrezajo kriterijem družbeno - gospodarskega načrtovanja občin in območij. Resne pomisleke vzbuja tudi dejstvo, da v predlogih deželе sploh niso upoštevali stanja in potreb slovenske šole in s tem v zvezi popolne in dejanske samostojnosti. Značilno je, da deželna uprava se doslej sploh ni zganila, da bi o tem vprašanju zahtevala spremembo pooblaščenih odlokov.

Komunisti so že pred časom v tem duhu predlagali spremembo pooblaščenih odlokov ter ustanovitev na pokrajinski ravni ter v deželnem okviru «Sveta slovenske šole» s pristojnostjo odločanja in obveznega posvetovanja o zadevah celotne slovenske šole. Komunisti so prav tako predlagali, naj bi v vsakem okraju, v katerem bi bili Slovenci, predvideli njihovo pravico, da obvelja njihovo mnenje o vsakršni zadevi, ki bi zadevala slovensko šolstvo.

Izvršni komite KPI poudarja zahtevo, naj jamstva za slovensko šolstvo ne pridejo v poštev samo na področjih, kjer že obstajajo slovenske šole, pač pa naj se odpre nujno vprašanje ustanovitve šol s slovenskim poukom povsod v deželi, kjer živi slovenska narodna skupnost in torej tudi v videmski pokrajini.

«O možnosti uresničevanja tega predloga je KPI že pred časom razpravljala z drugimi demokratičnimi silami. KPI potrjuje mnenje, da je ta predlog najnaprednejši cilj na poti popolnih jamstev za samostojnost in samoupravo slovenske šole,» je nadalje rečeno v resoluciji.

Ta trditev drži, se nadaljuje resolucija, ob upoštevanju na zgolj posvetovalne vloge okrajev, kot jih predvidevajo pooblaščeni odloki in na smisel povezovanja šole s krajevnimi oblastmi in družbo na gospodarsko zaključenem ozemlju.

Na osnovi teh razmišljanj ponavlja izvršni komite KPI svoje pomisleke o predlogu za samostojen slovenski okraj, ker bi — po mnenju KPI — bil to zmanjševalna in neustrezna rešitev spričo potrebe slovenske šole po samostojnosti in samoupravi v oblikah, ki so možne.»

Izvršni komite KPI pa vsekakor meni, da predlog o samostojnem slovenskem okraju v tej fazi ni v nasprotju s stališči KPI in je torej mogoče priti do soočanja na vseh ravneh, med ljudstvom, v šolah, v občinskih svetih, da bi oblikovali enotne rešitve in zagotovili enotnost med Slovenci, med demokratičnimi in protifašističnimi silami in predvsem med KPI in PSI. Taka enotnost je za komuniste nujna in prednostna.

Resolucija se nadaljuje z mandatom svetovalskim skupinam KPI v občinskih svetih tržaške pokrajine, naj na osnovi omenjenih predlogov vztrajajo v naporu, da se zagotovijo enotna stališča, ki naj zajamčijo kontinuiteto bitke za naprednejše rešitve v smislu samostojnosti in samouprave slovenske šole. Vsekakor, se zaključuje izjava KPI, pa moramo pritiskati na deželno upravo, naj pozitivno odgovori na zahteve slovenskega šolstva.

S tem v zvezi je tržaška federacija KPI sklicala za torek zvečer na sedežu v Ul. Capitolina aktiv slovenskih komunistov, na katerega so vabljeni predvsem občinski upravitelji, člani šolskih odborov in združenj staršev.

ZA OBNOVITEV ENOLETNIH MANDATOV

Nove volitve v razredne in disciplinske svete

Volitve bodo na vseh slovenskih šolah, le na liceju «Prešeren» bodo prihodnjo nedeljo

Na šolah bodo danes spet volitve. Obnavljali bodo medrazredne in razredne ter disciplinske svete, kot določajo pooblaščeni odloki o šolstvu. Medtem ko so volitve v svete šolskih okolišev in zavodske svete vsaka tri leta, je treba razredne in disciplinske svete obnavljati vsako šolsko leto sproti. Volišča se bodo na vseh šolah odprla ob 8. uri, zapreti pa bi jih morali ob 20. uri, a so se v večini šol dogovorili, da bodo volitve zaključili ob 14. uri. Volitve bodo skoraj na vseh šolah, le na liceju «Prešeren» bodo prihodnjo nedeljo.

Na osnovnih šolah bodo volili medrazredne svete, na nižjih in višjih srednjih šolah pa razredne in disciplinske svete. Razredni svet na nižjih srednjih šolah sestavljajo, kot znano, vsi šolniki razreda, 4 izvoljeni starši in ravnatelj zavoda, disciplinski svet pa dva starša in dva namestnika, dva šolnika in ravnatelj. Na višjih srednjih šolah volijo enako število ljudi, le da so v izvoljenih svetih tudi predstavniki dijakov.

Na februarskih volitva so starši, šolniki in dijaki slovenskih šol pokazali veliko resnost ter obenem dokazali, da jim je usoda slovenske šole pri srcu. Zato ni nobenega dvoma, da bodo tudi tokrat izbrali v odbore take svoje predstavnike, ki bodo zastavili vse sile za nadaljnji napredek demokratičnih odnosov in za nadaljnji razvoj našega šolstva.

Danes se poročita

LUISA PRIMC
in
EDI FERLUGA

Veliko sreče in veselja na novi življenjski poti jima želijo prijatelji in znanci.

PD Rdeča zvezda iz Saleža iskreno čestita SPD Igo Gruden ob 30-letnici obnovitve društva in mu želi še nadaljnjih uspehov v njegovem delovanju.

Mali oglasi

ROČNE in strojne stavce, z znanjem slovenščine išče ZTT, Ul. Montecchi 6, I. nadstr.

MLADO trgovsko pomočnico išče trgovina Silan, Drevored XX. septembra 16.

PRODAJAMO vago od 3 kg - avtomatično, rezalni stroj za prekajeno meso, stole, mize, steklenice kozarce, velik lonec. Tel. 823-287.

MIGLIORE: dobava in polaganje moquetta, plastike in parketov, struženje in lakiranje parketov ter razna popravila, ogled vzorcev v delavnici. — Občine, Proseška 41. Cene zmerne. Telefon: 21 29 70 in 77 49 42. Od 15. decembra, pri na kupu mouquetta 10% popusta.

ČISTILNICA «La Triestina», Ul. Zovenzoni 4 in Ul. Madonnina 38, Trst, čisti obleke, krzna, antilope, kostrune — barvanje vseh vrst oblek, specializirana v barvanju po vzorcu. Ob sobotah zaprto.

IŠČEMO majhno stanovanje ali mansardo. Telefonirati 811-326.

«CITROEN» — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

VSA ZAVAROVANJA — nezgodno — življenjsko — požar — avto in ostala vam nudi ŠVAB C. AGENCIJA GENERALI Občine, Ul. Salici 1, tel. 211-489.

«128» '70 '73; 850 coupé '71; 500 L '70 '72; Mini '70 '72; Escort 1100 '71; 850 S. 1000 '72; 124 S. '70; 128 X 1/9 '73; 124 '70; Capri 1700 '70; 1750 '71; Simca '67; 132 1600 avtomatični '75. Na ogled pri AUTOSALONE TRIESTE — CARLI VIRGILIO, Ul. Giulia 10. Obiščite nas! Za vse prijetno presenečenje.

POLAGANJE PLASTIČNIH IN TOPLIH PODOV

Martin Petelin - Nabrežina 145 - Tel. 200-407

Nagrajevanje

MLADI ODER 75

bo v ponedeljek, 15. t.m., ob 20.15 v dvorani Slovenske prosvete v Ul. Donizetti 3.

Vabljeni ljubitelji odrske umetnosti.

Po nagrajevanju bo srečanje z igralskimi skupinami, ki so se udeležile natečaja.

Izleti

SPDT priredi 21. decembra vsakoletni izlet v neznano. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 do 17. decembra.

Razna obvestila

V Ricmanjih bodo danes, 14. decembra ZAKLJUČNE SLOVESNOSTI ob 70-letnici župnije. Na sporedu: ob 15.30 maša zadušnica za pokojne župljane, zlasti za vojne žrtve; ob 16.30 odkritje in blagoslovitev dveh spominskih plošč: vojnim žrtvam in domačim duhovnikom; ob 17. uri zaključna proslava v Baragovem domu.

Zveza demokratičnih žena z Opčin izreka iskreno sožalje Lidiji Štor ob težki izgubi njenega dragega moža Franckota.

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 14. decembra
VOJMIR
Sonce vzide ob 7.38 in zatone ob 16.21. — Dolžina dneva 8.43. — Luna vzide ob 13.41 in zatone ob 3.17.
Jutri, PONEDELJEK, 15. decembra
KRISTINA

VREME včeraj: Najvišja dnevna temperatura 9,3 stopinje, najnižja 6,2, ob 19. uri 8,4, vlaga 75-odstotna, zračni pritisk 1015,9 narašča, brez vetra, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 11,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. decembra 1975 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 11 oseb.

UMRLI SO: 88-letna Melania Pesco, 88-letni Bernardino Gon, 67-letna Olga Pucelli vd. Ghersicla, 68-letna Silvia Udovisi vd. Zocoletti, 78-letna Francesca Curto, 61-letna Fedora Majer-Iesch vd. Ortona, 79-letni Giovanni Bezzi, 74-letni Nazario Iurissevich, 2 meseca stari Luca Isernia, 52-letni Stelio Quargnali, 80-letna Giuditta Del Piero vd. Cuk.

OKLICI: časnikar Michele Calabrese in gledališka igralka Maria Luisa Bartoli, trgovec Marino Marchetti in tajnica podjetja Cinzia Maricchio, pomorski častnik Domenico Fontana in uradnica Maria Rusconi, upokojenec Giusto Godina in gospodinja Carmela Kavalic mesar Furio Gioroy in uradnica Liviana Battagia, finančni stražnik Mauro Rossi in uradnica Alessandra Stancic, delavec Giorgio Pobega in frizerka Mara Rosanna Delcampo, prodajalec Bogdan Turchi in nameščenka Rita Furlan, delavec Marcello Sculac in gospodinja Jadranka Brkic, trgovec Bruno Schira in uradnica Liviana Lenarduzzi, uradnik Claudio Camboz in nameščenka dr. Franca Parenti, zastopnik Fabio Flego in Teresa Albi, bankonjer Giuliano Velja in prodajalka Anna Viler, pristaniščnik Franco Koterle in študentka Patrizia Zerial, mehanik Mario Siryanni in tajnica podjetja Silva Crasso, nameščenec Lorenzo Vico in uradnica Anna Maria Giammaria, delavec Renato Tripodi in uradnica Susanna Rapotez, uradnik Roberto Feritoia in uradnica Fabiana Timeus, uradnik dr. Aurelio Cavardo in uradnica Giuliana Ive, delavec Livio Mase in delavka Gianna Zorco, zastopnik Andrea Kotliarewsky in gospodinja Tiziana Castellan.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Vielmetti, Trg della Borsa 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 33; Madonna del Mare, Largo Piave 2; Costalunga, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. štev. 732-627.
V predpraznicnih in prazničnih dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predpraznicnega dne do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM - INADEL - ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA

BARI	9	59	3	62	42
CAGLIARI	27	6	67	37	86
FIRENCE	15	37	12	13	89
GENOVA	54	42	34	63	36
MILAN	84	36	85	17	73
NEAPELJ	27	18	31	77	44
PALERMO	88	76	81	47	22
RIM	80	57	14	51	64
TURIN	68	32	31	75	10
BENETKE	14	16	3	51	54

ENALOTTO
1 1 1 X 2 1 2 2 2 1 1 X

KVOTE: 12 točk - 8.265.000; 11 točk - 471.600; 10 točk - 35.100 lir

ZAME SO NAJBOLJŠI!
REALTONE
NOVUS
SANYO
ELEKTRONSKI RAČUNALNIKI
kino-foto Segulin
Ul. mazzini 61
733-361

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELI
VIŠJA KAKOVOST
MERE JOPIČEV OD 42 DO 54
NAŠIVKI
VELIK PRIHRANEK

PELLICCERIA CERVO

TRST TEL. 796-301
Viale XX Settembre št. 16/III

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali in se poslovili od našega predragega

EMILA GUŠTINA

se iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala č.g. župniku, g. Mihaelu Guštinu za ganljive besede, sorodnikom, prijateljem, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremili k večnemu počitku.

Družini Vitez in Ravbar

Veliki Repen, Sežana, Zagreb, 14. decembra 1975

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše drage

EMILIJE IVANČIČ roj. BATIČ

se iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kakršen koli način počastili njen spomin in jo spremili na zadnji poti.

Žalujoče družine

Gabrovec, 14. decembra 1975

OB DANAŠNJI SVEČANOSTI NA OPČINAH

Kako so aktivisti OF reagirali na pripravo 2. tržaškega procesa

Če ljudem iz naših krajev omeniš leto 1941, se takoj spomnijo na drugi tržaški proces ter na ustrelitev Tomažiča in tovarišev na openskem strelišču. Vsekakor je dogodek izredno pomemben, vendar pri obujanju spominov na tisto težko leto, ko je bila 6. aprila napadena Jugoslavija ter 22. junija še Sovjetska zveza, ne moremo mimo dejstva, da je že 27. aprila nastala Protiimperialistična fronta slovenskega ljudstva, ki se je nato preimenovala v Osvobodilno fronto na dan nacifašističnega napada na Sovjetsko zvezo. Istočasno pa ne moremo mimo dejstva, da je OF v Trstu nastala prav tako že poleti 1941. leta in da se je njena moč pokazala prav ob priliki drugega tržaškega procesa. Pozabiti ne smemo, da so bili takrat naši vodilni možje po zaporih ali konfinacijah, pripravljal se je drugi tržaški proces; zato je slovensko protifašistično gibanje v prvem letu osvobodilnega boja težko, a vendarle zaživelo, čeprav je bilo treba znova vse postaviti na noge. Zaradi teh krutih dejstev je prišla «Primorska komisija» pri CK KPS, kateri je načeloval tržaški rojak Tone Tomšič, ki je bil tudi organizacijski sekretar CK, do spoznanja, da je treba v naše kraje poslati že preizkušene ilegalce, po rodu Primorce.

Najprej je že konec julija 1941 prišel na Primorsko Ervin Dolgan, čigar naloga je bila poiskati trdne zveze ter pripraviti pot drugim aktivistom. Kmalu mu je sledil Oskar Kovačič, ki se je najprej oglasil v Tržiču in na Tolminskem, se vrnil na poročanje v Ljubljano ter nato v avgustu prišel v Trst kot začasni tajnik pokrajinskega odbora. Odbor se je nato razširil na tri člane, ko je v oktobru prišel v Trst še njegov brat Lev. Oba brata Kovačič ter Tržačanka Zora Perello so sestavljali pokrajinski odbor. Razpredli so široko mrežo sodelavcev in zaupnikov OF po Tržaškem, Goriškem in Istri. Delo je bilo izredno težko, vendar uspešno.

S prihodom Leva Kovačiča so poskušali rešiti problem tiska in propagande, za katero je bil odgovoren. Do takrat je namreč ves tisk prihajal iz Slovenije (ali bolje iz takratne ljubljanske province), nekaj se je tudi razmnoževalo na pisalni stroj v samem Trstu. Prav zveze z Ljubljano so bile izredno važne in pomembne, saj je preko njih prihajal propagandni material pa tudi aktivisti OF. Zdi se mi, da je skoraj odveč reči, da so bile železnice in ceste pod strogim policijskim nadzorom. Zveza je jeseni 1941 potekala na relaciji Ljubljana - Postojna (v glavnem po železnici) ter Trst - Vipava. Vezne točke in členi verige pa so seveda bili prvi slovenski aktivisti. Drugi kanali do Trsta pa so potekali na relaciji: a) Postojna - Senožeče - Vrabče - Trst, b) iz Loške doline preko Snežnika ter c) iz Loške doline do Vrbice. Kar se tiče ožje naših krajev, sta bili izredno važni zvezi Trst - Vipava ter Trst - Vrabče - Senožeče - Postojna. Omeniti je treba, da je takrat obstajala prva ciklostilna tehnika na Primorskem pri Viktorju Hajnu pri Postojni. Tehnika je razmnoževala Slovenskega poročevalca in ga pošiljala po Primorski ter tudi proti Trstu.

ILEGALNA CIKLOSTILNA TEHNIKA V TRSTU

Levova glavna naloga je bila vzpostaviti in voditi ilegalno ciklostilno tehniko, saj se je Oskar zavedal, da je treba najprej z močno propagando prepričati ljudi o nujnosti pristopa k Osvobodilni fronti. Iz potrebe po lastni tehniki ter v pričakovanju na proces, je bilo treba pohiteti z nastavitvijo tehnike. Tako je 30. novembra 1941 tržaška ilegalna tehnika, ki jo je organiziral Lev Kovačič, že začela delati. Ciklostilna tehnika je bila pri Bolgaru v Ulici Mauroner 15 v četrti Sv. Alojzija. Bolgar po imenu Michele Thoma je bil že naturaliziran Tržačan.

TROSILNA AKCIJA OB DRUGEM TRŽAŠKEM PROCESU

Ko je bil prve dni decembra 1941 najavljen drugi tržaški proces pred Posebnim fašističnim sodiščem, je ciklostilna tehnika pohitela z delom. OF v Trstu in okolici je nameravala uvesti obširno propagandno akcijo bodisi s trosenjem letakov, bodisi s pisanjem gesel na zidove. Za trosilno akcijo so pripravili nekaj tisoč izvodov treh vrst letakov v slovenskem in italijanskem jeziku. Prvi letak je govoril o temeljnih točkah OF ter o posojilu svobode, drugi je obravnaval proces, tretji je bil naslovljen na italijanski narod — A tutta la leale comunità italiana. Letaki so imeli podpis «Osvobodilna fronta slovenskega naroda, Pokrajinski odbor za Primorsko».

Dne 4. decembra 1941 zjutraj so se letaki prvič pojavili na cesti Trst - Pulj. Nato so akcijo razširili po Trstu, Slovenskem primorju in slovenski Istri. V trosilno akcijo je Oskar vključil mnoge organizirane aktiviste OF. Zora Perello je pritrdila letak na oglasno desko kvesture; Ernest Arbanas je z letaki polnil poštne nabiralnike. Po italijanskih poročilih so 5. decembra našli okrog 100 letakov pri Sv. Jakobu, v Škednju (v Škedenj jih je prinesel Jože Mezgec), v Barkovljah in pri sodišču. V slovenski Istri je trosilno akcijo izpeljal Jože Miklavčič (Štramar, Oreh, Plavje, Škofije), po vaseh Miljskih hribov pa Peter Viola. Zanimivo je, da jih je istega dne (5. decembra 1941) karabinjerska patrulja našla na odseku ceste Oreh - Škofije. Pri kontroli ljudi so našli letake v slovenskem jeziku pri Antonu Jakcu in Jožetu Mekežiču ter oba aretirali. Srednje velik kovček natrpan s tankimi in majhnimi letaki, je dobil v Trstu od Leva Kovačiča tudi Jože Može iz Dolenje vasi pri Senožečah. Letake je razdelil takole: za gornji Kras jih je prevzel Henrik Može, član terenskega odbora iz Dobravelj; za sektor Senožeče - Postojna pa je letake obdržal Jože Može, ki jih je razdelil zaupnikom in sodelavcem. Na Razdrtem sta jih prevzela Metod Simčič in Albin Dolenc, na Hruševju Pavel Žakelj, za Zalog pri Postojni Tomaž Vodopivec, za Sežano jih je vzel Jožko Bizjak iz Dan, za Divačo in Vremsko dolino pa pek Škapin. V Senožečah so Franc Pavlovčič, Stanko Čermelj, Ciril Sotlar, Anton Sotlar pa je v Senožečah letake nalepil na vrata župana in na vrata kasarne karabinjerjev in financarjev.

Med procesom so bile izvedene uspešne napisne akcije. Pri Kodričevih v Trstu na Stari Istrski cesti 80 in še pri nekaterih drugih družinah so iz mavca, ko so mu dodali rdečo barvo, pridobivali rdečo kredo. Dušan Kodrič se je udeležil trosilne akcije v noči med 4. in 5. decembrom, ko je raznosil letake pri Sv. Ani in v Škednju .Enega je pripel tudi na ograjo hiše štev. 698 v tedanji Ulici Monte di Servola (danes Ulica Soncini). Naslednje jutro ga je našel neki fašist, ki je na hrbtno stan letaka napisal obrazložitev najdbe. V napisnih akcijah so se odlikovali mladinci. Italijanska poročila z dne 12. decembra 1941 navajajo, da so odkrili na sodni palači razne napise: Viva Tomažič, Abbasso il Tribunale Speciale, Vogliamo la libertà per gli accusati, Abbasso la guerra, Abbasso la polizia ter Živela Slovenija.

Tako je naš slovenski narod znal odgovoriti fašizmu v letu 1941.

Milan Pahor

VIRI

1. Boj za svobodo, ob tridesetletnici zmage nad nacifašizmom, Trst 1975, 46-51.
2. Trieste nella lotta per la democrazia, Trst, 1945, 41-42.
3. Milica Kacin: Tržaška mladina v NOV v «Prispevkih za zgodovino delavskega gibanja», Ljubljana 1960, letnik 1., štev. 2., 140.
4. Pripoved Jožeta Možeta iz Dolenje vasi pri Senožečah zapisana aprila 1974 v Postojni - Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Odsek za zgodovino, fasc. NOB 7A, mapa M.
5. Pričevanje Danila Perica, Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Odsek za zgodovino, fasc. NOB 7A, mapa P.
6. Izjava o mladinskem gibanju v letih 1941 - 1943, po pripovedovanju Dušana Kodriča, zapisala Milica Kacin 10. januarja 1959, Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Odsek za zgodovino, fasc. NOB 7. mapa K.
7. Jože Koren: Oskar in Leon Kovačič v spominih Kodričevih — Primorski dnevnik, 11. aprila '71.
8. Janez Kramar: Oskar Kovačič, organizator NO gibanja na Primorskem — Primorski dnevnik, 24. decembra 1968.

V okviru abonmajske koncertne sezone Glasbene matice je v petek gostoval v Kulturnem domu simfonični orkester Slovenske filharmonije. Solistka je bila slovita pianistka Dubravka Tomšič.

DOBRO OBISKAN SESTANEK ZA «OKROGLO MIZO»

Interes repentabrskih občanov za šolo s celodnevnim poukom

Delovanje take šole sta pojasnila izkušena šolnika Nerina Švabova in Armando Škerlavaj

V repentabrski občini se že nekaj časa govori o uvedbi osnovne šole s celodnevnim poukom. Odločitev seveda ni enostavna in tudi težav pri tem ne manjka. Uspeh akcije pa je odvisen od temeljite priprave, od trdne volje občinske uprave in ne nazadnje od sodelovanja staršev in njihove zavestne želje. In prav zato, da se občani seznanijo s kompleksno problematiko, ki jo predstavlja šola s celodnevno zaposlitvijo, sta repentabrsko prosvetno društvo «Kraški dom» in občinska uprava v četrtek zvečer priredila okroglo mizo, ki pa naj bi bila le začetni člen v daljšem nizu podobnih srečanj posvetovalnega značaja.

Vabilu se je odzvalo veliko število ljudi, kar dokazuje, da so občani občutljivi za probleme svoje ožje skupnosti in da se zanimajo za sodobne metode v šolstvu.

Delovanje šole s celodnevno zaposlitvijo sta nazorno prikazala Nerina Švab in Armando Škerlavaj, oba šolnika z dokajšnjo prakso na tem specifičnem področju. Na podlagi osebnih izkušenj in dolgoletne strokovne priprave, sta zbranemu občinstvu osvetljila potek, uspehe in težave te moderne oblike šolanja najmlajših. V prisrčnem in živahnem razgovoru so si starši in prisotni šolniki izmenjali misli, objasnili svoje poglede in nazadnje prišli do ugotovitve, da bi šola s celodnevnim poukom pomenila važno pridobitev ne samo za mladino, ampak tudi za celotno repentabrsko skupnost. V tej majhni občini se namreč vse bolj občuti pomanjkanje medsebojne povezanosti in angažiranosti mladine, saj so močnejši kulturni in športni centri precej oddaljeni. Po drugi strani pa vemo, da zahteva pestro in razgibano prosvetno življenje precejšnje članstvo, kar je majhni občini težko dosegljivo.

Šola s celodnevnim poukom bi na svoj način izpolnila marsikatero vrzel prav v tem smislu in bi dopolnjevala mladini utrla pot k sodobnejšemu izobraževanju, ki ne teži samo k bogatenju znanja, ampak mladega človeka tudi socialno kultivira.

NAROČNINA za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1976

CELOLETNA . . . 20.500 lir
MESEČNA . . . . 2.100 lir

ZA VSE NAROČNIKE:
- brezplačno mesečnik «DAN»

NAROČNINA ZA REVIJO «DAN» . . 3.000 lir

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE
- za vse, ki poravnajo celoletno naročnino do 29.2.1976.

VSAKDO, KI SE NA NOVO NAROČI
- bo decembra prejemal dnevnik brezplačno.

NAROČNINE SPREJEMAJO:
- Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 795-823
- Raznašalci
- Pošta: tekoči račun ZTT št. 11/5374
- Tržaška kreditna banka: tek. račun št. 1192

ŠK KRAS priredi v gostilni Križman v Repnu

SILVESTROVANJE

Novoletna večerja, za zabavo bo poskrbel ansambel LOJZETA FURLANA.

Razpoložljivih je še nekaj mest — pohitite!

Rezervacije pri Bogdanu Ravbarju v trgovini Guštin v Repnu.

V PETEK V KULTURNEM DOMU

Predavanje o J. Vidmarju

Tudi tretje predavanje ljubljanskega literata je bilo slabo obiskano - Očitki in pohvale, predvsem pa vrsta protislovij

Tudi petkovo — tretje — Kermavnerjevo predavanje v organizaciji kulturnega krožka Most je pokazalo, da predsednik krožka očitno nima preveč srečne roke glede izbire predavatelja, vsaj sodeč po vedno manjšem številu poslušalcev. Po predavanjih o Kidriču in Kocbeku je prišel Taras Kermavner predavat o Vidmarju in je kar sam po enournem branju, pred začetkom diskusije (oglasil se je samo en poslušalec) svoje predavanje povsem pravilno označil z besedami:

«Bil sem večglasen in večumen.»

S svoje strani bi dodali še, da je bil v precejšnji meri tudi protisloven. Začel je namreč z napovedjo «razsodnega obračuna» z očeti in uporabil besedo «stari grešnik», nadaljeval pa je z razlago, ki jo je razdelil na štiri Vidmarjeva življenjska razdobja in na tri «izdajstva» «samega sebe». Nenehno je Vidmarja primerjal s Kocbekom. Govoril je o njegovi tragediji (kar precej nepreprečljivo), očital mu je, da se je boril zoper novo slovensko literaturo, čeprav je prav on «z estetsko platformo omogočil njen razvoj» ter med drugim povedal, da se je bivši predsednik OF in sedanji predsednik SAZU znašel po vojni «na razpotju» in pripomnil: «Žal, je storil drugače kot Kocbek». Nato pa je še presodil, da je bila Vidmarjeva «ambicija manjša kot Kocbekova». Potem ko je podčrtal tudi povojne Vidmarjeve zasluge v zvezi z bojem proti stalinizmu, je predavatelj postavil nekaj bolj ali manj retoričnih a, pretežno, hkrati tudi nejasnih vprašanj, ki so v glavnem povezana s problemom odnosa intelektualca do politike in «ustvarjanja» — kot se je izrazil predavatelj — «intelektualne klase». Naj navedemo vsaj dve taki vprašanji: «Oba voditelja slovenskih intelektualcev sta ostala brez socialnega zaledja?» — «Se jima ni posrečilo uveljaviti se kot posebne socialne sile?»

V drugem delu predavateljevih razmišljanj o Vidmarju pa smo slišali očitke o tem, da se je «trudil, da bi med tistimi štirimi fazami zabrisal razlike», da je imel in ima «čuden odnos do Cankarja», da je raztrgal Glonarja in Prijatelja, pa Župančičevo Veroniko Deseniško, da je njegova lastnost «brezobzirnost, ki se vedno oblači v pokončnost», da gre pri zadnjem Vidmarjevem odgovoru Kocbeku za «veliko stopnjo moralnega alibija».

Nato smo slišali še eno retorično vprašanje o izvajalcih že napisanih vlog in neko čudno definicijo «ideologa» ter novo vrsto protislovnih trditev zlasti v bežnih oznakah Vidmarjevega odnosa do cele vrste znamenitih slovenskih literatov, med katerimi je naštel tudi našega pok. Vladimira Bartola. Nato pa trditev: «Ni bil dorasel lastni ideji.» To pa v zvezi s pojmom «čezčloveka», pri čemer je podčrtal, da je «pravo intelektualstvo razkrinkovanje takšnega čezčloveka». Sledili so novi očitki v zvezi z marksizmom, nato pa še bežna oznaka Vidmarjevega mesta v vrsti slovenskih revolucionarjev: Kidriča, Kardelja, Beblerja, Kraigherja, Ziherla in dr.: za vse je imel laskave besede in med drugim dejal: «Prav je, da je zrl Kidriča od spodaj navzgor.»

Ob koncu predavanja pa je predavatelj — vendar tokrat ne več v očitajočem tonu — izjavil: «Do svojih zadnjih moči hoče obvladati oder.» Zadnji stavek predavateljeve razlage pa se je glasil:

«Kljub vsemu, kar smo o njem izrekli negativnega, je Josip Vidmar velik.»

p. g.

V SALEŽU

Zadnja pot Maria Miliča

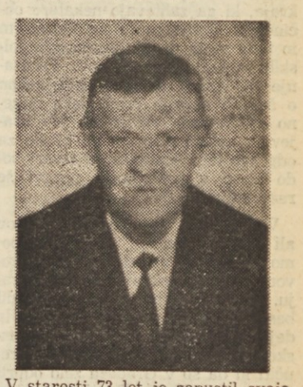

V starosti 73 let je zapustil svoje drage Mario Milič iz Saleža, kateremu so se v torek poklonili na zadnji poti na zgoniško pokopališče številni domačini in prijatelji

Osnovno šolo je obiskoval v Zgoniku, nato pa se je posvetil kmetijski dejavnosti na posestvu. Občasno je delal tudi kot težak pri raznih tvrdkah, da bi si tako ustvaril nekoliko boljše življenjske pogoje. Leta 1929 se je poročil z Marijo Lavrenčič iz Velikega dola, s katero sta složno živela polnih 46 let. Otrok nista imela, vendar sta pohčerila nečakinjo Anico, ki jima je bila v veliko pomoč in uteho.

Pokojni Mario je bil družaben in veselega značaja ter zdrav kot riba vse do leta 1944, ko je v tistem tragičnem obdobju na lastni koži okusil fašistično preganjanje in so ga kot političnega ujetnika najprej zaprli v tržaške koronejske zapore, nakar so ga internirali v ligurijsko mesto Savona, kjer je tudi obolel za nefritisom. Bolehen se je vrnil domov, vendar za malo časa, ker so ga kmalu zatem poslali za skoraj leto dni v koncentracijsko taborišče v Neumarktu. Po osvoboditvi se je vrnil na svojo ljubljeno kmetijo, vendar od takrat dalje ni bil več trdnega zdravja.

Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v trajnem spominu, užaloščeni vdovi in ostalemu sorodstvu pa izrekamo v tem težkem trenutku iskreno sožalje.

—bs—

SKLEP UPRAVNEGA SVETA

Z novim letom višje tarife za vse pristaniške storitve

Povišek znaša 10% za storitve v zvezi z blagovnim prometom in 25% pri drugih postavkah - Letos za 6,9% manj tovora

Včeraj se je sestal upravni svet Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče, da bi razpravljal o proračunu za poslovno leto 1976 in o povišanju luških tarif. V uvodnem poročilu je predsednik Tonutti dejal, da je blagovni promet do konca novembra dosegel 29,423.000 ton, kar predstavlja nazadovanje za 2,200.000 ton (— 6,9 odst.) v primeri s prometom v ustreznem razdobju lanskega leta. Glede na gospodarski zastoj, ki je zajel praktično vse razvite države v Evropi — je dejal Tonutti — je Trst lahko zadovoljen s takim razvojem prometa, saj so v drugih lukah zabeležili nazadovanje tudi do 25-30 odst.

Za prihodnje leto pa kažejo nekateri znaki, da bo gospodarska kriza najbrž premagana, tako da se bo tudi promet čez našo luko verjetno povečal, in sicer toliko bolj, ker se bo čutil tudi vpliv ponovnega odprtja Sueza. Ugoden bo tudi vpliv finančnih naložb v nove luške naprave. Kljub temu je bilo sklenjeno, da se s 1. januarjem 1976 povišajo za 10 odst. tarife za vrkcanje in izkrcanje blaga in ustrezni deleži na račun ladij, in za 25 odst. tarife, ki niso neposredno povezane z blagovnim prometom.

Pismo uredništvu

Šola v Ul. Donadoni

Spoštovano uredništvo!

Slovenska osnovna šola v Ulici Donadoni je po svoji legi za člane naše narodnostne skupnosti, ki živijo v mestnem središču ali v njegovi neposredni bližini, velikega pomena. O njej je bilo v časopisju že marsikaj pohvalnega, tako zaradi delovanja zavzetih staršev kakor zaradi učnih uspehov in druge dejavnosti, žal pa vas moramo s tem pismom obvestiti tudi o nekaterih njenih problemih, ki so iz dneva v dan hujši in ki jih je nujno treba rešiti.

Če se omejimo samo na tri ali štiri temeljna vprašanja, potem moramo začeti s šolsko telovadbo. Vseh pet slovenskih razredov je lani razpolagalo s telovadnico tri ure na teden, letos pa se je že itak pičlo število ur skrčilo na dve, pa še ti sta tako razporejeni, da ne padeta vsak teden na isti dan. Izgovor, da sta temu kriva veliko število italijanskih razredov in prezasedenost telovadnice, ni prepričljiv, saj je bilo lani skupno število razredov višje, nobenega dvoma pa ni, da bi bilo treba v mestu živečim otrokom zagotoviti nekoliko več razgibavanja in sprostitve.

Poglavje zase je čistoča šolskih prostorov, za katero naj bi skrbelo neko zasebno podjetje .Ne vemo, koliko omenjeno podjetje pri tem zasluži in nam to ni niti najmanj mar, vendar imamo vso pravico zahtevati vsaj sprotno in temeljito čiščenje prostorov, ki vanje pošiljamo svoje otroke. Na šoli že dolgo ne poznamo ničesar, kar bi bilo takemu čiščenju količkaj podobno.

To je še tem bolj pomembno, ker je tudi siceršnje vzdrževanje prostorov obupno, saj niso bili prepleskani zagotovo vsaj deset let, verjetno pa precej dlje. Pripomba, da tak, že sicer po svoji arhitekturi mračen ambient ne more ravno spodbudno vplivati na otroka, bi bila povsem odvečna.

In nazadnje bi vas radi opozorili še na to, kar nas najbolj prizadeva. Že tri leta pod streho matične šole ni prostora za vseh pet slovenskih razredov, ampak je moral en razred dve leti gostovati v bližnjem župnišču, letos pa neki drug naš razred sameva oddvojen na šoli v Ulici Conti.

Prosimo vas za objavo tega pisma v upanju, da bodo šolske oblasti, ob podpori zadevnih občinskih organov, storile svojo dolžnost, da se tako nevzdržno stanje čimprej popravi.

Medrazredni svet osnovne šole v Ulici Donadoni

V Italiji

Jutri v obtoku novi bankovci po 500 in 2000 lir

Z jutrišnjim dnem bodo v Italiji prišli v obtok novi bankovci po 500 in po 2000 lir. Bankovci po 500 lir so zeleno-rumene barve na eni in roza-vijoličasti na drugi strani. Razsežnosti so skoraj povsem enaki kakor pri sedanjih bankovcih z isto vrednostjo. Bankovci po 2000 lir imajo format 6,5 cmx13,3 cm in se torej tudi po razsežnosti uvrščajo med sedanje bankovce po 1000 in 5000 lir. Prevladujeta zelenkasta in oranžna barva.

● **V petek** se je na trgovinski zbornici sestal vodilni svet organizacije «Agenzia delle sub - forniture del Friuli - Venezia Giulia», ki ji predseduje dr. Caidassi. Na seji so pregledali pripravljalno delo, ki ga je agencija opravila do danes in program za prihodnje leto. Agencija si prizadeva, da bi zagotovila deželni industriji naročila iz tujine: v tej zvezi je že nastopila v Zah. Nemčiji in v Avstriji, njene nove pobude pa bodo usmerjene tudi na švicarsko tržišče.

V OKLIČU

Umrla je Milka Batič por. Ivančič

V četrtek je velika množica svojcev, prijateljev in znancev spremila 62-letno Milko Batič por. Ivančič iz Gabrovca k večnemu počitku na proseško pokopališče.

Pokojna Milka, ki je v zadnjih dveh letih bila bolehna in ki ji je bila zadnja operacija na žilnem sistemu tudi usodna, je bila po rodu Tržačanka in je obiskovala slovensko Ciril - Metodovo šolo pri Sv. Jakobu. Leta 1924 se je njena družina preselila v Repnič, tako da je dokončala šolske obveznosti v zgoniški šoli. V mladih letih je pridno in marljivo pomagala materi pri upravljanju vaške gostilne v Repniču, leta 1935 pa je obljubila večno zvestobo Rudiju Ivančiču iz Gabrovca, kateremu je povila hčeri Mirando in Verico. Še pred drugo svetovno vojno in vse do pred kratkim je predano pomagala možu v mesnici, domačini pa so tako vsak dan imeli priložnost ceniti njen zlat značaj, saj je bila pokojnica z vsemi prijazna, skromna, potrpežljiva in plemenitega srca.

Ob težki in nenadomestljivi izgubi izrekamo potrtemu možu Rudiju, hčerama in ostalim svojcem naše iskreno sožalje, pokojni Milki pa želimo, naj ji bo lahka domača gruda.

—bs—

Slovenski izvedenec v pokrajinskem kmet. nadzorništvu!

Seznam zaupnikov Kmečke zveze, ki zbirajo podpise pod zahtevo, da imenujejo v vodstvo pokrajinskega kmetijskega nadzorništva slovenskega izvedenca:

Col — Alfonz Guštin, št. 12; Repen — Emil Purič, št. 15; Repnič — Oskar Milič, št. 8; Zgonik — Milič Stanko; Saležu — Jožef Perčič št. 43; Samatorca — Janko Gruden, št. 7; Praprot — Skrk Boris, št. 20; Prečnik — Franc Šemec, št. 5; Mavhinje — Egidij Pipan, št. 43; Cerovlje — Ivan Antonič, št. 34; Vižovlje — Jožef Pernarčič, št. 3; Medja vas — Jožef Radetič, št. 10; Nabrežina — Danilo Radovič, št. 79; Križ — Mario Švab, št. 344; Prosek — Drago Cibic, št. 305; Kontovel — Niko Prašelj, št. 139; Padriče — Oskar Grgič, št. 52; Trebče — Ludvig Čuk, št. 53; Bazovica — Mirko Križmančič, št. 43; Gropada — Albin Kalc, št. 79; Gročana — Anton Petaros, št. 26; Boljunec — Josip Ota, št. 38; Dolina — Josip Sancin, št. 112; Boršt — Ljubo Petaros, št. 76; Mačkolje — Anton Parovel, št. 50 Prebeneg — Oskar Kraljič, št. 73; Lonjer — Fabio Ruzier, št. 291.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V REPNIČU

Mario Milič (Mali Repen 41) 20 tisoč lir, Viktor Cesar (Mali Repen 43) 20.000 lir.

* * *

V spomin mame gospe Eli darujeta Mila in Marija Gulič 3000 lir za SPDT.

Namesto cvetja na grob Marije Žužek darujejo za SK Devin: Svetko Škrk 5000 lir, Tomasella 5000, Igo Legiša 5000, Duško Škerk 5000, Danilo Legiša 5000, Jakominič 5000, Pepi Antonič 5000, Boris Širca 5000, kozmetični salon Tati 2000, Laura Abram 2000, frizerski salon Marija 5000 in Lucio Škerlavaj 5000 lir.

V počastitev spomina Marije Križmančič (Totnove) daruje Marija Šemčeva 3000 lir za ŠD Zarja.

Ob 27. obletnici smrti nepozabnega strica Antona Miklavca daruje Marija Kette 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob 6. obletnici smrti Antona Demarka daruje družina Auer 4000 lir za opremo nove dvorane v Borštu.

Za spomenik padlim v Gročani darujeta Vincenc Gorup (Krvavi potok) 5000 lir in Avguštin Furlan (Dolina 198) 5000 lir.

Namesto cvetja na grob Maria Miliča iz Saleža darujeta Lilijana in Rado Kravanja 5000 lir za ŠK Kras.

V počastitev spomina staršev Kristine in Ivana Marije Kralja darujejo Ljudmila, Marino, Viktor in Mirko z družinami 20.000 lir poimenovanje šole v Trebčah po Pinku Tomažiču.

Ob prvi obletnici smrti Alojza Škerka iz Trnovce št. 5 darujeta žena Marija 5000 lir in Egon Škerk z družino (Veliki Repen 126) 5000 lir za skupnost invalidov na Opčinah.

Alba Rozman vd. Danese daruje 20.000 lir za PD Ivan Grbec.

V počastitev spomina svakinje Olge Ižanc daruje družina Ižanc iz Ljubljane 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina ob drugi obletnici smrti Pepeta Kanteja daruje žena Ivanka 5000 lir za center za rakasta obolenja v Trstu.

ZA SD BREG DARUJEJO

Boršt: Josip Slavec 1000 lir, Jordan in Benedikt Žerjal 10.000, Emil Petaros 5000, Franc Petaros 3000, Rudi Kosmač 1000, Branko Kosmač 1500, Dragi Petaros 10.000, Emilija Škergat 1000, Doljan Petaros 5000, Silvan Kuret 5000, Zorko Petaros 5000, Anton Rapotec 5000, Bruno Matevlič 5000, Boris Žerjal 2000, Edo Kosmač 5000, Renato Scroccaro 500, Maria Scroccaro 1000, Slavko Žerjal 5000, Edvin Žerjal 5000, Bruno Zahar 2000, Bruno Jankovič 5000, Marčelo Zahar 10.000, Ludvik Mauri 5 tisoč, Mario Pavletič 5000, Marij Rapotec 5000, N.N. 2000, N.N. 5000, Franko Rapotec 5000, Rafael Kosmač 2000, Danilo Petaros 10.000, Stevo Zahar 2000, Roberto Potocco 5 tisoč, Jordan Zahar 1000, Silvan Hervat 2000, Alojz Petaros 2000, Milka Žerjal 10.000, Andrej Marsetič 1000, Sergij Novel 5000, Anton Petaros 2 tisoč, Franc Petaros 1000, Ciril Družina 5000, Josip Furlan 1000, Milan Zobec 2000, Rugero Dilič 2000, Ivan Parovel 1000, Zmaga Sedmak 1000, Sedmak 1000, Marčela Zobec 1000, Mirko Hrvatič 5000, Edvin Rapotec 5000, Danilo Križmančič 3000, Marij Petaros 4000, Marta in Kristina Auer 5000, Ludvik Hrvat 5000 in Karel Hrvat 5000 lir.

V počastitev spomina dr. Igorja Grudna, večletnega člana svojega nadzornega odbora daruje Tržaška kreditna banka 20.000 lir za Dijaško matico in 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na pok. Milko Ivančič daruje družina Josip Guštin 5000 lir za ŠK Kras.

Ob 10. obletnici smrti očeta Karla Černjave darujejo otroci 10.000 lir za vzdrževanje spomenika v Gabrovcu.

V počastitev spomina Štefana Cibica darujeta Anica in Milko Bogatec 20.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Milke Ivančič daruje družina Ščuka 5000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Franca Štora darujeta Ivanka in Stanka Hrovatin 5000 lir za SPD Tabor.

V počastitev spomina Marije Benko iz Šmarij na Vipavskem daruje Katja Lisjak 3000 lir za Dijaško matico.

Ob 20. obletnici smrti dijakinje Lidije Stojkovič daruje teta Terezka Škerlavaj 5000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Franca Štora darujeta Angelca in Zvonko Malalan 5000 lir za Glasbeno matico in 5000 lir za popravilo prosvetnega doma na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Franca Štora darujejo Dragotin Danev, Marino Kralj in Nevo Brundula 15.000 lir za popravilo prosvetnega doma na Opčinah.

Ob 3. obletnici smrti Vere Grgič daruje družina Grgič (Bazovica 13) 5000 lir za SZ Sloga.

Ob 12. obletnici smrti ljubljenega in nepozabljenega sina Jadrana Dolenca daruje mama 5000 lir za SPD Tabor, 5000 lir za ŠD Polet, 5000 lir za spomenik padlim v NOB na Opčinah in 5000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

V počastitev spomina 34 - letnice junaške smrti dragega sina Pinka Tomažič daruje mama 10.000 lir za Dijaško matico in 10.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Milke Ivančič daruje družina Aleksandra Grudna (Gabrovec) 2000 lir za ŠK Kras. V isti namen daruje družina Furlan (Gabrovec 26) 3000 lir za ŠK Kras.

Namesto cvetja na grob Marije Žužek Širca in Emilije Ivančič Batič daruje družina Legiša (Vižovlje) 10.000 lir za ŠK Devin.

Namesto cvetja na grob Elja Benevenija darujejo Marija, Vinko in Sida Sancin 5000 lir za TPPZ.

V spomin Fani Kerševan darujeta Marija Glavič - Gulič in Pina Glavič - Race 4000 lir za PD Cankar.

V DOLINI

Antonija Lovriha slavila dvaindevetdeseti rojstni dan

V torek je slavila 92. rojstni dan Antonija Lovriha iz Doline. Slavljenki ni bilo dano, da bi ta jubilej slavila v krogu svojcev, kajti nekaj dni prej je nerodno padla na domu in so jo morali poslati v bolnišnico. Na srečo poškodba ni huda in zdravniki so obljubili, da bo v kratkem lahko prišla domov.

Antonija Lovriha, ali Tončka Poljerjeva, kot ji pravijo domačini, se je rodila 9. decembra 1883 na Vrhniki, v družini Marks. V Dolino je prišla, ko je bila stara šest let, in sicer leta 1889, ko je bil njen oče premeščen v ta kraj kot občinski tajnik. Seveda Dolinčani jo imajo za svojo, saj skoraj nihče v vasi ne ve, da se ni rodila v Dolini. V tej vasi je Tončka obiskovala in tudi dokončala ljudsko šolo. V mladih letih je Tončka bila zelo vesela in družabna, poleg tega pa je imela še lep glas. Udejstvovala se je na prosvetnem področju, bila je aktivna članica domačega pevskega zbora «Valentin Vodnik», kakor tudi dolinskega cerkvenega pevskega zbora. Mlada Tončka se ni omejila samo na petje, nadarjena je bila tudi za oder in je večkrat nastopila pri raznih igrah v domači dramski skupini. Pred 63 leti se je Tončka omožila z domačinom Josipom Lovrihom, kateri ji je umrl pred petimi leti. Skoraj 60 let sta si delila dobrote in težave skupnega življenja. V zakonu sta imela štiri otroke, ki sta jih vzgojila v zavedne, napredne delavne ljudi, v ljubezni do slovenskega materinega jezika. Tudi po poroki je današnja slavljenka poleg vsakdanjega dela na domu in na kmetiji našla čas za vaje bodisi v pevskih zborih, kakor tudi za naštudiranje vlog v raznih igrah.

Za časa prve svetovne vojne je Tončka kot skrbna mati in pridna gospodinja vzdrževala sama svojo družino, kajti mož je bil poklican v vojsko in je bil kot ujetnik v Rusiji dolga štiri leta.

Za časa NOB je tako mati Antonija, kot vsa njena družina, pomagala in delala v vrstah OF. Sin Mario, s katerim mati živi, pa se je vključil v partizane v Prekomorsko brigado.

Slavljenka je zvesta naročnica in bralka našega dnevnika od vsega začetka, ter ji ob tako lepem in častitljivem jubileju skupaj z njenimi otroki in vsemi sorodniki želimo, da bi se kmalu vrnila domov in da bi živela v krogu svojcev še mnogo zdravih in srečnih let.

M. M.

OBVESTILO BRALCEM

Obveščamo cenjene bralce, da so od 1. decembra letos jugoslovanski dnevniki in revije na prodaj samo v naslednjih prodajalnah v mestnem središču:

Tržaška knjigarna	v Ul. S. Francesco št. 20
kiosk **Papagna**	pri vhodu Pokritega trga
kiosk **Specar**	v Ul. Coroneo (blizu Godine)
kiosk **Morpurgo**	v Drevoredu XX. septembra (ob križišču z Ul. Timeus)
kiosk **Tarterini**	na postaji openskega tramvaja
kiosk **Mollaroni**	na Trgu Dalmazia (pri Harry's baru)
prodajalna **Zanor**	v Ul. Roma (v bližini Ul. Ghega)
kioska **SO. VE. STA**	na železniški postaji
knjigarna **Parovel**	v pasaži Tergesteo
kiosk **Caricati**	na Borznem trgu
kiosk **Derosa**	v Ul. Roma (v bližini Borznega trga)
kiosk **Sablich**	v pasaži Rossoni
pri našem vratarju	v Ul. Montecchi 6

Poleg tega imajo seveda na razpolago jugoslovanske dnevnike in revije **vsi raznašalci** in skoraj **vsi kioski v predmestjih** in okoliških **vaseh.**

PO SESTANKU ŽUPANOV NA GORIŠKI POKRAJINI

Tudi v italijanskih krogih ugodno mnenje o ustanovitvi slovenskega šolskega okraja

Goriški odbornik za šolstvo Fantini potrdil aprilski sklep občinskega sveta

O upravičenosti slovenskega okraja prevladujejo pozitivna mnenja

Na sedežu pokrajinske uprave so se v petek zvečer sestali župan goriških občin, da bi skupno z zastopniki pokrajine govorili o ustanovitvi šolskih okrajev .Uvodno poročilo je imel pokrajinski podpredsednik in odbornik za šolstvo dr. Gallarotti. Ta je prikazal predloge deželne uprave in dejal, da bo pokrajinska uprava zavzela stališče potem, ko ji bo znano mnenje prizadetih občin. Kar se tiče porazdelitve Goriške v dva okraja, je dr. Gallarotti dejal, da če bi prišlo do njune ustanovitve, bi moral Doberdob spadati v goriškega in ne v tržiškega, kajti dijaki iz te občine obiskujejo slovenske šole v Gorici.

Dr. Gallarotti pa je tudi poudaril, da obstaja vprašanje morebitne ustanovitve slovenskega šolskega okraja, ki ga zahtevajo nekatere občine na Goriškem in na Tržaškem in tuda vrsta drugih slovenskih šolskih in kulturnih ustanov. Vprašanje ni lahko rešljivo, kajti zakon o šolskih okrajih predvideva izrecno zemljepisno omejenost teh krajev, v našem primeru pa bi šlo za odpravo tega predpisa. O stvari bodo sicer v pokrajinski upravi še razpravljali.

V debato je poseglo več županov ali njih zastopnikov. Omejili se bomo na posege nekaterih, ki so govorili o slovenskem šolskem okraju. Župan iz Gradeža Vio je potrdil besede pokrajinskega odbornika in dejal, da je treba vprašanje slovenskega šolskega okraja podrobno preučiti in da so v Gradežu zelo odprti do tega vprašanja. Podobnega mnenja je bil odbornik za šolstvo iz občine Štarancan Volpato. Tudi odbornik za šolstvo iz Krmina De Gironcoli je poudaril posebne probleme slovenskega šolstva. Važen je bil, po našem mnenju, poseg goriškega odbornika za šolstvo Fantinija. Ta je dejal, da bo verjetno goriška občina potrdila sklep iz letošnjega aprila o ustanovitvi slovenskega šolskega okraja. čeprav je treba povedati, da obstajajo v zvezi s tem nejasnosti glede njegove teritorialne omejitve (mislil je na en sam deželni okraj ali pa na dva okraja pokrajinskega značaja) in da ni jasno, kako naj bi lahko tak okraj deloval.

Stališča ustreznih občinskih svetov o ustanovitvi slovenskega šolskega okraja so prikazali odbornika dr. Lavrenčič iz Doberdoba in Cotič iz Sovodenj ter števerjanski župan Klanjšček.

Do tu stališča izražena na tem sestanku. Jasno je, da niso občine še dokončno izrazile svojega stališča in prav zaradi tega bo treba, da deželna podaljša rok za predložitev mnenj občinskih svetov.

Za nas Slovence pa je zanimiva ugotovitev, da se o naših vprašanjih razpravlja in da niso vsa mnenja dokončno negativna do naše zahteve po samostojnem slovenskem šolskem okraju. Že včeraj smo poudarili, da je goriški župan De Simone, na postavljena vprašanja svetovalcev Slovenske skupnosti in socialistične stranke, dejal, da bo občinski svet v kratkem razpravljal o tem vprašanju in da je mnenja, da bo svet potrdil to, kar je bilo rečeno v resoluciji z dne 14. aprila letos. Istočasno je to potrdil, na drugem mestu, tudi odbornik za šolstvo goriške občine, socialdemokrat Fantini. Smemo torej upati, da bo skoro gotovo goriški občinski svet s široko večino, kot aprila, dal pozitivno mnenje o ustanovitvi slovenskega šolskega okraja. Mnenje goriške občine bi bilo zelo važno, ker je to najvažnejša občina na Goriškem in ker bi se za ta sklep opredelili zastopniki strank ustavnega loka, razen liberalcev.

Borba za slovenski šolski okraj torej ni izgubljena. Nadaljevati jo moramo na vseh ravneh in pri tem moramo seveda dobiti podporo najširših plasti italijanske politične in kulturne javnosti.

Na pobudo enotnega odbora «za demokratično šolo» bo jutri, ob 17.30, v dvorani pokrajinskega sveta, konferenca o gradnjah šolskih poslopij. Prisoten bo tudi dosedanji deželni odbornik za šolstvo Carlo Volpe. Po uvodnih poročilih bo debata.

Danes volitve na trgovski šoli in na šoli «I. Trinko»

Na dveh slovenskih srednjih šolah v Gorici bodo danes volitve za razne šolske organe: na nižji srednji šoli «Ivan Trinko» v Ulici Randaccio, in na slovenski trgovski šoli v Ulici Vittorio Veneto.

Na nižji srednji šoli «Ivan Trinko» bo volišče odprto od 8. do 20. ure Starši bodo volili svoje zastopnike v razredne svete, v disciplinski svet in enega člana v zavodni svet, profesorji pa bodo volili tri nove člane zavodnega sveta.

Na trgovski šoli bodo starši in dijaki volili svoje zastopnike v razredne svete in v disciplinski svet. Volišče bo odprto samo od 8. do 14. ure.

Volitve so važne. Na prvih volitvah letošnjo zimo so slovenski starši, dijaki in profesorji dokazali svoje živo zanimanje za šolska vprašanja s tem, da so s prisotnostjo na volitvah dosegli najvišji odstotek med vsemi šolami na Goriškem. Prepričani smo, da bo tako tudi danes.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO V GORICI

vljudno vabi vse člane, bivše člane in prijatelje na

PROSLAVO 30-LETNICE OBNOVE

in na

RAZVITJE DRUŠTVENEGA PRAPORA

v soboto, 20. decembra 1975, ob 20.30 v PROSVETNI DVORANI v Gorici, Korzo Verdi 13.

Sodelovali bodo: moški pevski zbor prosvetnega društva «Jezero» iz Doberdoba, recitatorji in ansambel «Kraški odmevi» iz Doberdoba.

Odbor

S SEJE GORIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Kljub močnemu finančnemu primanjkljaju je lekarna v Štandrežu pozitivna pobuda

O upravičenosti lekarne pozitivna mnenja vseh skupin razen liberalcev in fašistov - Izvoljeni zastopniki občine v številne komisije

Skoro dve uri je tekla v petek zvečer v goriškem občinskem svetu razprava o proračunih občinske lekarne v Štandrežu. Do tako dolge razprave je prišlo pradvsem zaradi obstrukcije liberalnega svetovalca inž. Fornasira in misovca Coane, ki sta bila vseskozi proti tej lekarni in zahtevala, da se občinsko upravljanje odpravi. To pa bi seveda pomenilo tudi zaprtje lekarne, kajti noben zasebni lekarnar ne bi prevzel tega dela v predmestju. Raje si nekateri lekarniški baroni izbirajo lekarne v mestnem središču, kjer so zaslužki iz razumljivih razlogov veliko večji.

Poročilo o dosedanjem delu lekarne je imel predsednik upravnega sveta občinskega podjetja za lekarne (zamišljene so v prihodnjih letih še morebitne druge) odv. Catullo Gianattasio. Povedal je, da je imela lekarna doslej normalne porodne krče, da je bilo njeno začetno delo težavno, da pa je prišlo letos do občutnega porasta prometa. Na podlagi lanskih štirimesečnih izkušenj (lekarno so namreč odprli lani poleti) so predvideli promet 45 milijonov lir. Presegli so ga v veliki meri, saj bo promet ob koncu leta znašal približno 70 milijonov lir. Kljub tolikšnemu prometu in ustvaritvi 29-odstotnega rabata, se bo poslovanje lekarne zaključilo s primanjkljajem. Predvideli so, da bo ta znašal letos 17 milijonov lir, morda ga bo kaj manj. Prihaja seveda do težav tudi v zvezi z urniki: drugi zasebni lekarnarji v Gorici niso zato, da bi uvedli tudi v tej lekarni nočno in nedeljsko dežurno službo. Če bi do tega prišlo, bi se promet seveda povečal. Proračun lekarne bremenijo tudi začetne investicije. Za knjigovodsko poslovanje pa skrbijo občinski funkcionarji, ki prejemajo primerno denarno nagrado. Lekarna je povečala promet tudi po zaslugi štandreške rajonske konzulte, ki je povabila prebivalstvo, naj se poslužuje domače lekarne, ki jo je prav to prebivalstvo zahtevalo.

Razprava je bila precej obširna. Svetovalec Paulin (SS) je menil, da bi bilo treba v bližini lekarne urediti tudi ambulanto, kar je že zahtevala rajonska konzulta. Socialdemokrat Bianconi je poudaril socialno važnost decentralizirane lekarne, komunistka Pirella pa je dejala, da mora ta lekarna služiti kot podlaga socialni funkciji lekarn, medtem ko je socialist Nanut poudaril važnost te lekarne za južni predel občine in jo povezal z zdravstveno reformo. Tudi demokristjana Piani in Tuzzi sta bila za to lekarno. Proti pa sta bila liberalec Fornasir in fašist Coana. Pri glasovanjih je prišlo do široke fronte, ki je odobrila lanski in letošnji proračun, desnica pa je ostala osamljena.

Dolgi debati je sledilo več glasovanj o izvolitvi občinskih zastopnikov v razne komisije. V briški gorski skupnosti bodo goriško občino zastopali svetovalci odv. Peter Sanzin (PSI), Silvano Polmonari (KD) in Luciano Luciani (PRI). V upravnem svetu zavoda Dante bodo občino zastopali Manzini, Peternel in Duca; vse tri so izvolili svetovalci večine. V upravni svet ECA so izvolili Lionella Concettija (KD). Renata Perco pa je nova članica občinske komisije za vprašanja brivcev in frizerjev. Dva preglednika računov v odboru UGG bosta svetovalca Tuzzi (KD) in Luciani (PRI). Opozicija je oddala bele glasovnice. V splošno skupščino konzorcija za četrto prometno področje naše dežele so bili izvoljeni svetovalci Stabon (KD), Moise (KD), Del Ben (PSI), Coceani (KPI), Tacchinardi (PSDI), Fornasir Guido (KD), Luciani (PRI), Paulin (SS). V posoški zdravstveni konzorcij pa so bili izvoljeni svetovalci Tuzzi (KD), Bianconi (PSDI), Nanut (PSI) in Pirella (KPI).

Do več glasovanj in polemičnih izjav pa je prišlo pri volitvah novih članov občinske komisije za toponomastiko. Ker pravilnik ne predvideva izrecno v tej komisiji predstavnikov manjšine, je svetovalec odv. Sanzin predlagal, da bi v prejšnjih letih že ustaljeno prakso potrdili s tem, da se večina sama odpove enemu kandidatu in dovoli opoziciji, da glasuje za svojega. Sanzin je predlagal v to komisijo svetovalca Marka Waltritscha, demokristjani pa so po svoje tolmačili zastopstvo opozicije in podprli kandidaturo prof. Andreja Bratuža. Tako je večina hotela sama določiti, kdo od opozicije naj bo prisoten v komisiji. V prvem glasovanju sta dva kandidata večine, Bernardo Pagura in Camillo Medeot bila izvoljena s 27 oziroma 22 glasovi, tretji predstavnik večine Giacomo Collenz je dobil 17 glasov, Waltritsch in Bratuž pa vsak po 14 glasov. Po mnenju župana sta bila Pagura in Medeot takoj izvoljena, ker sta dobila absolutno večino glasov, za druge pa je bilo treba glasovanje ponoviti. Tudi drugo glasovanje ni dalo dokončnega rezultata, ker niso kandidati dobili absolutne večine. Šele pri tretjem je bil izvoljen z 19 glasovi Waltritsch, manjkal pa je četrti član komisije, kajti Collenz je dobil 17 glasov, Bratuž pa 11. Pri četrtem glasovanju je bil izvoljen nov kandidat, dr. Manzini, z 21 glasovi. V komisiji bo še en zastopnik spomeniškega varstva.

Zavodni svet šole «I. Trinko» za slovenski šolski okraj

Zavodni svet slovenske nižje srednje šole «Ivan Trinko» v Gorici je na svoji zadnji seji soglasno sprejel resolucijo, v kateri je vsebovana že enkrat prej izražena zahteva, da se ustanovi samostojni šolski okraj za vse slovenske šole v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

V torek v Modernissimu film «Sutjeska»

V kinodvorani Modernissimo bodo v torek predvajali šesti film iz serije, posvečene jugoslovanskim filmskim ustvarjalcem. Tokrat bo na sporedu film s partizansko tematiko, ki smo ga v Gorici že gledali in ki je dosegel tudi precejšnji finančni uspeh v Italiji in drugod. Gre za enega najboljših in brez dvoma najbolj impozantnih filmov o jugoslovanskem partizanskem boju. Gre za film «Sutjeska» z italijanskim naslovom «La quinta offensiva», ki ga je režiral leta 1973 Stipe Delić. Film prikazuje junaško borbo jugoslovanske partizanske vojske proti tujim osvajalcem in domačim izdajalcem. Vlogo maršala Tita igra znani angleški filmski igralec Richard Burton.

Kot smo že omenili, so film predvajali v Gorici z velikim uspehom pred dvema letoma. Prepričani pa smo, da si ga bodo naši ljudje radi še enkrat ogledali.

DRUŠTVENA DEJAVNOST V NIŽJEM DELU BRD

Prve dni januarja bo v Pevmi občni zbor PD «Naš prapor»

Potreba po gradnji športno-rekreacijskega centra za vaško mladino

Novo leto bo začrtalo novo obdobje v društveni dejavnosti na Oslavju, v Pevmi in Štmavru, kjer se je pred dvema letoma obnovilo delo enega najstarejših prosvetnih društev na Goriškem, «Našega praporja», ki je svoje korenine pognalo že v prvih letih tega stoletja.

Iz začetnega navdušenja, ko je pred dvema letoma vaška mladina sklenila vsaj delno obnoviti društveno delovanje, prehajajo sedaj k preudarnemu in organiziranemu delu. Doslej namreč ni društvo imelo svojega odbora, v katerem bi vsak član imel določeno funkcijo. Zaradi tega je prišlo večkrat do težav in tudi do nesporazumov, ki so vsekakor škodovali razvoju prosvetne dejavnosti. Zato so člani društva «Naš prapor» sklenili, da bo treba čimprej sklicati občni zbor, na katerem bo društveno delovanje dobilo svojo obliko in svoj organizacijski pečat. Občni zbor je bil v začetku najavljen za konec novembra, zaradi tehničnih ovir pa je bil odložen in vse kaže, da ga bodo pripravili prve dni januarja. V tem času si namreč člani PD «Naš prapor» prizadevajo, da bi uredili prosvetno dvorano v Pevmi. Popravljalna dela se že bližajo koncu, saj je notranjost skoraj v celoti urejena, prepleskane so stene, urejena je električna napeljava, popravljena pot, poleg tega si je društvo že kupilo nekaj pohištva.

Z občnim zborom ter z ureditvijo prosvetne dvorane pa društvo ni premostilo vseh težav, ki so se pojavile v zadnjem desetletju, v času, ko v nižjem delu Brd ni bilo društvene dejavnosti. Prva in glavna skrb prosvetnega društva bo vsekakor posvečena najmlajšim. Potrebno bo namreč dobiti take oblike dela, ki bodo pritegnile v društvo čimvečje število mladih ljudi. Na sestanku vaške rajonske konzulte, v kateri je tudi predstavnik športnega društva, ki je tesno povezano z delovanjem prosvetne skupine, je Damjan Klanjšček izrazil potrebo po ustanovitvi domačega športnega centra, ki bi služil v prvi vrsti ze rekreacijsko dejavnost vaške mladine. Na seji, ko je Klanjšček načel to vprašanje, sta bila prisotna tudi občinska odbornika Tuzzi in Moise, ki sta obljubila pomoč občinske uprave, da bi se ta zamisel uresničila. Vedeti je še treba, da je v Pevmi na razpolago občinsko zemljišče, na katerem bi lahko zgradili športnih center, ki bi obsegal igrišče in manjše športno-rekreacijske naprave, Čeprav je od takratne seje poteklo že precej časa, ni občinska uprava doslej s tem v zvezi nič storila. Vprašanje športnih centrov in telovadnic v perifernih predelih mesta je postalo še bolj pereče v zadnjem času, ko se je vnela polemika o gradnji velike športne palače. Tudi primer v spodnjem delu Brd je potrdil pravilnost zahtev levičarskih in naprednih sil, ki nasprotujejo gradnji športne hale ter se zavzemajo za drugo, pravilnejšo politiko glede športnih objektov.

Če se povrnemo k vprašanjem prosvetnega društva, moramo omeniti tudi organizacijski problem. Brez dvoma ga bodo prosvetarji v veliki meri rešili z občnim zborom, ko si bodo porazdelili posamezne naloge. Doslej je namreč delovanje slonelo le na ramenih nekaterih, ki zaradi obremenjenosti niso vsakokrat popolnoma uresničili vseh pobud. Po občnem zboru bo treba sestaviti posebne delovne komisije, ki bodo skrbele za razvoj društvene dejavnosti.

Že v prvih mesecih prihodnjega leta bomo lahko ugotovili, v kolikšni meri so bila rešena ta vprašanja, ki so doslej v precejšnji meri onemogočila, da bi društveno delovanje v spodnjem delu Brd zadihalo s polnimi pljuči.

Poteka deseto leto, odkar je umrl prof. MILAN BEKAR, priljubljeni profesor slovenščine na goriškem klasičnem liceju. Skupina njegovih nekdanjih dijakov se zato zavzema, da bi se njegov grob na glavnem goriškem pokopališču ohranil. Zato je potrebno zbrati ustrezna denarna sredstva za odkup pokopališke parcele. Kdor želi sodelovati pri tej pobudi, naj izroči svoj prispevek blagajniku Kmečke banke v Gorici.

Slovenska prosvetna zveza v Italiji čestita doberdobskim prosvetnim delavcem, članom prosvetnega društva «JEZERO», ob 30-letnici njihovega uspešnega delovanja in jim želi še veliko uspehov v nadaljnjem delovanju.

Pismo uredništvu

O seji občinskega sveta v Sovodnjah

V dopolnilo našemu članku o poteku seje občinskega sveta v Sovodnjah, ki je bil objavljen v petek, 12. t. m. nam je podžupan sovodenjske občine prof. Venceslav Devetak poslal naslednje:

«1. Potem ko je Remo Devetak (svetovalec SS, op. ur.) iznesel neke pomisleke glede posledic, ki naj bi jih italijansko - jugoslovanski sporazum imel za slovensko narodno manjšino v Italiji, je podpisani ugodno omenil sporazum v Osimu ne samo v luči popuščanja mednarodne napetosti, ampak tudi v luči nemotenega splošnega razvoja slovenske narodne manjšine v Italiji.

«2. Pred odobritvijo resolucije, ki zahteva med drugim samostojni okraj za slovenske šole, je bila diskusija, v kateri je podpisani izrekel celo vrsto pomislekov glede samostojnega slovenskega okraja. Pomisleki, ki so se občinskemu svetu zdeli tehtni, če v isti resoluciji zahteva od dežele naj podaljša rok, ki ga imajo na razpolago krajevne uprave za odgovor deželi (15. 12.); tako se lahko vsa tematika slovenske šole bolj poglobi. Ne vem, zakaj ni vaš list o tem nič pisal, saj kdor je prepričan v pravilnost svojih stališč, se ne sme bati konfrontacije lastnih stališč s stališči drugih.»

Po našem mnenju bi to dopolnilo lahko zadoščalo kot dodatek našemu poročanju. Sovodenjski podžupan je, v zvezi s 1. točko, ponovil v bistvu to, kar je prej povedal že župan. V poročanju o drugi točki pa ni v našem petkovem članku omenjena nobena oseba. Pazljivemu bralcu bo takoj padlo v oči, da je skoro polovica odstavka, kjer je govor o vprašanju resolucije o slovenskem šolskem okraju, posvečena temu, kar omenja v današnjem pismu sovodenjski podžupan. Morda še nekaj kronike. Potem ko je župan Češčut predlagal resolucijo večine o šolskem okraju se je s svojo resolucijo oglasil tudi predstavnik opozicije. Prof. Venceslav Devetak je, kot sam piše, povedal vrsto pomislekov in dal dodatne predloge, ki so bili sprejeti v skupno resolucijo. Za tako resolucijo, ki zahteva slovenski šolski okraj in ima tudi druge dodatke, pa so soglasno glasovali vsi občinski svetovalci, očitno kot rezultat konfrontacije, ki je potrdila pravilnost zahteve po samostojnem slovenskem šolskem okraju.

SENAT BO O NJEM RAZPRAVLJAL NAJBRŽ TA TEDEN

Splošno zadovoljstvo v goriških krogih zaradi podaljšanja zakona o prosti coni

Izenačeno število predstavnikov krajevnih uprav s predstavniki trgovinske zbornice v upravnem odboru - Možnost za razširjenje področja proste cone na vse področje goriške in sovodenjske občine

Skoro gotovo bodo v četrtek odobreni zakon o desetletnem podaljšanju proste cone za Gorico in Sovodnje, dali v razpravo v finančni in proračunski komisiji senata pred božičnimi in novoletnimi počitnicami. To je povedal včeraj goriški senator Michele Martina, ki je dejal, da se bodo on in drugi parlamentarci zavzemali za to, da se zakon odobri takoj, tako da ne pride do nepotrebnih in tudi škodljivih praznin v veljavnosti proste cone po 1. januarju.

Vladni zakonski osnutek, ki ga je pristojna komisija poslanske zbornice odobrila v četrtek, zadošča v glavnem zahtevam, ki so jih postavile tukajšnje izvoljene uprave, politične stranke in tudi gospodarske ter sindikalne organizacije. Gospodarstveniki so zadovoljni z desetletnim podaljšanjem zakona, ker jim to omogoča tudi perspektivne investicije in mirno desetletno delo. Zakon je sedaj tudi tako formuliran, da se lahko kontingenti blaga menjajo, da bi bilo zadoščeno večji ali manjši potrebi po brezcarinskem blagu na enem ali drugem področju.

Nekatere stranke, predvsem socialistična in komunistična, so že lani v goriškem občinskem svetu zahtevale, večjo prisotnost izvoljenih krajevnih uprav v organih, ki upravljajo kontingente proste cone. Lani sta se o tem izrekla goriški občinski in pokrajinski svet, letos pa še sovodenjski. Ta zahteva je bila tudi uslišana, predvsem po popravkih, ki so bili predlagani in zahtevani na seji načelnikov skupin prejšnjo soboto na goriškem županstvu. Tako bo kontingente proste cone odslej upravljal odbor v katerem bo 11 predstavnikov odbora trgovinske zbornice, šest zastopnikov goriške občine, dva zastopnika sovodenjske občine in trije zastopniki pokrajinske uprave. Isti predstavniki, ki se jim bo pridružil še en predstavnik deželne uprave, pa bodo zatem upravljali finančni fond za investicije v tukajšnja javna dela. Denar za fond bodo črpali iz posebnih dajatev na proizvode proste cone. V tem odboru bodo zastopniki krajevnih uprav za en glas močnejši od zastopnikov trgovinske zbornice.

S tem zakonom je bil ustanovljen «sklad za Gorico». Denar bodo, kot smo že omenili, črpali iz dajatev na proizvode proste cone. S tem denarjem bodo finansirali razna javna dela, predvsem pa infrastrukture, ki bodo važne za gospodarski razvoj vse pokrajine.

Niso pa v sedanjem zakonu sprejeli zahtev določenih političnih krogov v Gorici in sovodenjske občinske uprave, da se področje proste cone razširi tudi čez Sočo in Vipavo, na celotno področje goriške in sovodenjske občine. Poslanec Marocco je v izjavi, ki jo je dal tisku, dejal, da bo o tem vprašanju predstavil dodatni zakonski osnutek.

Do hitre obnovitve in izboljšanja prejšnjega zakona in sedanjega vladnega zakonskega osnutka, je prišlo predvsem po zaslugi enotnega gledanja na vsa vprašanja proste cone s strani vseh goriških političnih in gospodarskih faktorjev. V Rimu pa so si za stvar zelo prizadevali senator Martina in poslanca Marocco in Menichino. Slednji je v pogovoru z goriškim dopisnikom lista «Unità» dejal, da je v novem zakonu precej pozitivnih točk. Ni pa nov zakon o prosti coni rešitev za goriška vprašanja. Treba je rešiti še vedno odprta vprašanja obmejnega prehoda, avtoporta, usposobitve kolodvora za promet s tretjimi deželami, izvajanje točke 50 deželnega statuta in izplačil za škodo, ki so jo prizadejale vojaške služnosti.

VČERAJ ZJUTRAJ NA MAJNICI

Redarja ustavila mladeniča ki je kriv nesreče v Ločniku

Pri prehitevanju je Claudio Cellante bočno trčil v Citronijin avtomobil

Cestna policija je včeraj zjutraj prijavila sodnim oblastem 24-letnega delavca Claudia Cellanteja iz Mariana, Ul. della Chiesa 7. Mladenič je namreč obtožen, da je v petek zaradi nepravilnega prehitevanja povzročil hudo prometno nesrečo v Ločniku, pri kateri so se ranile tri osebe, eno od katerih, 42-letno gospodinjo Annomario Perasa por. Citroni, so odpeljali v videmsko bolnišnico. Cellante se bo moral tudi zagovarjati, ker ni nudil ponesrečencem prve pomoči.

Glede nesreče, o kateri smo že včeraj poročali, moramo reči, da so očividci kasneje povedali policiji, da je Cellante s svojim avtomobilom pri prehitevanju bočno trčil v fiat 500, v katerem se je vozila Citronijeva in njeni dve hčerki. Zaradi udarca je ženska izgubila oblast nad vozilom in trčila v betonski drog. Mladenič je takoj po nesreči zbežal. Ljudje, ki so bili priča nesreči ,pa so opazili Cellantejev avtomobil. alfasud plave barve.

Včeraj zjutraj sta goriška redarja Michele Totaro in Gianfranco Bertotti opazila v Ločniku alfasud plave barve, ki je imel poškodovan desni blatnik. Redarja sta sledila avtomobilu, ki je bil usmerjen v avtokleparsko delavnico na Majnici. Tu je na vprašanje redarjev mladenič najprej dejal, da je z avtomobilom trčil na svojem dvorišču. Kasneje, ko so prišli tudi agenti cestne policije je Cellante priznal, da je pri prehitevanju trčil v avtomobil Citronijeve. Po vsej verjetnosti bo državni pravdnik v prihodnjih dneh izdal proti njemu še zaporni nalog.

Včeraj zvečer so iz videmske bolnišnice sporočili, da se je stanje Annemarie Citroni znatno izboljšalo, prav tako se je izboljšalo stanje njenih hčerk, ki sta v goriški bolnišnici.

Včeraj za profesorje v Čedadu

Zaključen seminar o «spoznavanju okolja»

Kot smo že poročali, je ministrstvo za javno vzgojo s sodelovanjem videmskega šolskega skrbništva, organiziralo od 22. do 28. oktobra deželni seminar za profesorje na višjih srednjih šolah.

Včaraj in predvčerajšnjim (12. in 13. decembra) pa je bil zaključni dvodnevni tečaj, posvečen preverjanju zaključkov oktobrskega seminarja. Udeleženci tečaja, profesorji in dijaki, so izglasovali soglasno resolucijo s predlogi, ki so jo naslovili ministrstvu za javno vzgojo in v vednost višjemu deželnemu skrbniku ter deželnemu odboru. Zlasti zanimiv je predlog v točki 2. črki a) in b), v katerih podpisniki predlagajo kot neobhodno, dopolnitev avtentične državljanske vzgoje, učenje slovenščine in furlanščine. Profesor F. Škerlj je seznanil udeležence o splošni protestni stavki. ki jo je bil proglasil v ponedeljek 1. decembra deželni Sindikat slovenske šole na slovenskih šolah v Gorici in Trstu proti deželni upravi, ki je v svojem predlogu o ustanovitvi šolskih okrajev prezrla obstoj Slovencev in slovenskih šol. Pojasnil je še zahtevo slovenske javnosti po ustanovitvi samostojnega slovenskega šolskega okraja.

F. Š.

Kino

Gorica

VERDI 15.15—22.00 «L'importante è amare». F. Testi in R. Schneider. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO 15.15—22.00 «Una romantica donna inglese». G. Jackson in M. Caine. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.00—22.00 «Via dei Pompieri 25». R. Bekes in L. Winnicka. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE 15.00—21.30 «La paura dietro la porta». M. Constantin in M. Bouquet. Barvni film. Mladini pod. 14. letom prepovedan.

VITTORIA 15.00—22.00 «Per favore non toccate le vecchiette». Z. Mostel in S. Winntel. Barvni film.

Tržič

EXCELSIOR 14.00—22.00 «Una romantica donna inglese». G. Jackson in M. Kaine.

PRINCIPE 14.00—22.00 «Pippo, Pluto e Paperino alla riscossa». Barvna risanka.

Nova Gorica

SOČA «Kekčeve ukane», slovenski barvni film ob 10.00. «Ketlov - Robin Hood», ameriški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Kekčeve ukane», slovenski barvni film ob 16.00. «Papirnati mesec», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

V ponedeljek: «Grof Yorga vampir», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Cvet 1001 noči», italijanski barvni film ob 17.00 in 19.30.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

ROJSTVA: Andrea Tortolo, Gianluca Russian, Diego Papa, Dario Marega, Diego Valentinuzzi, Alessandro Sabini, Marco Novati, Irene Vendramin, Barbara Valentini.

SMRTI: 64-letni mehanik Vincenzo Masto, 78-letni upok. Luigi Doliani, 88-letna gospodinja Štefanija Marinič vd. Mikluš, 78-letna upok. Dominika Humar vd. Debenjak, 72-letna upok. Maria Sclaunich vd. Schiavini, 36-letni delavec Alferio Bobiz, 88-letna upok. Elena Sbisà.

OKLICI: gospodinja Tiziana Battisti in delavec Fabio Gabrieli, uradnica Daniela Barile in delavec Aldo Collini, uradnica Marisa Micossi in elektrikar Umberto Ganis, postrežnica Bogdana Terpin in študent Enzo Stasi.

POROKE: upok. Marija Bregant in upok. Gino Innocenti, šivilja Albina Fortunat in elektrikar Giulio Masini, prodajalka Loredana Bernardotto in šofer Anton Drufovka, gospodinja Marisa Bressan in bolničar Livio Bianchini, delavka Giovanna Montico in delavec Renzo Zanuttin, gospodinja Domenica Malusà in šofer Luigi Macuz.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 24-43.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolò, Ul. I Maggio, tel. 73-328.

Prispevki

V spomin pokojne Olge Klanjšček daruje Rozalija Klanjšček 10.000 lir za Dijaško matico v Gorici.

Namesto cvetja na grob Fani Hlede vd. Terčič daruje Angela 5000 lir za Dijaško matico v Gorici.

V sklad za gradnjo spomenika padlim v NOB v Dolu so prispevali Štefan Grilj iz Foljana 10.000 lir, Ljudmila Cotič z Vrha 5000 lir, Aleksander Moro z Vrha 5000 lir in Karel Černic, Ul. Roma 3, Doberdob, 5000 lir. V isti namen je pevski zbor «Kras» z Dola - Poljan in bližnja družba darovala 15.000 lir, v spomin na pokojnega Jožefa Berlota.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku našo drago

Dominiko Humar vd. Debenjak

Hči Vida z družino

Števerjan, 14. decembra 1975

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili k večnemu počitku našo drago

OLGO KLANJŠČEK vd. GRAVNER

se iskreno zahvaljujemo.

Sin Rafael ter sestri Zalka in Pavla

Oslavje - Hum, 14. decembra 1975

Šolske vesti

Ravnateljstvo učiteljišča «Simon Gregorčič» v Gorici sporoča, da bo v četrtek, 18. t.m., ob 18. uri v prostorih risalnice roditeljski sestanek. Starši dijakov ali njihovi namestniki so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

NAROČNINA za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1976

CELOLETNA . . . 20.500 lir
MESEČNA . . . . 2.100 lir

ZA VSE NAROČNIKE:
- brezplačno mesečnik «DAN»
- NAROČNINA ZA REVIJO «DAN» . . 3.000 lir

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE
- za vse, ki poravnajo celoletno naročnino do 29.2.1976.

VSAKDO, KI SE NA NOVO NAROČI
- bo decembra prejemal dnevnik brezplačno.

NAROČNINE SPREJEMAJO:
- Uprava: Gorica, Ul. XXIV Maggio št. 1/1, tel. 83-382
- Raznašalci
- Pošta: tekoči račun ZTT št. 11/5374

GLASBENA MATICA

Slovenska prosvetna zveza — Zveza slovenske katoliške prosvete

V okviru koncertnega abonmaja bo v sredo, 17. decembra, ob 20.30 v palači Attems

KLAVIRSKI RECITAL ki ga bo izvajal ACI BERTONCELJ

Spored:
— Mozart: sonata v c-duru
— Ravel: sonatina
— Prokofjev: sonata št. 2 v d-molu
— Mirk: elegija in capriccio
— Pipolo: improvvisazione e corale
— Chopin: 4 preludiji, 2 valčka ter balada št. 4

OBVESTILO

Obveščamo cenjene bralce, da so jugoslovanski dnevniki in revije na prodaj v naslednjih kioskih v mestnem središču:

BRUNZIN RICCARDO	Ul. Vittorio Veneto - Bolnišnica
CANDOTTI LUCIANO	Ul. Carducci 28
COLLENZINI MARGHERITA	Korzo Italia
DEL FRARI MARIO	Ul. Oberdan 1
GIUSTIZIERI	Ul. XI. augusta
LARISE LIVIO	Trg Cavour 2
LAURENTI MARIA	Ul. S. Michele 70
GIOVITTO SILVANA	Korzo Verdi
BORTOLOMASI PIA	Ul. Seminario 3
NANUT GRAZIELLA	Ul. Vittorio Veneto 103
SCUOTTO UMBERTO	Ul. S. Chiara 4
STANIC MADDALENA	Drevored XX. septembra 143
SUSSI BATUS MARIA	Trg Vittoria 45
VIDRI MARIA	Ul. S. Pellico 6
BARENGHI LUIGI	Ul. 24. maja 20
GURTNER SILVANO	Ul. Carducci 47

Poleg tega imajo lahko na razpolago jugoslovanske dnevnike in revije vsi raznašalci.

EDILSANITARIA

- PLOŠČICE
- SANITARNI IZDELKI
- OPREME ZA KOPALNICE
- ZIDNE TAPETE

GORICA
Ulica Trieste 257
Tel. 23-66

PRVOVRSTNA IZBIRA PO UGODNIH CENAH

RAZGOVOR S PROF. VLADIMIROM TURINO

Slovenski šolnik ima velike dolžnosti do družbe, do slovenske pa še posebej

Potreben je vztrajen boj za izpopolnitev strukture slovenske šole, za njeno avtonomijo (vključno s šolskim okrajem) - Mladina je naša bodočnost - Šolnik mora biti družbeno angažiran

Na začetku šolskega leta 1975/76 je vstopil v pokoj dolgoletni ravnatelj slovenskega trgovsko - tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu in javni kulturno - prosvetni delavec dr. Vlado Turina. Rojen Tržačan je obiskoval osnovno Ciril - Metodovo šolo v Kopru, nato pa se je vpisal v 1. razred slovenske gimnazije v Trstu, ki je po zlomu Avstrije Italijani še niso zaprli. Ciril - Metodovo osemletko je dokončal pri Sv. Jakobu, maturiral je v Ljubljani, doktoriral pa na ekonomski fakulteti v Trstu. Sodeloval je s pokojnim Romanom Pahorjem pri ustanovitvi srednješolskega društva «N. Tommaseo» v Trstu, bil je član mladinskih društev in zadnji predsednik mladinskega društva «Zarja» v Rojanu. V Ljubljani je bil zadnji predsednik društva slovenskih srednješolcev iz Italije «Zora». Po konfinaciji na Ponzi, v Ruotti (Potenza) in v Locriju (R. Calabrii) je prišel v Ljubljano, od tam v Dubrovnik, bil je predsednik društva slovenskih emigrantov iz Italije «Istra», in končno v Beograd, kjer je delal v vrstah primorskih emigrantov.

Vojna leta je preživel v Beogradu, takoj po osvoboditvi jugoslovanske prestolnice pa je bil imenovan za člana upravnega odbora državnega filmskega podjetja, nato z ministrskim dekretom za prisilnega upravitelja in končno v DOZ-u vse do povratka v Trst, kamor je prišel konec leta 1945 na poziv Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Trst in Slovensko primorje. Potrebe, in prepričevalna moč pokojnega prof. Jožeta Kosovela, so narekovale, da se je usmeril v profesorski poklic. Od profesorja je postal in bil skoraj sedem let poverjeni ravnatelj trgovsko - strokovne šole in nato doglo vrsto let ravnatelj Trgovsko - tehničnega zavoda «Žiga Zois». Že zaradi svojega poklica pa tudi zato, ker je ves ta povojni čas živel zavzet z našimi ne le šolskimi, pač pa splošno narodnimi manjšinskimi problemi, ker se je kot šolnik širših kulturnih interesov vključil v kulturno in prosvetno življenje, saj je bil tudi več let predsednik Slovenskega kluba, je dober poznavalec tako naših šolskih vprašanj, kot tudi drugih, ki morajo zaposlovati vsakega za skupnost zavzetega zamejskega razumnika. Zato smo mu sedaj, ko zapušča aktivno šolsko obveznost, ne pa seveda vseh drugih, zastavili nekaj vprašanj, na katera nam je rade volje odgovoril:

Vpr.: *Ob upokojitvi se človek po več kot 30 letih službovanja na slovenski šoli, rad ozre na prehojeno življenjsko in poklicno pot. Kako danes z izkušnjami preteklosti gledate na slovensko šolo v Italiji?*

Odg.: Podrobna analiza bi zahtevala preveč časa in ne bi sodila v ta najin razgovor. Povojno zgodovino našega šolstva v zamejstvu poznamo. Lahko rečem, da se v tridesetih letih slovensko šolstvo v Italiji ni bistveno spremenilo na bolje. Odprtih je še toliko problemov od učbenikov, ki primanjkujejo za toliko predmetov, do prostorov za kabinete, knjižnice, do učnih pripomočkov itd. Kljub temu se absolventi slovenskih šol vedno bolj uveljavljajo. To je treba pripisati trudu vsega učnega in vodstvenega osebja in zrelosti dijakov. Vendar pa celotno šolsko delo in končna priprava absolventov na nižjih in višjih srednjih šolah še vedno nista na ravni, ki bi popolnoma ustrezala in zadovoljevala potrebam slovenske skupnosti.

Naša narodnostna skupnost mora vztrajati, da se slovensko šolstvo čimbolj izpopolni in dopolni z odprtjem novih šol, da se omogoči naši mladini učenje v materinem jeziku tudi v tistih strokovnih smereh, ki so nam danes najbolj potrebne: v gradbeništvu, strojništvu, zemljemerstvu, radioteleviziji. Tudi kmetijska šola bi nam koristila, saj je še veliko Slovencev kmetov in na pol kmetov. Tako šolo smo imeli do leta 1954 v Plavjah.

Glede tega, in zlasti za industrijsko višjo srednjo šolo in oddelek za geometre pri TTZ «Žiga Zois», je bilo tudi več zahtev, a so vse ostale mrtva točka. Če smo objektivni moramo priznati, da ustanovitev takih šol ni lahka zadeva, a z iznajdljivostjo se nekaj da doseči.

Razvoj vsega našega šolstva lahko označim za rahitičnega. Razen dveh šol, nepopolne industrijske šole v Trstu in podobne trgovske šole v Gorici, nismo dosegli ničesar. Po tridesetih letih čaka slovensko narodnostno skupnost še veliko dela, truda in vsakovrstnih naporov, da se sedanja šolska struktura vsaj nujno potrebno izpopolni in predvsem — da se odprejo šole tam, kjer jih ni, to je v videmski pokrajini.

Vpr. *Kakšen je pomen našega trgovsko-tehničnega zavoda v gospodarski in socialni specifiki naše narodnostne strukture in splošnih družbenih premikov? Kako je z zaposlitvijo absolventov zavoda?*

Odg. Ta zavod nam je nujno potreben z ozirom na našo gospodarsko in socialno strukturo in pa tudi zaradi splošnih gospodarskih, industrijskih, prevoznih, finančno-kreditnih značilnosti naše pokrajine in tudi dežele. Zavod je letos 8. oktobra dopolnil 30 let obstoja in v tem času je poslal na razna delovna mesta približno 700 absolventov, knjigovodij in trgovskih izvedencev. Vsi so neverjetno hitro našli bolj ali manj ustrezno zaposlitev, predvsem v slovenskih in nato v italijanskih trgovinskih, špedicijskih, bančnih, industrijskih in pomorskih dejavnostih in to tudi v vodilnih funkcijah. Znanje slovenščine in italijanščine poleg še dveh tujih jezikov je za absolvente tega zavoda pri iskanju prve zaposlitve odlična «vizit karta».

Vpr. *Ali učna snov in današnja struktura takih zavodov še ustrezata današnji stopnji razvoja trgovsko - tehničnih ved in če ne, kaj bi se moralo na takih strokovnih zavodih spremeniti, da bi hodili vštric s časom?*

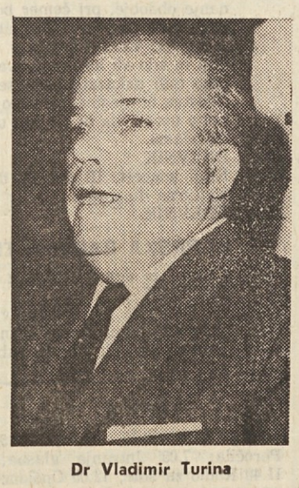

Dr Vladimir Turina

Odg. Sedanji učni načrt je začel veljati v šolskem letu 1961/62 in je seveda v marsičem zastarel. Zato je potrebna temeljita reforma strukturalnega in učnega značaja. Reformo obljubljajo že več let in ker je ni, so velika podjetja primorana imeti lastne tečaje, da usposobijo novozaposlene absolvente za potrebe novega časa in podjetja. Na zavodu «Ž. Zois» smo letos v počitnicah poslali na prakso kakih 40 dijakov, da spoznajo praktično delo, kar jim bo v veliko korist pri zaposlitvi. S to prakso je treba nadaljevati.

Vpr. *Pooblaščeni odloki so vnesli v šolo precej novega, spodbudili so njeno demokratizacijo in povečali družbeno soodgovornost za šolo. Kaj lahko rečete o tem po enoletni preizkusni fazi?*

Odg. Ti odloki so še vedno predmet vsestranskih razprav. Da pomenijo korak k demokratizaciji šole, ni dvoma, le da je razlaga te demokratizacije različna. Mnogim tudi še ni jasno, za kaj pravzaprav gre. Že samo sodelovanje med komponentami učno osebje - starši - dijaki in neučno osebje večkrat ni tako enostavno, čeprav je logično, da bi vsi morali biti prežeti z eno samo idejo — kako najbolj koristno prispevati za dobro in za razvoj šole brez vsakih drugih bolj ali manj skritih namenov. Lanske volitve v razne šolske organe so na slovenskih šolah pokazale dokajšnjo enotnost pogledov. Kar pa se nas tiče menim, da so pooblaščeni odloki preozki, nuditi bi nam morali več šolske avtonomije, da bi lahko z optimizmom gledali na bodočnost slovenske šole. Slovenska šola ne more in ne sme biti v vsem enostaven prevod italijanske, saj deluje v drugem etničnem in kulturnem svetu kot italijanska. Zato pa je naloga učnega osebja, da skupno z ostalimi komponentami šolskih organov, čim bolj dvigne raven šole in ji da več slovenskega duha.

Vpr. *Pred dnevi se je izvedelo za deželni predlog o razdelitvi dežele na šolske okraje. Kako se po vaši sodbi taka razdelitev usklaja z zahtevo in potrebo po avtonomiji slovenskega šolstva?*

Odg. Mislim, da je jasno: Slovenci potrebujemo samostojni šolski okraj, saj se je zanj izrekla ogromna večina Slovencev neglede na svoj svetovni nazor in strankarsko pripadnost, ker je ta edina organizacijska oblika, ki bi organsko povezovala vse naše šole od vrtcev do višjih srednjih šol. Dežela ni ravnala pravilno in pravično, ko nas je ignorirala neglede na zakon o slovenskih šolah št. 1012, na svoj lastni statut, na pooblaščene odloke in končno na zadnji italijansko - jugoslovanski sporazum, ki nam jamči najširšo možno zaščito. Pri svoji razdelitvi, ki odraža često tudi povsem malomaren odnos do problema, dežela ni upoštevala naših kulturnih, etničnih in zgodovinskih značilnosti, kar je nedopustno. Njena razdelitev na okraje se ne usklaja z zahtevo in potrebo po avtonomnem razvoju slovenskega šolstva, kar je ena temeljnih zahtev naše manjšine. Večinski narod ima dovolj naprednih demokratičnih sil, ki bi morale v tem trenutku z vso odločnostjo podpreti uresničitev upravičene zahteve slovenske narodnostne skupnosti, da si v okviru zakonov sama urejuje in sama rešuje svoje šolske probleme.

Vpr. *Bi se po vsem tem, kar ste povedali in če bi z dotikom čarobne palčke bili spet na začetku svoje poti v življenje, še oprijeli profesorskega poklica in vodstvene vloge na zamejski šoli?*

Odg. Vse kaže, da so mi rojenice ali sojenice namenile prav šolsko službo, čeprav sem prvo ponudbo dr. Karla Pirjevca, ravnatelja trgovske akademije v Ljubljani leta 1937, ko sem moral zapustiti Trst, odklonil, ker sem si želel nekaj drugega. Naravno: spet bi šel v šolsko službo, če bi

Vprašanja: JOŽE KOREN

(Nadaljevanje na 6. strani)

JADRANSKI KOLEDAR 1976

Bo še za malenkost obsežnejši kot prejšnja leta: preteklost in sedanjost našega življenja in boja za pravice, kup prijetnega in koristnega branja — vse to je že po običaju njegova vsebina, ki pa bo letos bolj uglašena na dve veliki obletnici: na 30-letnico zmage nad fašizmom, v znamenju katere je bilo leto 1975 in pa na 100-letnico Cankarjevega rojstva, ki jo bomo slavili v letu 1976. (Str. 328).

KNJIŽNA ZBIRKA

Josip Kravos
MOJE IN VAŠE ZGODBE IZ LET 1931-1945

Knjiga prinaša spomine na ilegalno družabno in kulturno življenje pred vojno, na služenje vojaščine pod fašizmom, na preganjanja, aretacije, zasliševanja, zapore in internacije, ki jih je pisec sam doživel in popisal v preprosti in neposredni obliki. A koliko tisočev ljudi na Primorskem je doživljalo isto? Zato tudi naslov Moje in vaše zgodbe. (Str. 156)

Tome Momirovski
LETA NESPEČNOSTI

Roman iz malo znane, a zato nič manj zanimive in kvalitetne makedonske književnosti obravnava dogodke tik pred drugo svetovno vojno in med njo v krajih ob Ohridskem jezeru: nevsiljivo, verno in napeto izrisuje pisatelj lepoto pokrajine in burno usodo ljudi, njihove male skrbi in velike žrtve za svojo svobodo. (Str. 200)

Sâdeg Hedâjat
HADŽI AGA SLEPA SOVA

Dva krajša romana velikega perzijskega pisatelja našega časa nam živo predstavljata svet, ki nam je skoraj popolnoma tuj. V prvem so stvarno in barvito prikazane družbene razmere in navzkrižja v Perziji, drugi pa se bolj posveča miselnim in čustvenim plastem človeškega življenja na osnovi bogate kulturne tradicije Orienta. (Str. 272)

ZDRAVJE IN LEPOTA

Knjiga je že običajni vsakoletni priročnik: tale nam posreduje osnovna spoznanja o principih, ki uravnavajo naše zdravstveno počutje in osebni videz. Znana specialista, dr. Ivan Bonač in dipl. kozmetičarka Manja Pečnik - Vovkova, nam svetujeta, da nam bo naše telo v veselje in srečo, da bo v njem močan, urejen in ustvarjalen duh. (Str. 100)

Koledar z zbirko bo izšel pred bližnjimi prazniki. CENA 4.000 lir

PRED NOVO PREMIERO STALNEGA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

«Barbari» - prvič v slovenščini

Tretja premiera SSG obeta z uprizoritvijo mladostnega dela Maksima Gorkega v režiji beograjskega gosta Steva Žigona, izjemen gledališki dogodek

Zadnje priprave za premiero «Barbarov», M. Gorkega, v režijski postavitvi gosta Steva Žigona, kot vedno ob podobnih priložnostih, stopnjujejo napetost in delovno osredotečenost okoli številnih nalog, ki jih sproži magična odločitev v slehernem gledališču — kadar je dokončno potrjen termin PREMIERE. To tembolj, če je s premiero združena še dodatna angažiranost v napetem loku letošnjega repertoarnega načrta. Premiera bo slovenski krst v prevodu Janka Modra, nastopa razširjeni ansambel SSG, med sodelavci bo debitantka Stanislava Bonisegna, diplomantka Akademije za igralsko umetnost — po več letih odsotnosti pa bo tokrat spet nastopila nekdanja mnogo obetajoča gojenka Nerina Drašič — Švabova.

Uprizoritev «Barbarov» bo rezultat izvirne vizije režiserja Žigona, ki je v besedilu odkril poetične plasti sredi na videz surovih in krutih človeških odnosov. Tej gledališki poetičnosti je režiser podredil tudi dramaturgijo izražanja in celo redosled prizorov (iz okrajnega mesta). Upravičeno lahko govorimo o «avtorskem» konceptu režije, ki jo ubrano dopolnjujejo še scenograf Peter Pašič, kostumografinja Božana Jovanovič, komponist Bojan Adamič in predani tehnični realizatorji tržaške gledališke hiše: Marija Vidau, Demetrij Cej ter ekipa z odrskim mojstrom Jožetom Sedmakom in mojster razsvetljave Edo Petaros.

Maksim Gorki je «Barbare» zasnoval kot prizor iz okrajnega mesta v štirih dejanjih. Literarno zorenje samorastniškega bosjaka Gorkega se je oblikovalo ob impulzih del Antona Pavloviča Čehova ter — vsaj na začetku — zanesega Leonida Nikolajeviča Andrejeva. Ruski teater je z ustanovitvijo MHAT-a in novatorsko aplikacijo odrskega naturalizma Konstantina Stanislavskega, zacementiral temelj nove gledališke ere, veljavne v nekaterih izhodiščih vse do današnjega dne. Maksim Gorki z neverjetno skopimi in asketskimi potezami oživlja celo galerijo nastopajočih likov v svojih gledaliških besedilih. Za svojo literaturo je uporabljal snov lastnih doživetij. Nekateri literarni zgodovinarji so v slehernem njegovem delu odkrivali avtobiografske elemente, jih časovno in celo geografsko definirali ter na ta način, med drugim, odkrili, da večina nastopajočih v svetovno znani drami «Na dnu», nosi poteze in lastnosti ožjega sorodstva samega avtorja...

V «Barbarih» se zrcali podoba pozabljene ruske province. V «malem okrajnem mestecu» je nižja ženska gimnazija, zastenčeni hotel, policijski nadzornik, župan, berači, potepuhi in gasilska godba. Plesen prekriva in duši prebivalce, ki pijejo, intrigirajo, igrajo na karte, se borijo za oblast, obupujejo in se zaljubljajo v «fatalno» lepotico Nadeždno Polikarpovno... Dogodki se vrstijo v časovnem obdobju, ki jih omejujejo leta... Lani, menda, je počil strel... Samomor zaradi nesrečne ljubezni. Nekoga so odpeljali v ječo — ni popolnoma jasno ali zato, ker je kradel — ali je bil žrtev oblastniškega primitivnega nasilja? «Življenje teče kot v romanu...», mudruje lepa in nepotešena Nadeždna, ki strastno prebira «pogrošno» literaturo.

In tako se nekega dne na obzorju pojavijo tri kočije. Z njimi prihajajo v okrajno mestece strokovnjaki, ki bodo trasirali železniško progo ob mestecu. V usmrajeno gladino nepremične provincijske mlake je padel kamen... Dramaturgija človeških odnosov rojeva nove konflikte. Nove vrednote se uveljavljajo v medsebojnih odnosih in premaknejo težišče sheme na začetku drame. Kdo je resnični «barbar«? Maksim Gorki je kritično seciral stanja v družbenih odnosih, ni ga zavedla površinska podoba navidezne izobraženosti in razlika med ljudmi. V konfliktih med različnimi stopnjami razvitosti je usmerjal svojo pozornost na globoko človeško jedro vsakega posameznika ter ga nanovo ovrednotenega položil na tehtnico razvoja dialektike življenja in družbe.

Stevo Žigon

Iz razgovorov z režiserjem in sodelavci med nastajanjem odrske podobe «Barbarov» se je izluščila temeljna ugotovitev posebnih vrednot dramatika Maksima Gorkega ob ugotovitvi, da je Gorki med redkimi dramskimi avtorji, ki ne podrejajo dramskih konfliktov svojim svetovnonazorskim tezam, marveč narobe: iz razpostavljenih konfliktnih in karakteroloških situacij se vedno znova kot novo spoznanje porajajo teze o nujnosti družbenih sprememb, novih odnosov med ljudmi, ki bodo omogočili človeku, da v resnici živi in deluje kot ČLOVEK.

J. B.

revije

GALEB 2

Izšla je druga številka Galeba, ki se nam predstavlja z že običajno pestro vsebino, od povesti v nadaljevanjih tja do kratkih novelic in preprostih, a živih verzov. V posebni prilogi objavlja številka kratko poročilo o rekah in potokih na Tržaškem ter še slike o Rižarni, njenih dokumentih in predstavi našega gledališča, z ob strani kratkim dokumentarnim besedilom. Poleg raznih zanimivosti, filatelije in športnih vesti, je govor tudi o nedavni predstavi SSG Nicolajeve Stare garde, ki mladih prav gotovo ne bo v živo prizadela, ki pa razkriva vprašanja, s katerimi je dobro čimprej spoprijeti se. Številka prinaša na koncu še pismene prispevke šolarjev.

* * *

Izšla je tudi novembrska številka revije «Dan», o kateri bomo poročali prihodnjič. Med drugim prinaša zanimiv razgovor s slovenskim tržaškim slikarjem in kiparjem Bogdanom Gromom, ki živi in dela v ZDA.

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Dve knjigi pravljic

Založba Mladinska knjiga sistematično izdaja zbirke pravljic najrazličnejših narodov. Do zdaj je izdala že lepo zbirko pravljic v knjižni seriji, ki nosi naslov Zlata ptica. Vsi mladi in odrasli prijatelji pravljic jo dobro poznajo. Zdaj sta v tej zbirki izšli dve novi knjigi v običajnem formatu in skrbni slikovni opremi.

Najprej omenimo latvijske pripovedi, ki so izšle pod naslovom Srajca srečnega človeka. Po ruski izdaji je latvijske pripovedke prevedel Cvetko Zagorski, medtem ko je ilustracije prispeval Kostja Gatnik. V knjigi so na skoraj 300 straneh objavljene latvijske pripovedke, nekatere med njimi take, ki so sorodne pravljicam drugih narodov, nekatere pa take, ki so motivno docela originalne. Knjiga ima tudi daljši uvod o pripovedkah na sploh, še posebej pa je v njem na koncu govor o latvijskih pripovedkah. Zbirka Zlata ptica, kot zbirka najlepših pravljic in pripovedk iz svetovne književnosti, se je s to izdajo nedvomno obogatila. Vprašanje pa je, če so ilustracije najbolj ustrezne.

Grimmove pravljice, kakor sta jih zapisala brata Jakob in Wilhelm Grimm so nedvomno pri nas najbolj znane in priljubljene, ker so to pravljice, ki smo jih Slovenci spoznali že zdavnaj pod vplivom nemške kulture. Pravljice o Pepelki, Rdeči kapici, o ježu in lisici, o volku, o Janku in Metki so pravljice, ki so postale že del našega kulturnega izročila. Zato je za to izdajo Grimmovih pravljic vedno dovolj zanimanja. Sedanja izdaja v zbirki Zlata ptica je že tretja izdaja od leta 1954, ko je knjiga teh pravljic v prevodu Frana Albrehta in z ilustracijami Lidije Osterčeve prvikrat izšla. Nova izdaja te zbirke bo nedvomno ustregla današnjemu povpraševanju po tej lepi knjigi znanih, pa tudi nekaterih neznanih, a prikupnih pravljic.

Sl. Ru.

DAN

V ČETRTEK OTVORITEV V PD «IVAN GRBEC» V ŠKEDNJU

PET SLIKARJEV-GRAFIKOV ZA 30-LETNICO OSVOBODITVE

Izdali bodo tudi mapo grafičnih listov s pesniško prilogo Miroslava Košute
Čisti izkupiček zanjo bodo namenili za postavitev spomenika NOB v Škednju

Ovojnica za grafično mapo

Ne dogaja se tako pogosto, da bi se skupina mladih likovnikov odločila za tako lepo pobudo, za kakršno se je odločila peterica slikarjev - grafikov (štirje Slovenci in en Italijan) v okviru škedenjskega prosvetnega društva «Ivan Grbec». Sklenili so namreč prirediti skupinsko razstavo svojih del na temo odpora, obenem pa izdati mapo petih grafičnih listov, katere čisti dobiček bo šel za postavitev spomenika padlim v NOB za Škedenj, Sv. Ano in Kolonkovec.

Toda naj predstavimo umetnike kar po abecednem zaporedju njihovih priimkov: Livio Grimalda, Marjan Kravos, Deziderij Švara, Franko Vecchiet in Franco Volk.

Vsi so naši javnosti že bolj ali manj znani, zlasti še Deziderij Švara in Vecchiet, ki sta tudi nekoliko starejša, pa čeprav sodita še vedno v skupino mladih. Vsi so tudi že razstavljali samostojno ali kolektivno pri nas v Trstu, po Furlaniji in globlje v Italiji, pa tudi v Sloveniji. Nekateri imajo za seboj tudi že nekaj lepih nagrad in priznanj.

Švara, Vecchiet in Volk so sodelovali tudi v znani Grupi U, ki pa se je razšla. Grimalda je razstavljal v Tržiču in skupno z Vecchietom v Trstu, Marjan Kravos pa je nedavno diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in opravil še posebno specializacijo v grafiki.

Zakaj so se odločili za to pobudo? Za poživitev akcije za postavitev spomenika in s tem iz želje, da tako počastijo 30-letnico osvoboditve; pa seveda tudi za popularizacijo likovne, slikarske in grafične umetnosti med širokimi množicami. Zato nameravajo s svojo razstavo gostovati še kje, na primer v dolinski Torkli, v kraški galeriji, po prosvetnih društvih itd.

Še nekaj o mapi. Je velikega formata, obsegala bo, kot že rečeno, pet grafičnih listov v sitotisku in prav tako v sitotisku pesniško prilogo Miroslava Košute s pesmijo «Na mrtvi straži». Mapo bodo natisnili ročno v 50 izvodih, 40 od teh jih bo v prodaji po 50.000 lir. Na otvoritvi, ki bo v četrtek, 18. t.m. ob 20. uri na sedežu PD «Ivan Grbec» v Škednju, bodo predvajali tudi film Aljoše Žerjala, na katerem bomo videli mlade likovnike med delom. Tudi zaključek razstave 6. januarja je predviden s prireditvijo, na kateri bo sodeloval «Breški oktet».

j. k.

SEDEMDESET LET MILETA KLOPČIČA

Zvest svojemu puntarstvu

Te dni je slavil sedemdesetletnico svojega rojstva slovenski pesnik, prevajalec in revolucionar Mile Klopčič. Zato smo ga ob tej priložnosti obiskali doma in prav rad nam je odgovoril na nekaj vprašanj, čeprav ni bil, kot je sam zatrjeval, ravno pri najboljšem zdravju.

Na prvo vprašanje, kaj meni o svoji proletarski, revolucionarni poeziji in sploh o svojem življenju, nam je jubilant odgovoril:

«Ko se zdaj oziram nazaj na svoje pisano življenje, ki sem ga preživel najprej kot rudarski sin in po naravni samoumevnosti prišel že zgodaj v stik z delavskim gibanjem in političnim aktivizmom kot član ilegalnega SKOJ, s čimer pa sem si vzel na znanje tudi vse posledice, ki sem jih kasneje doživel, od onemogočenja rednega študija, kar je imelo za posledico hudo samorastniški študij, sem bil pač vseskozi bolj navdušen nad literaturo kot pa nad politiko. In tako sem se seveda najprej tudi poskusil v literaturi, a zanjo sem moral seveda tudi zase veliko študirati. Če sem pri vsem tem imel kaj uspeha, je druga stvar, a sem vendar kljub vsem hudim stvarem, ki sem jih bil doživel, zadovoljen s svojim dosedanjim življenjem in če bi se še enkrat rodil, bi bil šel ponovno po svoji puntarski poti. In prav to, da sem temu puntarstvu ostal zvest do konca, se mi še zdaj zdi dobro.»

«Povprašal sem vas tudi za mnenje o vaši poeziji, ki jo danes literarna zgodovina označuje kot klasiko slovenske socialne, proletarske literature.»

«V moji socialni poeziji je bilo takrat, če že tako hočete, za razliko od ostale slovenske tovrstne poezije, ki je izredno cvetela po prvi svetovni vojni, veliko več boja in vere v prihodnost. Sicer pa me morate razumeti, takrat, ko sem tiskal svojo prvo zbirko, sem bil star devetnajst let, in v tistih pesmih je seveda manj skrbi in manj moči za oblikovni stil mojih prvih pesmi. V smer stilne zboljšave, v stilno dozorevanje pesmi sem šel v svoji drugi zbirki Preproste pesmi. V tej zbirki lahko vidite, da je motivika ostala ista, predvsem v situacijah se vračam nazaj v tiste čase, vendar pa lahko opazite v pesmih velik razvoj naprej s poudarkom na iskanju ustreznih umetniških oblik. Takšne so torej moje Preproste pesmi, ki so prvič izšle 1934. leta in po vojni v ponovnem ponatisu 1951. leta pri Cankarjevi založbi.»

«Zanimivo poglavje iz vašega življenja je vsekakor sodelovanje v danes že znameniti Knjigi drugova, zavoljo katere so vas zaprli in so vam priredili celo sodni proces. Ali bi kaj več povedali todi o tem, izrazito revolucionarnem poglavju vašega življenja?»

«Če gledam danes nazaj na tista leta, se mi zdi najpomembnejše ob tej knjigi dejstvo, da so se v njej zbrali in sodelovali predstavniki takratne celotne jugoslovanske socialne poezije. To je bilo takrat zares bratstvo in edinstvo brez vseh parol in tudi uresničeno je bilo, saj smo bili tedaj na straneh Knjige drugova združeni Srbi, Hrvati, Črnogorci in Slovenci, žal, brez Makedoncev, ker takrat še ni bilo njihovega jezika. Še bolj zanimivo in pomembno pa je dejstvo, da smo vsi takratni avtorji tudi kasneje ostali zvesti svojim idejam — mnogo izmed njih je bilo v partizanih, veliko pa jih je tudi žrtvovalo svoja življenja za revolucijo in svobodo.

Almanah Knjige drugova je izšel 1929. leta v Veliki Kikindi, uredil pa ga je književnik Jovan Popović, ki je bil kot lekarnarjev sin doma iz Velike Kikinde. Sicer pa je sam Popović, ki je danes žal že pokojni, po vojni najbolje ocenil naš almanah, ko je zapisal: «Ta socialna poezija, katere nesebični pobornik sem bil, se je oglasila v najhujših letih šestojanuarske diktature in je bila tako rekoč edini javni izraz krvavo zatiranih revolucionarnih in naprednih sil.»

V almanahu je sodelovalo osem živih Slovencev, deveti pa je bil že pokojni Kosovel. Vseh osem so nas takrat aretirali in prepeljali v Kikindo, kjer so bili v zaporu že Popović, Noval Simić in Bosanec Husnija Čengić, ki je prišel v zapor po drugi liniji. Zanimivo pa je pri tem, da ostalih dvajset sodelavcev almanaha sploh niso preganjali.

Izmed nas, osmih Slovencev, so jih pet po enem mesecu preiskovalnega zapora izpustili, preostale tri, Franceta Kozarja, Iva Grahorja in mene ter seveda še Popovića, Novaka Simića in Čengića pa so postavili pred sodišče. Imeli smo proces, na katerem pa smo bili vsi oproščeni. Razlog za to, da so pridržali prav nas in nam sodili, pa

DUŠAN ŽELJEZNOV

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZVEST SVOJEMU PUNTARSTVU

(Nadaljevanje s 5. strani)

je tičal v dejstvu, da smo bili že vsi poprej sumljivi in zaprti in so dosjeji o naših prejšnjih arestih prišli za nami v Kikindo. Pri vsem tem pa je morda še najbolj presenetljivo to, da smo vsi prispevali v zbornik pesmi, ki so bile že objavljene poprej in torej res ni bilo nobenega razloga za sodni proces, razen dejstva, da smo že poprej imeli opravka s takratno oblastjo.»

«Pomemben del vaše ustvarjalnosti in vašega dela pa sega tudi na področje prevajalstva, zlasti tuje poezije. Ali bi lahko še o tem povedali nekaj besed?»

«V zadnjih tridesetih, petintridesetih letih sem se ukvarjal skoraj izključno s prevajanjem tuje poezije. Pobudo in nagib za tovrstno delo sem dobil 1937. leta, ko sem izdal knjigo prevodov Puškinove poezije in je Oton Župančič prevode še posebej pohvalil. In vse to skupaj s priznanjem in dejstvom, da se tudi tu lahko jezik prav dobro preizkusi in razvija, sem se temu delu posvetil načrtno, zlasti s poudarkom na klasični ruski poeziji (Puškin, Lermontov, kasneje Krilov). Tako so letos izšle pravzaprav kar tri moje knjige prevedene poezije: Sto basni Krilova, obširen izbor iz Heineja, Državna založba Slovenije pa je v počastitev moje sedemdesetletnice ponatisnila izbrano delo Lermontova. Doslej sem prevedel tako kakih 6000 verzov Heineja, 10.000 stihov Puškina in seveda še celo vrsto pesmi drugih tujih avtorjev.

Sicer pa mi je pri prevajanju poezije šlo vedno tudi za moje osebno zadovoljstvo, zlasti takrat, če mi je kaj uspelo. Če sem dobro prevedel kakega poeta, potem je bil to vedno moj osebni užitek, moja osebna zmaga.»

«Za konec pa bi vas rad še povprašal, ali imate kake posebne spomine na Trst, ker vemo, da ste bivali v njem ob njegovi osvoboditvi?»

«Potem ko je SNOS v Ajdovščini maja 1945. leta kot slovenski parlament izvolil svojo prvo vlado, so me poslali v Trst, kjer smo natisnili Slovenskega poročevalca v pravi tiskarni na pravih rotacijskih strojih. Mislim, da je bila to takrat tiskarna Piccola. Kar sem si od takrat najbolj zapomnil je to, s kakšnim užitkom sem stal poleg rotacijskega stroja, ki je začel bruhati Slovenskega poročevalca, pri čemer sem se spomnil vseh primitivnih tiskarskih sredstev v Rogu in vseh onih, ki so na ciklostilu razmnoževali partizanski tisk. Mimogrede pa naj pri tem povem še neko zgodovinsko malenkost: tista številka Slovenskega poročevalca, ki smo jo natisnili v Trstu, nima prave tekoče številke, ker nismo natančno vedeli, kakšna je tekoča številka lista, ki bi ustrezala resnici, ker prejšnje številke nismo videli. In končno se še spominjam, da sem tam, v Trstu, kar na pamet zdiktiral neko pesem Petra Levca v stroj in smo jo natisnili v tej številki, da bi zapolnili prostor,» je zaključil naš razgovor pesnik, prevajalec, revolucionar, partizan in jubilant Mile Klopčič.

INFORMACIJE ZA MALE OGLASE PO TELEFONU 76 14 70

KRIŽANKA... z našim krajem

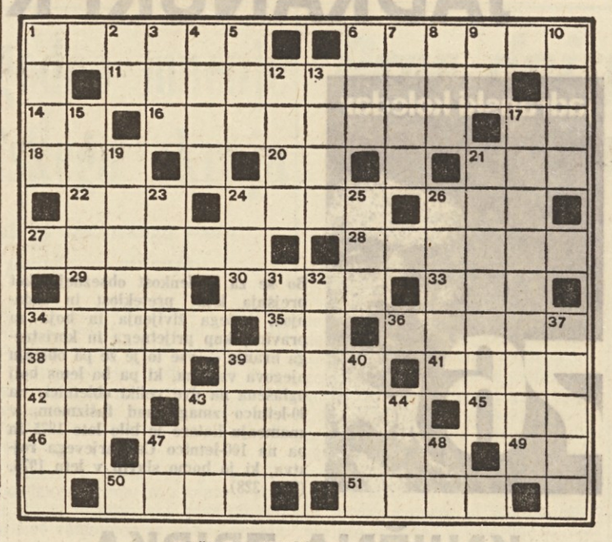

REŠITEV KRIŽANKE V TOREK

SLOVENSKI ŠOLNIK

(Nadaljevanje s 5. strani)

bile razmere take, kot so bile ob osvoboditvi. Iz dneva v dan sem doživljal uničevanje naših kulturnih in drugih ustanov in ko je prišel težko pričakovani čas obnove in graditve zamujenega, sem se z ljubeznijo pridružil tem graditeljem. To smo vendar dolgovali našemu ljudstvu.

Vpr. *Znano je, da v teh povojnih letih niste bil samo šolnik marveč tudi izvenšolsko angažiran družbeni kulturni delavec. Menite, da je družbena angažiranost v zamejstvu za šolnika potrebna?*

Odg. Seveda je, žal pa so naši šolniki vse premalo družbeno angažirani. Šola je prvo, toda ne edino področje, na katerem mora biti šolnik prisoten. V naših zamejskih razmerah še toliko bolj. Navsezadnje mu to koristi tudi za lastno obzorje in za delo v šoli.

Vpr. *Kako ocenjujete kulturno življenje mestnega Slovenca?*

Odg. Kulturno življenje mestnega Slovenca je prej revno kot bogato. Mislim, da je bilo pred kakimi desetimi leti bolj razgibano. V mestu razen Kulturnega doma in dveh kulturnih klubov nimamo ničesar. Manjka nam predvsem kino dvorana, kjer bi predvajali slovenske in jugoslovanske filme. V mestu je svoj čas deloval Komorni oziroma Gallusov zbor, danes nimamo nobenega mestnega zbora več. Planinsko društvo je zelo aktivno, tudi s svojimi večeri, a je namenjeno ožjemu krogu ljubiteljev. Pred časom smo razpravljali o čitalnici, kamor bi zahajali mladi in starejši na branje dnevnega in periodičnega tiska, ki bi imela klubske prostore za razvijanje družabnosti itd. Tržaška knjigarna je za take namene premajhna.

Vpr. *Človek vaše dinamike tudi v pokoju ne bo miroval, mogoče bo malo umiril ritem, toda angažiranosti ne. Kaj pravite?*

Odg. Imate prav. Ne čutim se upokojenega v smislu družbene aktivnosti. Še bom pomagal kjer bo potreba, če bom le zmogel. Imam tudi nekaj načrtov, ki bi jih rad izpeljal. Čas bo povedal, če bom uspel.

Vpr. *In za konec, kaj si najbolj želite za našo narodnostno skupnost, posebej za našo šolo in mladino?*

Odg. Da bi se razvijale brez ovir in v popolni enakopravnosti z večinskim narodom. Šola da bi dosegla svojo izpopolnitev in avtonomijo, da bi imela sposoben in narodnostno zaveden učni kader. Mladina je naša bodočnost. Drugačni so časi in drugačna pota hodi, če jih primerjam s časi moje mladosti. Toda zglede mora črpati še vedno iz naše narodne preteklosti in iz naše trdoživosti v boju za obstanek in svobodo. Nova generacija že prevzema vodilna in odgovorna mesta, pomembno se uveljavlja in to je vzpodbudno za našo skupnost. Od nje pričakujemo, da se bo znala postaviti proti asimilaciji in da bo zvesta in ponosna na svoj rod in svojo materinščino.

VODORAVNO: 1. «naš kraj», 6. sozvoki, 11. prvotnost; osnovnost; izvirnost, 14. United Press, 16. nogometaš Juventusa, 17. nikalnica, 18. nealkoholna pijača, 20. osebni zaimek, 21. nočni lokal, 22. Abrahamov nečak, 24. ime za jugoslovanski fiat 600, 26. glas psa, 27. italijansko mesto, znano zaradi bogate loterije, 28. seznam z imeni, 29. vzhodnoindijski hrast, 30. politično zatočišče, 33. doza ionizirajočega sevanja, 34. pritrgovanja pri hrani, 35. Anton Trstenjak, 36. športno društvo v «našem kraju», 38. prevozna sredstva, 39. okus po natrijevem kloridu, 14. srd, besnost, 42. KPI, 43. ki se dobro vede, 45. stadion v Budimpešti, 46. rimski dva, 47. znana športnica iz «našega kraja» (Zdenka), 49. neon, 50. ime ameriškega filmskega igralca Martina, 51. ime slovenskega pesnika Župančiča.

NAVPIČNO: 1. značilnost mode, 2. Čeferin Peter, 3. irska teroristična služba, 4. ime italijanskega komika Manfredija, 5. žensko ime, 6. ime Karenine, 7. črne ptice, 8. centri vrtenja, 9. registrska tona, 10. trska, 12. mesto v Piemontu, znano po penečem vinu, 13. ozek konec polotoka, 15. športniki «našega kraja», 17. domneven, 19. dobički, ugodnosti, 21. vsesplošen, vsakdanji, 23. mere za ritem, 24. italijanski gledališki delavec (Arnoldo), 25. olje v angleščini, 26. junak, 31. obrežje, 32. Odisejev otok, 34. francoski raziskovalec (Denis), 37. namizni prt, 39. iz družine trobčarjev, 40. atlantski pakt, 43. moli, prosi v latinščini, 44. sukanec, 47. helij, 48. italijanska nikalnica.

(lako)

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 14. DECEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 *Maša*
12.15 *Kmetijska oddaja*
12.55 *Uvod v oddajo: Un colpo di fortuna*
13.30 DNEVNIK
14.00 *Gost ob 14. uri*
15.05 Il segreto di Luca, nadaljevanka
16.00 Program za mladino: Največji cirkusi na svetu
17.00 DNEVNIK
17.10 Napoved programa za prihodnje dni
17.20 *Športni rezultati: Ital. nogometno prvenstvo*
17.40 *Un colpo di fortuna*
19.00 Italijansko nogometno prvenstvo: Registriran polčas
20.00 DNEVNIK
20.30 L'amaro caso della baronessa di Carini
21.40 *Športna nedelja*
22.45 DNEVNIK in *Vremenska slika*

DRUGI KANAL

9.25 - 11.30 in 13.30 - 14.30 Madonna di Campiglio: Smučarska tekmovanja za moške: slalom
17.45 *Konjske dirke*
18.15 Registriran polčas nogometne tekme
19.00 Detektivka «Una ragazza alla pari»
19.50 *Športni dnevnik*
20.00 *Ob 20. uri*
20.30 DNEVNIK
21.00 Midem 75, glasbena oddaja
22.00 Sedmi dan: kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.00 POROČILA
9.05 L. N. Tolstoj: Ana Karenina — TV nadaljevanka
10.00 *Barvna propagandna oddaja*
10.10 *Otroška oddaja: Klovn Ferdinand in zima*
11.10 *Mozaik*
11.15 Ljudje in zemlja
12.15 *Poročila*
13.00 Madonna di Campiglio: Veleslalom za moške
15.35 Morda vas zanima: Niko Goršič
16.20 Moda za vas, barvna oddaja
16.40 Košarka: Partizan — Jugoplastika, prenos
18.20 Pionirji letalstva
19.10 Barvna risanka
19.30 TV DNEVNIK
20.05 M. Kerstner: Gruntovčani
21.05 Karavana: Bohinj
21.35 DNEVNIK
21.50 *Športni pregled*

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

13.30 *Madonna di Campiglio: smučanje — veleslalom*
19.30 *Otroški kotiček*
20.00 27. kanal, pregled tedenskega sporeda
20.15 *Maščevanje lady Morganove*, celovečerni film
21.45 *Košarka: Partizan — Jugoplastika, posnetek*

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Orkester; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Vokalni ansambel; 16.00 Šport in glasba; 17.00 Sinovi starega Rimljana, radijska igra; 19.00 Folk iz vseh dežel; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Šport; 20.30 Sedem dni v svetu.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.15 Orkester; 9.40 Koncert; 10.15 Melodije; 10.35 Dogodki in odmevi; 11.30 Prisluhnimo jim skupaj; 12.05 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 14.00 Plošče; 14.45 Ansambel «La vera Romagna»; 16.30 Sosednji kraji in ljudje; 16.45 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 17.40 Občan pred mikrofonom; 17.45 Reklame in zabavna glasba; 17.50 Glasba po željah; 18.15 Na Športnih igriščih; 19.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 11.30 Roditeljski krožek; 12.00 Najnovejše plošče; 13.20 Kič; 14.30 Dnevna oddaja satire, 15.30 Nogomet od minute do minute;

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Radijska igra za otroke - Leopold Suhadolčan: Pojoča hiša; 8.43 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši...; 9.55 Glasbena medigra; 10.05 Koncert iz naših krajev; 11.10 Nedeljska reportaža; 11.30 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.05 Nedeljsko popoldne: humoreska tega tedna - G. Courteline: Ukročena trmoglavka; 17.50 - 18.28 Radijska igra - Ivan Cankar-Vasja Ocvirk: «Aleš iz Razora»; 19.30 Obvestila in zabavna glasba; 19.40 Glasbene razglednice; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Skupni program JRT - studio Jugoslovanski umetniki pred mikrofonom.

PONEDELJEK, 15. DECEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 *Poljudna znanost — Astrologija*
12.55 *Tedenska knjižna oddaja*
13.30 DNEVNIK in Sedem dni v parlamentu
14.25 Jezik za vsakogar
17.00 DNEVNIK
17.15 *Program za najmlajše*
18.15 *Program za mladino* «I naufraghi del Mary Yane»
19.15 *Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Lo specchio della vita*, film
Film je režiral Douglas Sirk, v glavnih vlogah pa igrajo Lana Turner, John Gavin, Sandra Dee, Susan Kohner in drugi
22.45 Filmske premiere
23.00 DNEVNIK

DRUGI KANAL

9.55 *Svetovno prvenstvo v smučanju za moške: slalom*
17.45 *Svetovno prvenstvo v smučanju za moške: slalom*
18.45 *Športni dnevnik*
19.00 La casa del Bosco, nadaljevanka
19.40 Srečanje z Dinom Siani
20.00 *Ob 20. uri*
20.30 DNEVNIK
21.00 *Srečanja: Eno uro z Indiro Gandi*
22.00 *Simfonični koncert*

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 10.00 in 14.10 TV ŠOLA: Slovnica, Bavarska, Petrova gora, Nemščina, Reka, Slavonija, Zemljepis, Pravljica
17.20 H. Ch. Anderson: Snežna kraljica — lutkovna igra v treh delih
17.35 Čarobna žoga, risanka
17.50 *Obzornik*
18.05 Od zore do mraka: Vojaški vozniki
18.40 *Marksizem v teoriji in praksi: «Informbiro in neokominformizem»*
Ta oddaja nam bo nekoliko razsvetlila poinformbirojevsko in sedanje obdobje, pri čemer bo poudarek na politični identifikaciji neokominformovcev. Dognati bomo poskusili, kdo so neokominformovci, kako delujejo v sodobnih pogojih, kakšni so njihovi cilji in kdo ali kaj se skriva za njihovim početjem. V oddaji želimo tudi nakazati, kako se tem izdajalcem domovine, svojega ljudstva in njegove samostojne poti v socializem moramo in moremo upreti, da bi jih čim uspešneje demaskirali in onemogočili
19.00 *Odločamo*
19.30 DNEVNIK
20.05 Ribji koncert, II. del TV drame
21.45 *Kulturne diagonale*
22.15 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.40 *Cvetovi in demoni*, film iz dokumentarnega cikla Biseri morja
20.15 DNEVNIK
20.30 Participacija in samoupravljanje, dokumentarna oddaja
21.00 Sedem ljubezni donne Juanite, IV. del
21.50 Prodali smo jih milijon, zabavno - glasbena oddaja

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.50 Scenska in baletna glasba; 19.10 Odvetnik za vsakogar; 19.20 Jazzovska glasba; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Slovenski razgledi.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.35 Mali umotvori velikih mojstrov; 9.00 Folk glasba; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Prisluhnimo jim skupaj; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.10 Plošče; 14.45 La vera Romagna; 15.00 Program za najmlajše; 16.45 Operne uverture; 17.00 Ponedeljkov športni pregled; 17.15 Mozaik ritmov in melodij; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba; 18.00 Glasbeni koktajl; 18.35 Mešani pevski zbor «Jakobus Gallus» iz Trsta,

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija - napotki za turiste; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.20 Pet minut za novo pesmico in pozdravi za mlade risarje; 9.40 Mali vokalni ansambli in solisti; 10.15 - 11.00 Kdaj, kam, kako in po čem?; 11.03 Dopoldanski komorni koncert; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Pojo amaterski zbori - Mešani pevski zbor Slavček iz Trbovelj; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 «Vrtiljak»; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Koncert po željah poslušalcev; 18.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 18.20 Ob lahki glasbi; 19.30 Obvestila in zabavna glasba; 19.40 Minute z ansamblom Dobri znanci; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 «Ti in opera»; 22.05 Literarni nokturno; 23.15 Za ljubitelje jazza.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 16. DO 20. DECEMBRA 1975

TOREK, 16. decembra

8.10, 10.00, 11.20 TV šola: 16.10 Cortina: Smuk za žennske; 17.10 Sviloprejka, barvni film; 17.20 Erazem in potepuh, TV nadaljevanka; 17.55 Obzornik; 18.10 Vidra, barvni film; 18.40 Mozaik; 18.45 Ne prezrite: študentska kultura; 19.10 Barvna risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Pogovor o....; 21.05 G. de Moupassant: Lepi striček; 21.50 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.00 Cortina: Smučanje, smuk za ženske; 19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Izprijenost, celovečerni film; 22.00 Kako bomo živeli jutri, dokumentarna oddaja.

SREDA, 17. decembra

8.10, 10.00 TV v šoli; 15.45 Cortina: Slalom za ženske; 17.15 Dvoživka in templarji; 17.50 Obzornik; 18.05 Mladi za mlade; 18.35 Mozaik; 18.40 Zeleni otok, barvna reportaža; 19.10 Barvna risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 film tedna: Poročena ženska; 21.40 Gorenje novosti; 21.45 Miniature; 22.00 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Cortina: Smučanje: Slalom za ženske; 22.00 Teresa, zabavno glasbena oddaja.

ČETRTEK, 18. decembra

8.10, 10.00, 14.00 TV šola; 17.20 Gledališče, serija Bistrooki; 17.50 Obzornik; 18.05 Mozaik; 18.10 Zdaj ko bizona ni več, film; 19.10 Barvna risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Bitka za ranjence, barvna nadaljevanka; 20.45 Kam in kako na oddih; 20.55 Četrtkovi razgledi; 21.25 Glasbeni magazin; 21.55 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik: 20.30 Pištola v hudičevih rokah, film; 22.00 Forma Viva, dokumentarna oddaja.

PETEK, 19. decembra

8.10, 10.00, 14.10 TV v šoli; 17.20 Pisani svet; 17.50 Obzornik; 18.05 Pevski tabor; 18.35 Mozaik; 18.40 Svet, ki nas obdaja; 18.55 Ribniki, barvna oddaja; 19.10 Barvna risanka; 19.30 Dnevnik; 19.50 Tedenski notranje politični komentar; 20.05 Mandragola, celovečerni film; 22.20 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Pekel brez povratka, celovečerni film; 22.00 Dekleta z Neretve, dokumentarna folklorna oddaja.

SOBOTA, 20. decembra

9.30, 10.35 TV šola; 11.55 Schladming: Smuk za moške; 17.20 Po belih in črnih tipkah; 17.50 Obzornik; 18.05 Kako se je kalilo jeklo; 19.10 Barvna risanka; 19.30 Dnevnik; 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar; 20.05 Življenje je lepo, barvna oddaja; 20.30 Mi smo mlada vojska Titova, prireditev ob dnevu JA, Beograd; 21.30 Moda za vas; 21.40 Dnevnik; 22.00 Kojak, serijski barvni film.

KOPRSKA BARVNA TV

18.00 Smučanje: smuk za moške: 19.30 Ž kot živali, P kot pripoved, otroška oddaja; 20.15 Dnevnik; 20.30 Legenda o Rodolfu Valentinu; 21.30 Napoleonove ljubezni, Paolina; 22.20 Na pragu sna, balet.

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

Veljaven od 14. do 20. decembra 1975

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Nenadoma boste srečali osebo, ki vas zanima. Ne bojte se! O vas bo imela ugoden vtis. Kar se tiče poslovnega življenja, pristanite na predloge, ki vam jih bodo dali in ne obotavljajte se. Srečna dneva sreda in petek. Nervozni boste.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Teden se bo začel dobro in tudi ves čas boste dobre volje, čeprav bo neka oseba storila vse, da bi izgubili potrpljenje. Čas je tudi primeren za kupčije in poslovne posle sploh. Bodite prijazni, zlasti z ljudmi, ki vas imajo radi. Pazite se pred prehladom.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Neka oseba vam bo pokazala simpatijo, čeprav tega ne boste pričakovali. Ta simpatija se bo pozneje poglobila in se spremenila v pravo ljubezen. Zabredli boste v nekatere gmotne težave, vendar se boste s svojo spretnostjo prav dobro izmazali. Črevesne motnje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7) Nepričakovan dogodek bo globoko posegel v naše čustveno življenje in zaradi tega boste spremenili tudi svoje navade. V poslovnem življenju se vam bo ponudila prilika, da uresničite svoj načrt in želje, ki jih že dolgo gojite. Prehodne težave z želodcem.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Če ljubite pustolovščine, ne izzivajte preveč usode. Pred vami je namreč nevarnost neprijetnih srečanj in neljubih dogodkov. Izboljšali pa boste svoj gmotni položaj. A vendar ne tvegajte preveč, da vam kak posel ne spodleti. Zdravje kar dobro.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vaši upi se ne bodo uresničili. To vas bo precej prizadelo. V poslovnem življenju pojde na bolje. Napredek bo počasen, toda gotov. Sledite svojim idejam v vsem, kar nameravate storiti. Ne pustite se vplivati od zunaj.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Najbolje bo, da ostanete vedno optimistični. V ljubezenskih zadevah utegnejo nastati dogodki, ki vam bodo v prid. Na gospodarskem področju ne bo nič novega. Morali se boste nekoliko žrtvovati, da si boste zagotovili lepšo bodočnost.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) V ljubezni boste dosegli vse, toda boste vseeno nezadovoljni, ker ste po naravi pesimistični. Na delu boste naleteli na tekmeca, ki vas bo skušal na vse načine ovirati. Vendar pa boste naleteli na zaupanje neke zelo ugledne osebe.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Teden je ugoden za vse, česar se boste lotili, vendar pa boste nekoliko neodločni. Če ne boste preveč trmasti, boste izravnali neki spor, ki se bo tikal interesov. V diskusijah ohranite mirno kri in ohranite mirne živce. Prehladili se boste.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vse vam ne bo gladko teklo, kakor si boste želeli. Za sedaj se zadovoljite z malim, kasneje pojde mnogo bolje. V poslovnem življenju se vam bo nasmehnila sreča in uspela vam bo neka pobuda. Čaka vas prijeten izlet. Zdravje odlično.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V srčnih zadevah bodo nastale težkoče. Zato omejite svoje želje. Na delu pa pojde vse gladko in teden bo kar ugoden, celo nekaj denarja boste prihranili. Vendar ne bo škodilo, če se boste še bolj potrudili. Delali boste načrte za prihodnje praznike.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V ljubezni boste naleteli na nerazumevanje, toda če boste pokazali, da ste nesebični, se bo «vreme zjasnilo». Čakajo vas neka pogajanja, ki bodo naletela na začetne težkoče, toda končno se boste le sporazumeli. V stanovanju boste uvedli neke male spremembe.

Dušan Železnov

Maj v deželi Sovjetov

ONKRAJ KAVKAZA 44.

Notranjost hotela je bila zelo razkošna in tudi mi smo dobili v bistvu razkošne apartmaje, opremljene z zahodnim pohištvom, tapetami in armaturo. Poleg nas je bilo tu še mnogo drugih partijskih delegacij iz vsega sveta, tako si videl lahko bradate Kubance, črnce iz afriških dežel, severne Korejce, južne Vietnamce, skratka vso pisanost človeških ras z vsega sveta.

Takoj sem iz hotela telefoniral kolegi Titu Dobršku, dopisniku Dela v Moskvi. Ko sem mu povedal, da stanujem v partijskem hotelu, me je začudeno vprašal, kje je to. Dejal sem mu, da bom šel pogledat ulični napis. In res sem tako storil. Tako sem ugotovil, da je naš hotel v uličici Plotnikova, nedaleč od Arbatske ulice, ene najstarejših trgovskih ulic Moskve, ki ne leži daleč od Kremlja.

Ponovno sem telefoniral kolegi Dobršku, mu sporočil naslov našega hotela in obljubil je, da nas bo zvečer prišel obiskat.

Prvič smo imeli nekaj prostega časa. Kolega iz delegacije sta mi dejala, da bosta malo počila, mene pa ni zadržalo v hotelu in napotil sem se proti Arbatu. Bilo je pozno popoldne, sonce je zlatilo ulice in moskovske avenije in bilo je, za tukajšnje majske dni, nenavadno vroče.

Arbatska ulica me je v nekem smislu presenetila. Ne samo s svojo dolžino, temveč predvsem s svojimi številnimi trgovinami, ki so bile neverjetno na gosto posejane, z okusnimi izložbami in vsa je v resnici bila podobna pravi velikomestni ulici kje na zahodu. In o tej živahni, stari trgovski moskovski ulici sem tudi zvedel marsikaj zanimivega.

Stari, resnični, ne doseljeni ali priseljeni «Moskovčani» so namreč v teh dneh dobili nevsakdanji povod za neko svojo, tipično moskovsko zadovoljstvo. Razširila se je namreč vest, da bodo staro trgovsko ulico Arbat, po kateri sem se sprehajal in užival v njej, znova obnovili in to zelo pozorno, natančno, pod vodstvom strokovnjakov, starih umetnikov in mladih arhitektov, to pa roko na srce, zares ni bil majhen vzrok veselju pravih, resničnih Moskovčanov.

In danes ni Moskovčana iz mlajšega pokolenja, ki ne bi vedel, kje je in kakšna je znana trgovska ulica Arbat in kaj vse v njej lahko kupiš.

Če kdo pravi, na primer, da živi «na Arbatu» ali v kaki uličici, ki se steka vanj, tako tudi naša uličica Plotnikova, je tako na neki način poudaril in povedal svoje pristno moskovsko pokolenje, skratka, da je prava «moskovska srajca» kot pravimo tudi pristnim Ljubljančanom, da so «ljubljanske srajce». Kajti prebivalci Moskve, rojeni v njej, med seznanjanjem radi rečejo, «jaz sem pristen Moskovčan». Če pa k temu dodajo, da stanujejo v bližini Arbata, uživajo v prepričanju, da jih bodo prišleki ali gostje še posebej respektirali. Potem si zares lahko samo predstavljate, kaj za takšne Moskovčane pomeni sklep mestnih oblasti, dokončen in nepreklicen, da bodo Arbat znova olepšali, da bo videti lepši kot je, če je morda sploh kdaj bil lep, da bodo s te ulice pognali vse urade, ki nimajo tam kaj iskati, da bodo vse stare in izrabljene stavbe obnovili, da bodo trgovinske izložbe v ulici preuredili in da bodo promet na njej razumno zmanjšali in uredili.

Arbat je bil doslej, zaradi več vzrokov, zapostavljen. Res je, da je bila že pred desetimi leti izbojevana zanj prva bitka: da Arbata ne bodo rušili in ne bodo spremenili v moderno magistralo, temveč, da naj počaka na boljše čase za «restavracijo». To je bila za stare Moskovčane nedvomno pomembna dobljena bitka in zato niso niti pohiteli, da bi organizirali novo «kampanjo» za olepšanje Arbata, ker so se menda bali, da bi kakemu močnemu činitelju le ne prišlo na misel, da bi bilo staro ulico najbolje razčistiti z buldožerji.

Tako se je potrpežljivost starih Moskovčanov izkazala za pravilno in celo za zvito. Medtem ko za Arbat nikakor ni bilo denarja, je poleg stare ulice, oziroma bolje, vzporedno z njo, rastel supermoderni Kalininski prospekt s širokim cestiščem in pločniki, z vrsto modernih večnadstropnih poslopij, z največjo knjigarno in najlepšim kinematografom «Oktober» v Moskvi, z nekaj modernimi kavarnami, restavracijami in slaščičarnami in s trgovinami sodobnega tipa. Seveda so Moskovčani in gostje tega mesta vzljubili tudi Kalininski prospekt, toda ustvarjeno je bilo tudi vzdušje zaradi zapostavljenega Arbata, ki je nadaljeval življenje kot «pastorek» velemesta in že popolnoma urejenega okolja. V tem pa je tudi bila zvitost potrpežljivosti, daljše od desetletja: da bi vsi mestni činitelji, zadovoljni s preurejenim središčem, soglasno sklenili, da Arbat ne sme ostati tako zanemarjen in da ga je treba restavrirati z obnavljanjem njegove stare lepote.

Kaj so Moskovčani pravzaprav sklenili storiti za stari Arbat?

Arbat je ulica, dolga 850 metrov. V njej je, kot sem že dejal, kakih sto trgovin, obrtnih delavnic in servisov za gospodinjstva. Razen dveh, treh izjem, so vsi ti lokali stari, z neprivlačnimi izložbami in izrabljeno opremo. Vsekakor bodo to trgovinsko mrežo obnovili v vsakem pogledu. Izognili se bodo samo združevanju več trgovin v en sam lokal. Želja starih Moskovčanov je, da bi bile vse trgovine na Arbatu bolje založene od ostalih trgovin, ker je pač ostal spomin, da se je v davnih časih tod lahko dobilo in kupilo vse.

Gledališče Vahtangov bo ostalo v sredini ulice kot najuglednejša kulturna ustanova kot bo ostala tudi privlačna restavracija «Praga» na zgornjem in velika trgovina z živili na spodnjem koncu ulice. Vendar pa imajo tudi namen, da bi v tej ulici dali prostor tudi nekaj manjšim bifejem in slaščičarnam.

Moskovčani bodo menda obžalovali, ker bodo verjetno na starem Arbatu ukinili staro «antikvarnico», pred katero sem pravkar stal in opazoval v izložbi celo vrsto rabljenih knjig, ki jih že zdavnaj ni mogoče več kupiti v knjigarni. Sploh so antikvariati knjig posebna značilnost ne samo za Moskvo, temveč za vsa večja mesta v Sovjetski zvezi, kjer boš prej, seveda za mnogo višjo ceno, dobil iskano knjigo. Kajti vse dobre in zanimive knjige razprodajo v tej deželi v nekaj dneh kljub, za naše pojme, visokim nakladam. Toda namesto knjigarne bodo vsekakor pozdravili novo razstavno galerijo platen in kipov na istem mestu.

(Nadaljevanje sledi)

NOGOMET

V PRVENSTVU D LIGE

Dobro razpoložena Ponziana bo danes igrala v Portogruaru

Priložnost za Goričane v Legnagu - Triestina računa na svoj napad

Nogometno prvenstvo D lige se danes nadaljuje s srečanji 13. kola. Za naše ekipe bi moralo biti to kolo dokaj naporno.

Legnago — Pro Gorizia

Ker sta obe ekipi na zadnjem mestu lestvice, sta vodstvi obeh klubov podvzeli določene ukrepe. Pri Legnagu so odstavili trenerja Malavassija, ta teden pa je vodstvo Pro Gorizie poslalo na daljši počitek trenerja Tumburusa in poverilo tehnično vodstvo kapetanu Zorattiju.

To bo torej dvoboj med ekipama, ki sta v dokajšnjih težavah in zelo potrebujeta točke. Predvidevanja so zato precej tvegana. Vsekakor je zamenjava trenerja prinesla Legnagu srečo, saj je ekipa po 940 minutah «suše» vendarle prišla v nedeljo do gola in z njim do točke. To je bil tretji gol Legnaga v tem prvenstvu, kajti prva dva je dal že v prvem kolu, ko je premagal Lignano. Nato so sledili še štirji remiji. Skromni Legnago, ki se z goli ne more preveč ponašati, bo torej gostil prav tako skromno Pro Gorizio. Tudi Goričani niso doslej v gosteh dosegli še nobenega gola. Zoratti pa upa, da bo njegovi ekipi to uspelo prav danes in da se bo vrnil domov vsaj s točko v žepu.

Monfalcone — Audace

Audace je s tremi zaporednimi zmagami startal odlično, nato pa je popustil in je v preostalih devetih tekmah zbral le pet remijev in eno zmago. Preteklo nedeljo je proti Sampietreseju zmagoval že z 2:0, a je nato le remiziral. Vodstvo je zato odstranilo trenerja Lodija in ga zamenjalo z Baruffijem.

Audace je v glavnem ohranil lanski ustroj moštva. Kupil je levo krilo Sampietreseja Formentija, ko pa je nato moštvo začelo šepati je vodstvo pridobilo še krilca Legnaga Verdolina, zvezo Innocentija in napadalca Cisca.

Kot vidimo, bo to dokaj nevaren nasprotnik, ki poleg tega potrebuje točke.

Trener Russo je bil po porazu s Ponziano deležen ostrih kritik s strani navijačev, vendar je vodstvo poverilo temu mlademu trenerju vse zaupanje, saj je prevzel vodstvo tržiške ekipe šele pred mesecem dni. Res je sicer, da njegova enajsterica še ni zmagala, vendar vsi upajo, da bo prvo zmago slavila že danes.

Portogruaro — Ponziana

Po dveh pomembnih uspehih bo Ponziana gost Portogruara, ki se bo danes predstavil na igrišču v popolni postavi, saj je režiser Zanon končal diskvalifikacijo.

Ekipa Portogruara sodi med tista moštva, ki igrajo dober nogomet, vendar jim primanjkuje spreten strelec. Lani so ga sicer imeli, letos pa so ga prodali Montebelluni in glej slučaj: prav Giotti trenutno (z desetimi zadetki) vodi na posebni lestvici najboljših strelcev. Med najboljšimi nogometaši v vrstah Portogruara bi vsekakor omenili stoperja Bergama, prostega branilca Chiarvesija in srednjega napadalca Zanona, ki igra sicer vlogo režiserja in je praktično steber ekipe. Po treh zaporednih porazih domačini računajo na celoten izkupiček. Ponziana pa nikakor ne misli igrati podrejene vloge, kajti morala varovancev trenerja Sedarja je po zadnjih uspehih zelo visoka in čeprav se vsi zavedajo, da bo naloga naporna, ne obupujejo. Tržačani bi se v Portoguaru zadovoljili tudi z delitvijo točk, vendar če bi se jim nudila prilika bi naredili vse, da bi prišli do tretje zaporedne zmage.

Triestina — Sampietrese

Triestina igra doma, tokrat proti Sampietreseju, ki je letos popolnoma obnovil svoje vrste. Prodal je svoja najboljša strelca Pasettija in Formentija in to se mu sedaj maščuje. V začetku prvenstva je izgledalo, da bo šlo vse v najboljšem redu, vendar je Sampietrese v zadnjih nastopih bil pomanjkljiv prav v napadu, medtem ko se je obramba še kar dobro odrezala. Posebno sta se izkazala 19-letni Azzi, ki igra vlogo stoperja ali branilca ter 19-letni krilec Mozzin, katera nogometni strokovnjaki ocenjujejo, da veljata 30, oziroma 40 milijonov lir.

Danes bomo imeli priliko videti na Grezarju ta dva obetajoča nogometaša, ki bosta imela verjetno precej dela. Triestina bo, ot po navadi, ubrala napadalni sistem igre in gostje (kot storijo vse ekipe, ko pridejo v Trst) se bodo v glavnem branili. Ker Tagliavini nima težav zaradi postave, saj se ni nihče poškodoval, bo poslal na igrišče isto moštvo, ki je prejšnjo nedeljo premagalo Bassano.

B. R.

KOŠARKA

POKAL PRVAKOV

Forst in Zadar le tesno zmagala

Osrednje srečanje tega prvega kola je bilo nedvomno v Cantuju, kjer sta se spoprijela Forst in Real Madrid. Zmagali so italijanski košarkarji, a le za pet točk, kar mislimo, da je znatno premalo za povratno tekmo v Madridu.

Della Fiori (27) in Grochowalski (21) sta bila najboljša pri domačinih, pri gosteh sta se izkazala Sczerbiak (22) in Braebender (26).

Mobilgirgi je z Morsejem (32), Meneghinom (21) in Campionom (29) povsem nadigral Akademik iz Sofije. Med gosti je zadovoljil le Sarkov (18).

Zadar je doma le s tremi točkami premagal francosko peterko Villeurbanne. Tri točke pa so odlično premalo za povratno tekmo v Franciji.

SKUPINA A

- Racing Club Malines (Belgija) — Turun Turku Švedska) 124:75.
- MOBILGIRGI VARESE (Italija) — Akademik Sofija (Bolgarija) 109:58.
- ZADAR (Jugoslavija) — Villeurbanne (Francija) 73:70.

Povratne tekme: 18. 12.

SKUPINA B

- FORST CANTÙ (Italija) — Real Madrid (Španija) 93:88.
- Transol Rotterdam (Nizozemska) — Maccabi Tel Aviv (Izrael) 87:86.
- Union Sefra Dunaj (Avstrija) — Federale Lugano (Švica) 89:75.

Povratne tekme: 18. 12.

SMUČANJE

OB DUJONOVI SMRTI

Cena «belega cirkusa» je včasih previsoka

Po 2. svetovni vojni je na smučarskih tekmovanjih izgubilo življenje že trinajst tekmovalcev

Cene za spektakel, ki ga tisočem na strminah smučišč in milijonom pred televizijskimi sprejemniki dajejo smučarske tekme, postaja vse večja in se počasi spreminja v pravi krvavi davek. Tistih par minut vratolomnega smučanja, zavijanja, skokov in pogostokrat tudi padcev vse bolj navdušuje množice, ki v vedno večjem številu sledijo «belemu cirkusu». Gledalci se torej množijo, a množijo se tudi njihove zahteve. Spusti naj bodo bolj nevarni, proge hitrejše, dolgih skokov še več...

Smuk je v bistvu idealna panoga za vse to. Tekmovalec se spusti po nadvse strmi progi in se bori s časom. Pred seboj ima le smerna vrata, zato mora smučati čim hitreje, hitrost nad sto kilometrov na uro že dolgo ne preseneča več. Gre torej za noro hitrost in za čimvečje tveganje. Danes je to pravi imperativ. V nasprotnem primeru se gledalec ne bi navdušil, ne bi trepetal in užival! Tveganje je zahteva delodajalca in «trga».

Vendar mislimo, da je čas, da se konča s cinizmom ter z neprenehnim iskanjem čimvečjega zaslužka, ne da bi se ozrli na «delavca», to je na tekmovalca. Vtis, ki ga je zapustil smuk v Val d'Iseru, je mučen: ali so res potrebne človeške žrtve, da se zadovolji gledalec in obenem proizvajalec?

Smučanje ni nora hitrost, smučanje je tudi slog, drža, tehnika. Mnenja smo, da je čas za povratek k počasnejšim in tehnično zahtevnejšim progam.

Z ustreznimi organizacijskimi posegi lahko postanejo «polževe» proge spektakularne. Obenem pa skoraj izgine nevarnost, da se smučar pri padcu hudo ponesreči.

Michel Dujon, 19-letni plavolasec, veliki up francoskega smučanja, je le zadnji člen dolge, krvave verige. Padel je med treningom za smuk v Val d'Iseru ter si prebil lobanjo. Po dveh dneh (6. dec) je izdihnil v kliniki St. Bernard v kraju Bourg St. Maurice, ne da bi prišel k zavesti.

Z naštevanjem bi lahko nadaljevali še dolgo. Pomislimo le na Klammerja, ki je v prvem smuku sezone imel veliko srečo, da se je po spektakularnem padcu pobral brez poškodb. Sreča pa ni vedno na strani smučarja: smuk v Val d'Iseru je bil prvi, konec sezone je še daleč!

Oglejmo si nazadnje seznam smrtnih ponesrečencev v alpskem smučanju. Tragično serijo je leta 1949 odprl Italijan Sertorelli, po njem pa je na snegu izgubilo življenje še 12 mladih.

1949. Illioli Sertorelli (Italija) v Garmisch - Partenkirchnu.
1955. Paul Prince (Francija) v Villars de Lansu.
1959. John Semmelink (Kanada) v Garmischu in Toni Mark (Avstrija) v Walbergu.
1964. Ross Malcolm Milne (Avstralija) v Innsbrucku.
1965. Walter Mussner (Italija) v Cervinii.
1969. Silvia Sutter (Švica) v Salice d'Ulzio.
1970. Jean Francois Bonvin (Švica) mesec dni po nesreči v Chamonixu; Michel Bozon (Francija) v Megevu in Harry Schmid (Švica) v Arcesu.
1974. Jean Marc Beguelin (Švica) v Cervinii.
1975. Maukku Uvopala (Finska) v Zeel Am Zillerju in Michel Dujon v Tignesu.

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH LIG

Mladinska enajsterica Vesne prva na lestvici svoje skupine

Primorec in Zarja (v A skupini) na 2. in 3. mestu - Pozitivni nastopi Uniona med naraščajniki

MLADINCI

V prejšnjem kolu so se naše enajsterice (z izjemo Zarje, ki je v ponedeljek klonila Ederi) zelo dobro izkazale. Breg je s tremi goli Bržana nepričakovano premagal CGS. Primorec je izkoristil spodrsljaj nevarnega tekmeca in z visoko zmago (8:0) nad Domiom potrdil svoje drugo mesto na lestvici. Tudi Primorje je osvojilo lepo zmago nad Interjem od Sv. Sergija.

V skupini B je Vesna premagala Libertas in se tako povzpela (prav skupaj z Libertasom) na prvo mesto lestvice. Kot zanimivost naj omenimo, da je to prvi poraz Libertasa v letošnjem prvenstvu. Na tretjem mestu pa je Costalunga, ki zaostaja za vodečima za 5 točk.

IZIDI

SKUPINA A

Edera - De Macori	2:0
Inter Sv. Sergij - Primorje	1:2
Primorec - Domio	8.0
Breg - CGS	3:2

(v ponedeljek, 8. decembra)

Edera - Zarja	2:0

SKUPINA B

Libertas - Vesna	1:3
Opicina Supercaffè - Rozzol	2:4
Esp. Sv. Alojzij - Rosandra	0:0
Muggesana - Costalunga	0:0

LESTVICI

SKUPINA A

Edera 21, Primorec 17, Zarja in CGS 13, Breg 12, Inter Sv. Sergij in Primorje 7, Domio 3.

SKUPINA B

Vesna in Libertas 17, Costalunga 12, Rozzol 10, Opicina Supercaffè in Muggesana 8, Rosandra 7, Esperia Sv. Alojzij 1.

NARAŠČAJNIKI

V naraščajniškem prvenstvu se nadaljuje pozitivna serija Uniona.

Naši strelci so prejšnjo nedeljo dosegli 18 zadetkov. Skupno pa so kar 118-krat zadeli nasprotna vrata.

STRELCI:

Stojkovič (Primorec) 10, Russignan (Vesna) 8, Darko in Marko Kralj (Primorec) ter Biagi (Vesna) 6, Bržan, Novello in Zonta (Breg) ter Zucca (Vesna) 5;

Rismondo in Ivo Grgič (Zarja), Starec (Primorje) 4, Albi (Primorje) in Guštin (Vesna) 3, Perco (Primorje), Ferluga, Prašel, Kofol, Peroša (Breg), Batič, Milič, Rupel (Primorje), Milkovič (Primorec) 2;

Kraljič, Gušzini, Klun, Merlak, Kalin (Breg), Goica, Grgič D., Edvin Kralj (Primorec), Košuta in Pipan (Vesna), Ražem, Kalc, Krasna, Ghezzo (Zarja), Goica, Trobec, Batič, Verša in Kralj (Primorje) po 1 zadetek.

Podlonjerci so tako v nedeljo kot v ponedeljek osvojili točko, prvič v tekmi z Interjem od Sv. Sergija, v ponedeljek pa z drugouvrščenimi Giarizzolami. Krasovim naraščajnikom, ki nastopajo v skupini B prvenstva za pokal «Pacco», pa ni uspelo osvojiti svoje prve točke niti v tekmi s predzadnjim na lestvici, Roianesejem.

Najbolj borbeno je tekmovanje v skupini A, kjer so kar 4 enajsterice na razdalji treh točk; vodijo pa Zaule. V skupini B ima Triestina kar 5 točk prednosti pred Rozzolom A. V skupini C nadaljujeta Giarizzole in Esperia Pio XII brez težav svojo pot do finala; isto velja za Ponziano in CGS, ki nastopata v skupini D.

IZIDI

SKUPINA A

Zaule - Fortitudo	2:3
Muggesana - Costalunga	1:2
Rosandra - Chiarbola	2:0

SKUPINA B

Roianese - Kras	5:0
Opicina Sup. - S. Marco	2:1
Triestina - Rozzol	0:0

SKUPINA C

Inter Sv. Sergij - Union	1:1
Giarizzole - Edera	4:0
Rozzol B - Esperia Pio XII A	0:3

(v ponedeljek, 8. decembra)

Soncini - Rozzol B	0:0
Union - Giarizzole	0:0
Esperia Pio XII A - Inter Sv. Sergij	b.b. 2:0

SKUPINA D

Esperia Pio XII B - Esperia Sv. Alojzij	1:0
CGS - Campanelle	3:0
Libertas - Ponziana	0:2

(v ponedeljek, 8. decembra)

Ponziana - Esp. Pio XII B	2:0
Bleue Star - CGS	1:7
Campanelle - Libertas	1:0

LESTVICE

SKUPINA A

Zaule 13, Fortitudo 12, Costalunga 11, Rosandra 10, Chiarbola 6, Muggesana 2.

SKUPINA B

Triestina 17, Rozzol A 12, San Marco in Opicina Supercaffè 10, Roianese 4, Kras 0.

SKUPINA C

Esperia Pio XII A 19, Giarizzole 18, Soncini 13, Edera 11, Union 10, Rozzol B 6, Inter Sv. Sergij 0.

SKUPINA D

Ponziana 20, CGS 18, Esperia Sv. Alojzij 14, Esperia Pio XII B 11, Bleue Star 9, Libertas 4, Campanelle 2.

ZAČETNIKI

Prejšnjo nedeljo so najmlajši Brežani osvojili točko v tekmi z Muggesano; na vrh lestvice pa se je povzpel Fortitudo, ki je premagal v spopadu doslej vodeče Zaule. Na lestvici B skupine pa vodijo Giarizzole in Edera z dvanajstimi točkami. V skupini C je Primorje klonilo predzadnjemu na lestvici, San Vitu, in tako zapravilo še eno priložnost, da osvoji svojo prvo točko v letošnjem prvenstvu.

IZIDI

SKUPINA A

Muggesana - Breg	1:1
Domio - Fortitudo	0:6
Rosandra - Zaule	1:1

SKUPINA B

Giarizzole - Inter Sv. Sergij	2:0
Ponziana - Esperia Pio XII	2:0
Edera - Stock	1:0

SKUPINA C

Portuale - Triestina	1:1
San Vito - Primorje	3:1
Sistiana - Opicina Supercaffè	1:1

LESTVICE

SKUPINA A

Fortitudo 14, Zaule 12, Chiarbola 9, Rosandra 7, Breg 6, Muggesana 4, Domio 0.

SKUPINA B

Giarizzole iin Edera 12, Ponziana 10, CGS 8, Esperia Pio XII in Inter Sv. Sergij 5, Stock 0.

SKUPINA C

Rozzol 12, Sistiana 11, Triestina 10, Opicina Supercaffè 8, Portuale 7, San Vito 4, Primorje 0.

Jolo

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 14. decembra 1975

ODBOJKA

DEŽELNI FINALE DEKLIC

9.00 v Pordenonu
Nastopa tudi Kontovel

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

9.15 v Dolini
Bor — POM Tržič

MLADINCI

11.00 v Trstu, Športna palača
Pall. Trieste — Bor

* * *

10.30 v Trstu, Ul. Scoglietto
Scoglietto — Polet

POMLAD

11.15 v Trstu, Istrska ulica
Don Bosco — Kontovel

NARAŠČAJNIKI

1.00 na Kontovelu
Kontovel — Inter 1904

14.00 v Trstu, Ul. della Valle
Ricreatori — Polet

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

10.45 v Trstu, Sv. Sergij
De Macori — Zarja

* * *

14.30 na Proseku
Primorje — Fogliano

* * *

14.30 v Križu
Vesna — Costalunga

* * *

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Štandrežu
Sovodnje — Falco

* * *

14.30 v Fossalonu
Fossalon — Mladost

* * *

14.30 v Tržiču
Romana — Juventina

* * *

8.30 v Žavljah
GMT — Breg

14.30 na Padričah
Gaja — Kras

* * *

10.00 v Dolini
Domio — Primorec

* * *

14.30 v Žavljah
S. Andrea — Union

* * *

MLADINCI

10.30 v Bazovici
Zarja — Edera

* * *

12.30 v Trstu, Sv. Sergij
De Macori — Breg

* * *

12.45 na Proseku
Primorje — Primorec

* * *

12.45 v Dolini
Rosandra — Vesna

* * *

NARAŠČAJNIKI

9.15 na Proseku
Kras — Triestina

* * *

9.15 v Trstu, Ul. Flavia
Edera — Union

* * *

10.15 v Doberdobu
Mladost — San Michele

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

ROD MODREGA

VALA ● TRST

TABORNIŠKI KOTIČEK

● GORICA

V naravo pozno jeseni

Kot vsi njeni ljubitelji, tudi taborniki radi hodimo v naravo ob vsakem letnem času. Pravzaprav je to že nekakšno pravilo za nas: v naravi ima vsako obdobje svoje značilnosti, svoje zanimivosti in tudi svoj čar.

Da bi vse to lahko uživali, moramo seveda skrbno prilagoditi zahtevam okolja svoj program, urnike, obleko, hrano — še posebno, če se podajamo na daljše bivanje v naravi, na prenočevanje v koči ali celo na prostem. V pozni jeseni je pač tako: pokrajina v prijetnem sončnem dnevu, ko lahko še uživamo ob mlačnih sončnih žarkih in občudujemo svetlobne igre med štrlečimi vejami že skoro golih listavcev, se lahko v krajšem času sprevrže v pravo zimsko pokrajino. Nebo se pooblači, kmalu je tu dež in v malo višjih krajih sneg, zraven še veter ali kraška burja: če se nismo že prej s primerno opremo zavarovali, smo lahko v hudih škripcih. Torej je vsekakor potrebna toplejša obleka (tudi rokavice in kapa), močni nepremočljivi čevlji in ogrinjalo za dež in ne pozabimo druge garniture perila, da se preoblečemo, če smo se premočili.

Tudi pri lepem vremenu so v jeseni nekateri predeli v gozdu stalno mokri ali vlažni. Biti moramo budni in primerno opremljeni, zlasti v poznih urah in ponoči, ko je na takih prehodih nevarnost poledice.

Ko izlet programiramo, ne smemo imeti v mislih razporeditve poletnega izleta: dnevi so veliko krajši, hujše razmere pa priporočajo, da smo v koči ali zavetišču pred sončnim zatonom, čeprav je tudi jeseni hoja ponoči mikavna in zanimiva. Žepna svetilka spada vsekakor med obvezno opremo, da si pomagamo v izrednih slučajih — in na težjih mestih.

Ne nazadnje še krajši opomin: že od začetka jeseni večina planinskih koč ni stalno oskrbovana; če organiziramo izlet za večjo skupino se moramo torej dobro pozanimati o stanju koče, v katero smo namenjeni in uslugah, ki nam bodo na razpolago, o značilnosti terena in o vsem tem že predhodno obvestiti udeležence.

Pred tednom dni smo taborniki RMV odšli na tak dvodnevni jesenski izlet, ki sicer ni bil prezahteven. O njem piše medvedek Črt:

Prejšnjo soboto smo se dobili na avtobusni postaji v Sežani: namenjeni smo bili na dvodnevni izlet na Trstelj. Vsi smo bili že zbrani, le vodnika sta še manjkala. Ker je bila meja na Ferneticih zaprta zaradi stavke voznikov tovornjakov, smo takoj pripisali njuno zamudo tej oviri. Končno sta po poldrugi uri čakanja le dospela z avtobusom, ki je moral spremeniti smer preko Kozine in Divače.

Ura je bila že pozna in tudi zadnji avtobus za Komen smo zamudili. Nastala je nevarnost, da bi se morali vrniti domov, zato so nas starši odpeljali v malo vas Lipo, ki je oddaljena od Sežane približno 15 km. Po dvajsetih minutah vožnje smo dospeli v to vas. Bila je že popolna tema. Zahvalili smo se staršem in odšli za domačinom, ki nas je vodil do pol poti. Nato smo pot nadaljevali sami. Ko smo prišli v kočo, so nas že čakali bratje iz Gorice. Oskrbnik koče nam je skuhal topel čaj, s katerim smo se pogreli. Zvečer smo gledali diapozitive iz letošnjega in lanskega taborjenja. Pozneje smo povečerjali. Po večerji smo se zbrali okoli mize in peli taborniške, narodne ter partizanske pesmi. Ob desetih pa smo šli spat.

Naslednje jutro smo po zajtrku odšli na vrh Trstelja. Imeli smo lep razgled na pokrajino, lepo je bilo videti tudi Gorico. Pod vrhom smo nabrali dračja, zakurili ogenj in pekli kostanje. Vrnili smo se v kočo. Pojedli smo kosilo in se nato odpravili na železniško postajo v Dornberk. Tam so se bratje iz Gorice poslovili od nas.

Z vlakom smo se vrnili v Sežano, kjer so nas čakali starši in nas odpeljali domov.

Planika in Črt

ŠAHOVSKA PANORAMA

Danes komentirano partijo so odigrali na 3. memorialnem Aljehinovem turnirju v Moskvi in je bila ocenjena za najlepšo partijo turnirja. Partija ima zelo originalen potek in predstavlja lep prispevek za tehniko v damskem gambitu.

R. Vaganjan — G. Forintoš

Damin gambit

3. Aljehinov memorial Moskva 1975

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3.

Beli bi lahko nadaljeval 3. SC3, vendar ne želi, da bi po 3. ... Lb4 nastala Nimcovičeva - indijska obramba.

3. ... d5 4. Sc3 Le7.

Forintoš bi po 4. ... c5 lahko zavil v Taraschevo obrambo daminega gambita, ki je zelo popularna, vendar zaupa ortodoksni obrambi.

5. Lf4.

Bolj pogosto se uporablja razvoj lovca na polje g5. Igrana poteza pa kljub temu otežuje razvoj črnih figur.

5. ... 0-0 6. e3 Sbd7.

Aktivnejša poteza za črnega je 6. ... c5, tako pa beli prevzame pobudo.

7. Dc2 c6 8. cd5 Sd5:

Tudi sedaj je boljše 8. ... ed5 9. Ld3 Te8 in nadaljnji plan črnega naj bi bil: Sd7-f8, Lc8-e6, Ta8-c8 in c6-c5.

9. Sd5+ ed5 10. Ld3!

Vaganjan pogumno razvija firure, saj je šah z lovcem na b4 nenevaren.

10. ... Lb4+ 11. Ke2 Sf6

Prav tako bi beli na 11. ... g6 ali 11. ... h6 nadaljeval z napadom na črno kraljevo krilo.

12. Se5 Te8 13. g4 g6.

Na napad belega, črni nadaljuje s pasivno igro. Pozornost zasluži: 13. ... c5 14. a3 (14. g5 Se4 15. Le4: de4 16. De4: Le6 ali 14. dc5 Se4 15. f3 Dh4 16. fe4 Te5: v obeh primerih z enakimi možnostmi) 14. ... c4 15. Lh7:+ (15. Lf5 Ld6) 15. ... Sh7: 16. ab4 Dd6 17. Dc3 Lg4:+ 18. Sg4: Df4: in položaj črnega ni slabši.

14. Tag1 Ld6 15. h4.

Bele figure so skoncentrirane za napad na črno kraljevo krilo, zato bi bilo za črnega neprijetno, da bi se polakomnil kmeta po 15. ... Le5: 16. de5 Sg4: 17. h5 g5 18. Lf5 gf4 19. Tg4:+ Kh8 ker bi prišel v kritičen položaj. Prav tako ni dobro 15. ... Lg4:+ 16. Sg4: Lf4: 17. h5.

15. ... c5 16. h5 cd4 17. hg6.

Seveda ne 17. sd4 zaradi 17. ... Lg4:+ (možno je tudi 17. ... g5?! 18. Lg5:Le5: 19. de5 Te5:+ 20. Le3 d4 21. g5 Sg4). Oba nasprotnika sta dosegla zaželeni cilj, beli je odprl linijo za napad, medtem ko črni na e liniji napada bele figure.

17. ... Le5:

Neobhodno je bilo 17. ... fg6, tako pa je napad belega odločilen.

18. g5! Lg4+

Forintoš ne nadaljuje precizno. Edino možnost je imel v ostrem nadaljevanju 18. ... Se4 (v slučaju 18. ... Lf4: 19. gf6 je črni še v večjih težavah, na primer 19. ... h6? 20. g7 in 21. Lh7 mat, 19. ... hg6 20. Lg6:) 19. gf7+ Kf7: 20. Le4: de4 21. De4: Lg7 22. g6+! Kf8 23. Df3 (23. gh7 Te4: 24. h8D+ Lh8: 25. Th8:+ Kf7 26. Td8: Lg4+ 27. Kd3 Td3: 28. Ke4: d3 z remijem) 23. ... Lf5 24. gh7 Df6 (24. ... Le4 25. Ld6 mat).

Sedaj pa siedi serija novih žrtev, ki zruši obrambo okrog črnega kralja.

19. Tg4:! Tc8.

Napad belega bi po 19. ... Sg4: 20. Lb5 prišel še bolj do izraza, saj odloči dama na odprti diagonali b1 - h7.

20. gh7+ Kh8 21. Le5:!

Izredno efektna poteza, ki odloči

21. ... Te5: 22. gf6 Tc2:+ 23. Lc2:

Za žrtvovano damo je dobil Vaganjan trdnjavo in lovca, ki skupaj s prostim kmetom na h liniji predstavljajo za nasprotnika nepremostljivo oviro. Grožnjo Tg8+ Forintoš ne more uspešno braniti.

23. ... d3+ 24. Ld3: Te8 25. Thg1 in črni se vda. Vaganjan bo s trdnjavo na g8 likvidiral obrambo črnega kralja in ostal za lovca močnejši. Izredno efektna zmaga, ki je dobila lepotno nagrado na tretjem Aljehinovem memorialnem turnirju v Moskvi.

Komentar: SILVO KOVAČ

Prispevajte za

DIJAŠKO MATICO

Tudi letošnje leto bomo zaključili z našo tradicionalno anketo

ŠPORTNIK LETA 1975

s katero bomo določili najboljšega tekmovalca, oz. tekmovalko, ki se udejstvuje v enem izmed slovenskih zamejskih športnih društev. Letos pa bomo to anketo izpeljali nekoliko drugače kot v prejšnjih letih. Razdelili smo jo namreč na dva dela. V prvem delu, v katerem bomo izbrali našega najboljšega športnika, bodo sodelovali le stalni sotrudniki športnega uredništva Primorskega dnevnika; v drugem delu, v katerem bomo izbrali v enem izmed naših društev najbolj priljubljenega slovenskega zamejskega športnika, pa bodo lahko sodelovali tudi naši bralci.

Za tiste, ki bi želeli sodelovati v tej anketi, smo sklenili priobčiti dva odrezka: prvega danes, drugega pa čez teden dni. Na ta odrezka je treba čitljivo vpisati priimek in ime izbranega športnika ter društvo, kateremu pripada in končno še panogo, v kateri se udejstvuje. Poleg tega je treba na odrezek zapisati tudi priimek in ime ter naslov pošiljatelja odrezka, da bi mu lahko izročili nagrado, če bo imel srečo pri žrebu. Tudi letos bomo namreč med vsemi udeleženci te ankete izžrebali vrsto lepih knjižnih nagrad, pa tudi po tri celoletne brezplačne naročnine za naslednje naše publikacije: Primorski dnevnik, Dan in Galeb.

Odrezke bomo morali prejeti najkasneje do 23. t.m. do 22. ure, na naslov našega uredništva v Trstu (Ul. Montecchi 6) ali v Gorici (Ul. 24 Maggio 1). Odrezkov, ki bi prispeli po tem roku, ne bomo mogli več upoštevati za anketo.

Anketa Primorskega dnevnika «Športnik leta 1975»
Za najbolj priljubljenega zamejskega športnika v letu 1975 predlagam

priimek .....

ime .....

društvo .....

panoga .....

Odrezek pošilja

priimek in ime .....

naslov .....

DARWIL

JAVLJA, DA JE *IZREDNA RAZSTAVA*

odprta samo še danes, 14. decembra, od 15.30 do 20. ure

PO IZREDNIH REKLAMNIH CENAH 1 od 26 vrst DARWIL QUARTZ COMPUTER, največja zbirka ur na tekoči quartz in na svetleče se diode.

SWISS SWISS

POLEG TRADICIONALNE «VREČKE DARWIL» PREJME VSAK OBISKOVALEC POSEBNO BOŽIČNO DARILO: DVA PASKA ZA URE IZ ČISTEGA PERLONA, V MODERNI IZDELAVI, ZA MOŠKEGA IN ŽENSKO.

DARWIL S.P.A.: TRG SV. ANTONA NOVEGA, 4

ZLATO - URE - NAKIT - SREBRNINA - OKRASNE IN STENSKE URE - BAROMETRI

RAZSTAVA IN PRODAJA: PRVO IN DRUGO NADSTROPJE

Eden izmed tisočih draguljev, ki bodo razstavljeni na nedeljski razstavi.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 1.750 lir — vnaprej: polletna 9.500 lir, celoletna 17.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 23.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan» V SFRJ številka 1.50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 24.— letno 240.— din, za organizacije in podjetja mesečno 30.—, letno 300.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 14. decembra 1975

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 250, finančno - upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir. «Mali oglasi» 100 lir beseda. IVA 12%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

BOKS — *V SREDNJI KATEGORIJI*

Argentinec Monzon ohranil naslov svetovnega prvaka

Francoza Tonnaja je premagal s k.o. v 5. krogu

PARIZ, 13. — Argentinec Carlos Monzon je danes v Parizu ohranil svoj naslov svetovnega prvaka srednje teže. Pred 10.000 gledalci je premagal izzivalca Francoza Gratiena Tonnaja s k.o. v petem krogu.

33-letni Monzon je tako osvojil že svoje stoto srečanje, odkar boksa kot profesionalec. Z zmago nad šest let mlajšim Francozom je tako še naprej obdržal naslov, katerega je pred petimi leti iztrgal Italijanu Ninu Benvenutiju.

Za Monzona je bilo srečanje težko samo v prvem krogu, nato pa je povsem prevladoval nad nasprotnikom, ki mu s svojimi živahnimi napadi ni mogel priti do živega. Tonna je pokazal slabo tehniko, nasprotno pa je bilo pri Monzonu videti, da ni daljša odsotnost z ringa ničesar odvzela njegovemu boksarskemu lesku.

ROKOMET

Vzhodne Nemke so zmagale na svetovnem ženskem rokometnem prvenstvu v Kijevu. V zadnji tekmi so premagale ČSSR s 17:11. 2. mesto je zasedla SZ, ki je v zadnji tekmi premagala Madžarsko z 12:10. V boju za 4. mesto je Romunija premagala Jugoslavijo z 12:11 z golom, ki ga je dosegla 10 sekund pred koncem tekme. Jugoslavija se zaradi tega poraza ni uvrstila na olimpijske igre v Montrealu.

KONČNA LESTVICA: 1. NDR, 2. SZ, 3. Madžarska, 4. Romunija, 5. Jugoslavija, 6. ČSSR.

KOŠARKA

1. JUGOSLOVANSKA LIGA

Metalac — Olimpija	86:84
Zadar — Industromontaža	72:70
Železničar — Rabotnički	86:80
Lokomotiva — Bosna	106:119
Borac — Crvena zvezda	76:84
Radnički — Beko	100:88

V košarkarskem prvenstvu «pomlad» je Bor premagal Ricreatori s 67:57 (31:34).

ODBOJKA

Nekaj sinočnjih odbojkarskih ligaških izidov:

MOŠKA A LIGA	
Greslux — Nova Linea	3:1
MOŠKA C LIGA	
Bor — Portuali	3:1
MLADINKE	
Bor — Sokol	3:1
DEKLICE	
Kontovel — Libertas Pordenon	3:1

SMUČANJE — *SMUK V AROSI ZA EP*

Uspešni Amerikanci

Osvojili so prvo in drugo mesto

AROSA, 13. — Amerikanci so zabeležili izredno lep uspeh v moškem smuku v Arosi, veljavnem za evropski pokal. Osvojili so prvo in drugo mesto in nato v prvi deseterici še dve.

Lestvica je taka:

1. Karl Anderson (ZDA)	1'57"18
2. Andy Mill (ZDA)	1'58"13
3. Erwin Josi (Švi.)	1'58"18
4. Anton Steiner (Av.)	1'58"31
5. Hans Enn (Av.)	1'58"62
6. Billy Taylor (ZDA)	1'58"73
7. Dave Currier (ZDA)	1'59"00
8. Bartl Gensbichler (Av.)	1'59"13
9. B. Schwaiger (Av.)	1'59"24
10. Uli Spiess (Av.)	1'59"31

Lestvica za evropski pokal je po tem tekmovanju naslednja:

1. Steve Mahre (ZDA)	26
2. Karl Anderson (ZDA), Torsten Jacobson in Christian Neureuther (ZRN)	25
5. Phil Mahre (ZDA)	23
6. Andy Mill (ZDA) in Odd Sorli (Norv.)	20
8. Erwin Josi (Švi.) in Hansjorg Schlager (ZRN)	15
10. Anton Steiner (Av.), Miroslav Sochor (ČSSR) in Bruno Nockler (It.)	11
15. Josef Oberfrank (It.)	6

Veleslalom za «3—TRE»

MADONNA DI CAMPIGLIO, 13. — V okviru tekmovanja za svetovni smučarski pokal bo jutri na tekmovanju «3-TRE» na sporedu moški veleslalom. Startni red najboljših bo tak:

1. Greg Jones (ZDA)
2. Miroslav Sochor (ČSSR)
3. Heini Hemmi (Švi.)
4. Erick Haker (Norv.)
5. Franco Bieler (It.)
6. Arnold Senoner (It.)
7. Gustav Thöni (It.)
8. Franz Klammer (Av.)
9. Hans Hinterseer (Av.)
10. Ernst Good (Švi.)
11. Ingemar Stenmark (Še.)
12. Wolfi Junginger (ZRN)
13. Thomas Hauser (Av.)
14. Piero Gros (It.)
18. Diego Amplatz (It.)

KOŠARKA

PRVENSTVO «POMLAD»

Inter Milje — Kontovel 55:86 (25:34)

KONTOVEL: Ban 29, Perini 7, Bukavec 2, Čuk 11, K. Starc 34, Prašelj 4, Kosovel, Nabergoj 1, Ivančič.
SODNIKA: Volpe in Polh.
PROSTI METI: 22:36.
PON: Ban (75:46) in K. Starc (81:52).

Inter iz Milj je stopil na igrišče v popolni postavi, medtem ko je pri Kontovelcih manjkal Ivo Starc. Že od začetka je kontovelska peterka igrala zelo dobro, tako v obrambi kot v napadu. Kontovelci so trenutno v vrhunski formi, upamo pa, da bodo to formo obdržali še do težjih in važnejših srečanj.

Šele v drugem polčasu pa so pokazali, česa so zmožni. V tem delu so dosegli kar 52 košev in so pokopali vse upe Miljčanov.

Tokrat je treba pohvaliti vso ekipo, čeprav sta Klavdij Starc in Ban zaigrala bolje od drugih.

I. S.

NARAŠČAJNIKI

Kontovel — Don Bosco 72:55 (30:23)

KONTOVEL: Majovski, Prašelj 13, Zuppin 4, Danieli, Sedmak, Ukmar, K. Starc 32, Bukavec 23.
SODNIKA: Piculin in Zucchi.
PROSTI METI: 12:30.
PON: Zuppin (70:53).

Srečanje ni bilo posebno zanimivo, saj sta obe ekipi igrali precej počasi.

Ekipi sta si bili ves čas enakovredni. Če bi se domačini le malo potrudili v obrambi, bi se tekma odločila že v prvem polčasu. V nadaljevanju so Kontovelci vztrajali v slabi igri, kajti Tržačani so z lahkoto uhajali proti košu. Na srečo pa so predstavniki Don Bosca zgrešili celo vrsto metov. Šest minut pred koncem so se Tržačani že približali na 49:45. Tu pa je kontovelska peterka vendar začela igrati predvsem v obrambi in za Don Bosca je bilo konec. V teh šestih minutah so domačini dosegli kar 23 košev, prejeli pa samo deset. Tako so delno popravili slab vtis, ki so ga do tedaj napravili.

Najboljši je bil tokrat Prašelj. Bil je edini, ki se je potrudil. V napadu pa sta kot vedno zablestela Klavdij Starc in Bukavec.

I. S.

podpiraj dijaško matico

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Rekonstruirali bodo cesto od Ankarana do Lazareta

Obnova ceste je pomembna za krajevno prebivalstvo, pa tudi za mednarodni turizem

Ankaransko cesto vključili v srednjeročni plan

Na širšem posvetovanju v Kopru o izgradnji cest v Sloveniji so povedali, da so republiške potrebe izredno velike, sredstev pa je do leta 1980. na razpolago le okrog sedem milijard. Zato najbrž do leta 1980 ne bo mogoče uresničiti zamisli o celotni rekonstrukciji obalne ceste, zagotovo pa bodo uredili križišče pri Slavčku, odsek ceste Kastelic - Rižana ter v celoti rekonstruirali ankaransko cesto od križišča pa do obmejnega prehoda Lazaret. Prav to zadnje pa je zelo pomembno tako za obmejno prebivalstvo, kakor tudi za turizem, saj je ankaranska cesta tako rekoč v razsulu. Od drugih pomembnejših del v prihodnjih petih letih naj omenimo še ureditev šmarske ceste, ki naj bi zlasti med glavno turistično sezono znatno razbremenila obalno cesto.

Delegacija KPI iz Milj končala obisk v Kopru

Delegacija miljske sekcije KPI je zaključila svoj obisk v Kopru. Z domačimi predstavniki se je pogovarjala o aktualnih vprašanjih, ki zanimajo obe občini, zlasti pa še glede obmejnega sodelovanja. Med drugim so sklenili tesneje sodelovati na področju urbanizma in s tem v zvezi tudi izboljšati cestno povezavo med občinama. Dogovorili so se tudi o organiziranju kulturnih, športnih in drugih srečanj .

20-letnica Kreditne banke Koper

S svečano sejo izvršnega odbora je kolektiv koprske Kreditne banke proslavil 20-letnico delovanja. Kot gosta sta bila prisotna predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič in viceguverner Narodne banke Jugoslavije Jožko Štrukelj. V priložnostnem nagovoru je direktor banke Milan Jakac poudaril velik razvoj te ustanove zlasti v zadnjih letih v smislu povezovanja z gospodarstvom, sodelovanja z drugimi bankami ter v širjenju poslovnih enot. V zadnjih petih letih je banka odobrila nad milijardo 700 milijonov investicijskih kreditov, kreditne vloge pa znašajo nad 700 milijonov dinarjev. Kreditna banka Koper ima trenutno 11 večjih in manjših poslovnih enot na Primorskem, na Reki in v Ljubljani.

Tone Ukmar govoril v Gračišču

V prostorih osnovne šole v Gračišču v slovenski Istri so odprli razstavo Razvoj ljudske oblasti na Primorskem in v zamejstvu med osvobodilnim bojem 1941-1945. Ob tej priložnosti je na krajši slovesnosti govoril znani predvojni in medvojni revolucionar Tone Ukmar iz Kopra. Udeleženci so ga toplo pozdravili in mu tudi čestitali k njegovemu visokemu življenjskemu jubileju — 75-letnici rojstva.

Kulturno - umetniški večer ital. narodnostne skupnosti

V koprskem gledališču je bila sinoči zelo uspela kulturno - umetniška prireditev pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji. Organiziralo jo je samoupravna interesna skupnost za izobraževanje in kulturo pri Skupnosti Italijanov v Kopru. Z narodnimi in zborovskimi pesmimi sta se predstavila mladinski ženski zbor iz Izole in mešani pevski zbor iz Buj. Razen tega je dramska skupina Skupnosti Italijanov iz Buj nastopila z enodejanko «Vrnitev Maksa Auba» in enodejanko «Domača hiša» Pippa Rote.

V južnoprimorskih občinah 50 tisoč zaposlenih

Po podatkih Zavoda za zaposlovanje v Kopru je v šestih južnoprimorskih občinah (Ilirska Bistrica, Sežana, Postojna, Piran, Izola in Koper) zaposlenih nekaj manj kot 50 tisoč ljudi. V primerjavi z lanskim letom je število zaposlenih naraslo za okrog 1900. Delež žensk v zaposlitvi je 40,2 odstotka, pri čemer je treba povedati, da je v sežanski in izolski občini zaposlenih nad 55 odstotkov žensk (tekstilna in prehrambno - predelovalna industrija), po vseh drugih občinah pa so moški v večini.

Izolski ribiči izpolnili letošnji plan

Izolski ribiči so imeli ta teden dober lov, tako da so že dobra dva tedna pred novim letom izpolnili letošnji plan — 4 tisoč ton sardel in papalin. Med dvaindvajsetimi ribiškimi ladjami sta se najbolj odrezali Knežak in Primorka. Do konca leta nameravajo naloviti še okrog 200 ton sardel in papalin. Sicer pa moramo povedati, da se ribičem obetajo tudi boljši časi glede moderniziranja in razširitve ribiške flote. V zvezi s tem potekajo razgovori, da bi ta vprašanja rešili v okviru integracije jugoslovanskega morskega ribištva, precej pa si tudi obetajo od skupnega ulova s Poljaki na odprtem morju.

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 10.00 holandski: OPICA IN SUPEROPICA;
ob 16.00 ameriški: HARRYJEVA BANDA;
ob 20.00 ameriški: DEKLE, KI SEM GA LJUBIL.
IZOLA: ob 10.00 ameriški: SNOOPY SE VRAČA;
ob 16.00 in 18.00 ter 20.00 ameriški: MOŽ, KI JE LJUBIL CAT DANCING.
ŠKOFIJE: ob 17.00 in 20.00 ameriški: SREČANJE NA OCEANU.
PIRAN: ob 10.00 ameriški: SREČNI LUKEC;
ob 16.00 in 18.00 amer.: V ZMAJEVEM GNEZDU;
ob 20.00 italijanski: ZADNJE ZATOČIŠČE.
PORTOROŽ: ob 20.00 filmsko gledališče: ANATOMIJA LJUBEZNI.

TRGOVINE

Na obali bodo danes med 8. in 11. uro dežurale trgovine v **Piranu:** samopostrežna NANOS, Tartinijev trg 2, sadje in zelenjava KZ, Zelenjavni trg ter mesnica Agraria.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna in nočna zdravniška dežurna služba, prav tako pa bodo dežurale tudi lekarne.

PRIREDITVE IN ZABAVE

Čez nedeljo bodo na obali odprti vsi plavalni bazeni in drugi športni objekti, barski program pa si lahko ogledate v hotelu Triglav v Kopru, v Metropolu in Palacu v Portorožu ter Pri treh papigah v Piranu.

ŠPORT

IZOLA: ob 10. uri: Druga zvezna odbojkarska liga Izola - Bagat.

NAROČNINA za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1976

Za zasebnike mesečno 30,00 din letno 300,00 »
Za organizacije in podjetja: mesečno 40,00 din letno 400,00 »

ZA VSE NAROČNIKE:
■ Brezplačno mesečnik DAN
■ Vsakdo, ki se nanovo naroči, bo decembra prejemal dnevnik brezplačno

Naročnino sprejema! «ADIT» 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., tel. 22207, žiro račun 50101-603-45361.

KORISTNI INFORMATIVNI STIKI

V Dolini sestanek Brega z občinskimi odborniki

V kratkem bo prišlo do ponovnega pogovora med obema stranema

Pred kratkim so se v Dolini srečali člani občinskega odbora — župan Švab, podžupan Bandi, odbornik za šport Ota, odbornik za kulturo, šolstvo in zdravstvo Sancin ter ožji odbor športnega društva Breg, s predsednikom Klabjanom na čelu. Ta je v začetku orisal delovanje društva in prikazal kritično finančno stanje, v katerem se nahaja to društvo, ki zajema športnike s celotnega področja dolinske občine.

Prisotni športni odborniki so izrazili nezadovoljstvo zaradi pomanjkanja skupnih sestankov z občinskimi upravitelji in upanje, da bi se ta v bodoče bolj zanimala za pereče probleme društva, ki se posveča predvsem slovenski mladini iz dolinske občine.

V odgovoru so občinski upravitelji seznanili odbornike ŠD Breg s svojo politiko tesnega stika s prebivalstvom; občino želijo upravljati tako, da bi se občani dobro počutili. Tudi sami imajo nešteto problemov, a vseeno so skušali stati ob strani društvu, čeprav vedno niso našli skupnega jezika. Obljubili so še večje prizadevanje in pomoč društvu, seveda v mejah svojih zmožnosti.

Po živahni diskusiji so vsi poudarili potrebo po večkratnih srečanjih, zato se bosta odbora v kratkem ponovno sestala in poglobila pereče probleme delovanja športnega društva.

V. L.

ŠPORTNI DAN NA PROSEKU

Največ zmag za domačine

Na proseški nižji slovenski srednji šoli «F. Levstik» so imeli včeraj 2. šolski športni dan. V posameznih panogah so zmagali:

Med dvema ognjema (moški): Levstik A
Med dvema ognjema (ženske): Levstik A
Poligon (moški): Levstik
Poligon (ženske): Levstik
KROS
Moški
letnik 1964: Javornik Boštjan (Cankar)
letnik 1963: Candotti Fabij (Levstik)
letnik 1962: Sedevčič Adrijan (Cankar)
Ženske
letnik 1964: Menegatti Carmen (Levstik)
letnik 1963: Malalan Katja (Kosovel)
letnik 1962: Gruden Alma (Levstik)

HOKEJ NA LEDU

V 1. jugoslovanski hokejski ligi je Olimpija sinoči premagala Kranjsko goro s 14:3.

NOVI zastopnik RENAULT vam na razpolago F. ZAGARIA Trst, Trg Sansovino 6 tel. 725-390 SERVIS IN REZERVNI DELI: Ul. Lazzaretto Vecchio 24 tel. 62853 - 4

stenske tapete ▪ moquette ▪ zložljiva vrata
italplast Trg Ospedale 7
▪ preproge ▪

HEWLETT hp PACKARD
Žepni elektronski računalniki
Trgovina CRASSO TRST
Galerija ROSSONI (Korzo Italija - Coin) Tel. 64-267

20% POPUSTA
Trgovina z gramofonskimi ploščami
DECIBEL
Narodna ulica 116 — OPČINE
IZREDNA PRAZNIČNA PONUDBA od 9.12.1975 do 8.1.1976
20% POPUSTA

KMEČKA IN OBRTNIŠKA POSOJILNICA V NABREŽINI
Tel. 200186
■ sprejema hranilne vloge in
■ nudi posojila po ugodnih obrestnih merah
NUDI VSE BANČNE USLUGE
Urnik: 8.30 — 12.30, 16.00 — 17.00 Ob sobotah zaprto

VELIKA RAZSTAVA POHIŠTVA
EDI MOBILI
UL. G. DI VITTORIO, 12/1
TRST — TEL. 813301

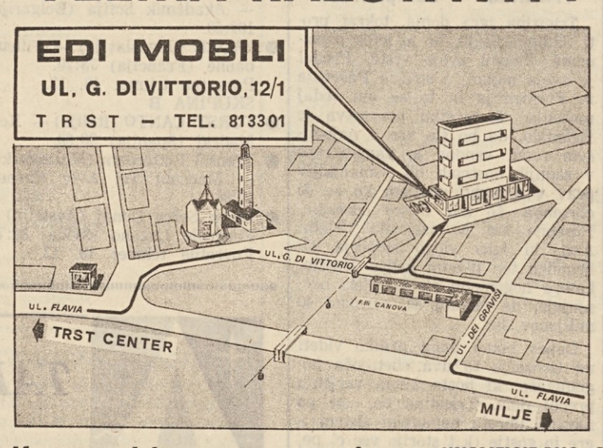

SPALNICE
DNEVNE SOBE
SPREJEMNICE
KUHINJE
VHODI

Vse za sodobno opremo in stilno pohištvo - Izbrani artikli UGODNE CENE!
KVALIFICIRANO OSEBJE ZA SERVIS IN GARANCIJO
Odkup rabljenega pohištva po ugodnih cenah

SUPERMARKET DOMJO 157 JEZ TEL. 826541 DESPAR

CERTINA DiaMaster
EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK MALALAN
URARNA — ZLATARNA
Občine, Proseška 6 — TRST
BOGATA IZBIRA UR - SERVIS IN POPRAVILA ZA ELEKTRONSKE URE

PAM M železnina STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI
za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijska cona) DOMJO, 132 - Tel. 824-979

AMAR Ul. del Bosco 6 Tel: 741946 TRST auto stile Ul. U. Foscolo 10 Tel. 796456
BENCIN JE DRAŽJI! Lahko Vam takoj vgradimo plinsko inštalacijo v katerikoli avtomobil po zmerni ceni. 80 - 60 - 50-LITRSKI REZERVOARJI
— ČISTEJŠI MOTOR
— NEZMANJŠANA MOČ MOTORJA
— MANJŠA PORABA GORIVA
OPOZARJAMO VAS NA NAGRADNO ŽREBANJE
T club
Aut. Min. 40 4/163295 dd. 4.10.75

sveže pražena kava = prihranek
Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več skodelic okusne in dišeče kave.
CREMCAFFÈ praži kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja
CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše
Cremcaffè PRIMO ROVIS
PRAŽARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijska cona
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575

Imate namen obnoviti opremo ...
toda
ne veste, kaj bi s svojim starim pohištvom: tudi za to poskrbimo mi; poleg tega Vam, kot vedno, jamčimo prihranek in kakovost
pohištvo paolo
DOMJO 137 TRST

V STO TRGOVINAH T CLUB V TRSTU
NAGRADNO ŽREBANJE
KUPON ZA VSAKIH 1000 LIR NAKUPA
VSAKIH 10 DNI ŽREBANJE: 7 DNI POČITNIC VKLJUČNO S POTOVANJEM 100 LITROV BENCINA · BONI ZA NAKUP
V PRIHODNJEM ŽREBANJU BOSTA IZŽREBANI POČITNICE IN POTOVANJE V:
7 ŽREBANJE S. MARTINO DI CASTROZZA
Aut. min. n. 4/163295 dd. 4.10.1975
KONČNI DOBITKI: BARVNI TELEVIZORJI NAONIS